Dzisiaj 16 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna w Poznaniu św. Marcin 70

Nr. 535 A Wydanie P Poznań, czwartek dnia 21 listopada 1935 Rok 30

Poznań, 20 listopada.

Podział Chin?

Gdy Europa zajmuje się Abisynją, dochodzą z Dalekiego Wschodu zapowiedzi nowych wydarzeń. Przygotowują się mianowicie przeobrażenia w łonie Chin, które będą może początkiem nowego ugrupowania sił w Azji, nieobojętnego zczasem dla Europy.

Kilka dni przed 20 listopada rozesłała japońska agencja telegraficzna „Rengo" depeszę, w której zapowiadała na środę, 20 bm., proklamowanie autonomicznego rządu Chin północnych, niezależnie od rządu centralnego republiki chińskiej w Nankinie. Wiadomość powyższa potwierdza zatem wcześniejszą o kilka dni pogłoskę o oddzieleniu pięciu północnych prowincyj od reszty Chin. Pekin stałby się nanowo stolicą, coprawda już nie całych Chin, lecz ich północnej części, graniczącej z Mandżukuo.

Aby zrozumieć doniosłość owej zmiany, trzeba przypomnieć, jaką wagę w dziejach Chin mają naturalne przeciwieństwa północy z południem, poczynając od różnic klimatu i temperamentu narodowego, a kończąc na zwyczajach, tradycjach i rozwoju historycznym północnych i południowych krańców „państwa środka". Te przeciwieństwa były punktem wyjścia wszystkich reform państwowych w ostatnich kilkunastu latach, jak również dyktowały one sferom republikańskim ustanowienie nowej stolicy Chin w Nankinie, z oczywistem pominięciem Pekinu, jako dawnej stolicy cesarskiej. Wskutek tego jednakowoż stał się Pekin symbolem prądów odśrodkowych w stosunku do rządu nankińskiego. Tutaj, w obliczu tysiącletnich pamiątek Chin „starych", gromadziły się elementy o duchu konserwatywnym, które w poczynaniach Nankinu widziały aż nazbyt często rękę prądów wywrotowych, zwłaszcza, że nie przebrzmiały jeszcze echa wtrącania się Moskwy do spraw chińskich, wywołujące po dziś dzień na północy odruch oburzenia.

Wszystkie te odcienie sympatyj i antypatyj wśród narodu chińskiego, o których w Europie niezawsze mamy jasne wyobrażenie, wyzyskiwane były od szeregu lat przez dyplomację japońską, której celem jest — jak wiadomo — opanować chiński brzeg kontynentu azjatyckiego, by przez to uzyskać bramę wpadową dla dalszych zamierzeń politycznych.

Za wspomnianą wyżej proklamacją niezawisłości pięciu prowincyj północnych — Hopei, Szantung, Szansi, Czachar, Suijuan — stoi i tym razem Japonja. Tak, jak trzy lata temu stwarzała ona „niepodległe" państwo Mandżukuo, tak też zamierzenia jej potem szły w tym kierunku, aby terytorjum wpływów na północy dalej rozszerzać. Poto prowadzone były rokowania z Sowietami o kolej wschodnio-chińską. Dla tego samego celu utrzymywana była w północnych Chinach stała armja japońska. Wreszcie i „usamodzielnienie się" północnych prowincyj w stosunku do Nankinu jest niczem innem, jak poddaniem się dyrektywom Tokjo. Niedwuznacznie też mówi depesza oficjalnej agencji japońskiej, że w Pekinie powstanie ośrodek „przyjaznych stosunków Chin północnych z Japonją i Mandżukuo". Jeśli wreszcie uwzględnimy, że osadzony przez Japonję na nowym tronie mandżurskim cesarz Puyi jest potomkiem zdetronizowanej dynastji pekińskiej, zrozumiemy, że mamy tu systematyczną akcję dyplomacji tokijskiej, która krok za krokiem wdziera się od północy wgłąb kontynentu azjatyckiego, używając rozmaitych ku temu metod: raz wojny (jak w r. 1932—33), innym razem restytucji tronu (Mandżukuo), obecnie zaś wygrywa naturalne przeciwieństwa konserwatywnych elementów chińskich przeciw Nankinowi i południowemu reżimowi wogóle.

Wszystko to dzieje się przytem z iście wschodnią dyskrecją i bezszelestnie, tak, jakgdyby poza Chinami i Japonją nikogo to więcej nie interesowało. Europa i Ameryka, zajęte wewnętrznemi troskami, zdradzają jakgdyby obojętność. Ale są to zapewne tylko pozory. Odbywa się bowiem nowe ugrupowanie sił na Pacyfiku, nieukończone do tej pory, lecz mogące w niedługiej przyszłości okazać aktywność.

Zanotujemy narazie tylko, że świeżo dopiero ogłosiły Stany Zjednoczone autonomję Filipinów, licząc zapewne na to, że przez politykę liberalną zwiążą teren ten silniejszemi więzami z Waszyngtonem, aniżeli to było w dobie wiecznych niepokojów reżimu kolonjalnego. Równocześnie czuje się, jakoby między Stanami Zjednoczonemi a Rosją utrwalały się teraz normalniejsze stosunki, dające nawet — jak donosiła kilka dni temu depesza z Tokjo — sferom japońskim do myślenia. Wreszcie ma i Londyn stale rękę na pulsie spraw Dalekiego Wschodu, jak świadczyła o tem niedawno pogłoska o pożyczce angielskiej dla eksploatacji bogactw naturalnych Chin. Wszystko razem jest tylko przygotowaniem pozycyj na wypadek przyszłych wydarzeń.

Wiele wskazuje, iż na Dalekim Wschodzie dojdzie rychlej do rozgrywek, aniżeli to przewiduje opinja w Europie, pochłonięta narazie Abisynją.

Japonja opanowuje Chiny

Tymczasowy statut nowego ustroju północnych Chin — O unormowanie stosunków między państwami żółtej rasy — Stanowisko Ameryki

Tokjo. (PAT.) „Niszi-Niszi" donosi, iż tymczasowy statut nowego ustroju Chin północnych przewiduje stworzenie komitetu antykomunistycznego, który będzie sprawował zarząd administracyjny, uznając w zasadzie zwierzchność Chin, zachowując sztandar narodowy, ale zrywając wszystkie stosunki administracyjne z rządem nankińskim i przeciwstawiając się Kuomintangowi.

Wszystkie dochody pięciu prowincyj, które dotychczas wpływały do skarbu nankińskiego, będą zarządzane obecnie przez wspomniany komitet. Będzie stworzony specjalny fundusz jako zapewnienie spłaty długów zagranicznych.

Tokjo. (PAT.) Ag. Rengo donosi: Min. spraw zagr. Hirota naradzał się z ambasadorem Chin Czang-Tso-Pinem o unormowaniu stosunków chińsko-japońskich Omawiano trzy zasadnicze podstawy takiego unormowania: 1) ukrócenie agitacji antyjapońskiej w Chinach i ustalenie zasad współpracy chińsko-japońskiej; 2) uregulowanie stosunków pomiędzy Chinami, Mandżukuo i Japonją w Chinach północnych z uwzględnieniem interesów Mandżukuo; 3) współpraca chińsko-japońska dla walki z komunizmem

W naradach wziął udział również podsekretarz stanu Szigemitsu. Przedstawiciele Japonji kategorycznie zaprzeczyli pogłoskom o tem, jakoby popierano ruch autonomiczny w Chinach północnych. Ze swej strony Czang-Tso-Pin zapewniał, że marsz. Czan-Kai-Szek trwa na stanowisku przyjaznego ułożenia stosunków z Japonją.

Waszyngton. (PAT.) Ambasador brytyjski był w departamencie stanu, gdzie naradzał się z podsekretarzem stanu Philipsem na temat sytuacji w Chinach północnych.

Philips oświadczył następnie na przyjęciu dla dziennikarzy, iż rząd nie zamierza powoływać się na traktat zapewniający niepodległość i nienaruszalność Chin.

Zdaniem Phillipsa, Stany Zjednoczone zaczekają na to, co zrobią inne państwa, zanim powezmą uchwały w sprawie przeniesienia ambasady z Nankinu i wycofania pułku piechoty z Tien-Tsinu.

Kradzież cennego zbioru w pociągu

Berlin. (PAT.) Z Frankfurtu n. M donoszą:

W pociągu pośpiesznym, jadącym z Paryża do Frankfurtu, dokonano znacznej kradzieży.

Po rewizji celnej jeden z podróżnych ułożył się do snu i właśnie w tym czasie na przestrzeni pomiędzy Saarbrücken i Münster am Stein zniknęła z przedziału walizka, w której znajdowało się 800 sztuk starych cennych monet rosyjskich, łącznej wartości 150 tys franków szwajcarskich.

Skradzione monety należeć mają do najbardziej cennego zbioru prywatnego. Były tam pieniądze platynowe, złote, srebrne i miedziane, pochodzące z wieku 16 i 17.

Za schwytanie złodzieja towarzystwo ubezpieczeniowe wyznaczyło 500 funtów szterlingów nagrody.

Opór Abisyńczyków rośnie

DANKALOWIE

Dżibuti. (PAT). W oddziałach Dankalów, którzy dawniej najwięcej przyczyniali kłopotu Włochom na granicy erytrejskiej, a częściowo zostali przeciągnięci na stronę Włoch, znajdują się również kobiety uzbrojone i nieraz biorące bezpośredni udział w walce. Dankalowie idą w awangardzie regularnych wojsk włoskich. Pomimo licznych prób, dotychczas nie udało się ująć ich w karby jakiejkolwiek organizacji. Paru oficerów, których przydzielono do ich oddziałów, zamordowano w tajemniczy sposób.

NAJWYŻSZE ODZNACZENIE

Lotnik francuski Rene Drouillet otrzymał od cesarza Abisynji najwyższe odznaczenie dla cudzoziemca, mianowicie order imienia Świętej Trójcy.

NA FRONCIE OGADENU

Paryż (PAT). Na froncie w Ogadenie opór Abisyńczyków staje się coraz energiczniejszy w szczególności pomiędzy Daggaburem a Gorrahai. Małe grupy wojowników abisyńskich bezustannie krążą wokoło pozycyj włoskich, prędkiemi ruchami posuwają się wzdłuż flanków kolumny włoskiej, napastując ją w nocy.

Straty włoskie, chociaż mniejsze od abisyńskich, mają być znaczne. Abisyńczycy ciągle jeszcze zajmują Daggabur.

Ras Nassibu i Wehib Pasza rozporządzają armją 120.000 żołnierzy, która będzie broniła Dzidzigi.

Włosi rzekomo posiadają w Ogadenie tylko 50.000 żołnierzy. Deszcze, które jeszcze padają w Ogadenie ułatwiają Abisyńczykom obronę.

BRATOBÓJCZE WALKI

Londyn. (INS.) Specjalny sprawozdawca „Daily Mail"" podaje alarmujące wiadomości z terenu walk.

Według tych doniesień za północnym frontem w pobliżu Dessie wytworzył się chaos, który doprowadza do bratobójczych walk pomiędzy różnemi szczepami. Wskutek olbrzymiego nagromadzenia wojsk powstały niebywałe trudności w zaopatrzeniu w żywność; to też musiano wycofać niektóre oddziały cesarskiej gwardji.

CHAOS I RABUNKI

Zamieszanie wzmogło się jeszcze po odjeździe do Adis Abeby następcy tronu. Nastąpiło ogromne rozluźnienie dyscypliny. Liczne wypadki nieposłuszeństwa przybrały tak zastraszające rozmiary, że musiano część oddziałów wycofać z frontu. Chaos wykorzystują pospolici rabusie, którzy rabują bezbronną ludność.

ZAPOWIEDZI OFENSYWY

Stan ten, początkowo trzymany w tajemnicy, doszedł ostatnio do wiadomości miarodajnych kół w Adis Abebie. Władze abisyńskie wskutek tych niespodziewanych przeszkód, które sprawiają dużo kłopotu, postanowiły zmienić swój plan strategiczny. Dla przywrócenia równowagi i ducha w wojsku miarodajne koła zamierzają przyśpieszyć ofensywę przeciw Włochom. Zdaniem bowiem tych kół dalsze stosowanie akcji wyczekującej i walki partyzanckiej może tylko raczej przyczynić się do zaniku ducha wojennego w armji i osłabienia jej siły bojowej.

Ataki lewicy na rząd Lavala

Przeciwdziałanie prawicy — Interpelacja w sprawie zajść w Limoges — Zerwane układy lewicy z rządem — Akcja socjalistów i komunistów

Paryż. (PAT.) Położenie wewnętrzno - polityczne uległo w ciągu wczorajszego popołudnia znacznemu zaostrzeniu.

Przedewszystkiem dało się zauważyć ze strony prawicy dość silne przeciwdziałanie w związku z prowadzonemi przez lewicowych członków komisji finansowej układami z rządem. Dał temu wyraz b. minister pos. Lasteyrie, który na zebraniu komisji finansowej energicznie zaprotestował przeciw tym układom, prowadzonym bez wiedzy komisji.

W odpowiedzi pos. Malvy podkreślił, że pos. Barety występował jako referent generalny budżetu, a posłowie Catalan i Ramadier jako referenci budżetu min. finansów i emerytur. Inni działali nie w imieniu komisji, lecz jako przedstawiciele grup radykalnych.

Po tych wyjaśnieniach przewodniczącego zajście zostało zakończone.

Z drugiej strony prawicowy pos. Vallat z Federacji Republikańskiej złożył w izbie interpelację w sprawie zajść w Limoges, pomiędzy Krzyżem Ognistym a członkami Frontu Ludowego. Pos. Vallat oświadczył w kuluarach izby, że zwrócił się do rządu jedynie w celu wyświetlenia prawdy, gdyż obecnie ci, którzy dokonali napadu, pragną uchodzić za ofiary.

Miasto Limoges od szeregu lat znajduje się w ręku socjalistycznego magistratu, który sprawuje władzę nad policją. Ostatnie wydarzenia są jawnym zamachem na prawo o zgromadzeniach a więc na jedną z uświęconych zasad w ustroju demokratycznym.

Pos. Vallat zamierza w czasie swego przemówienia na trybunie izby udowodnić, że żadne zebranie lewicowe nie było zamącone przez Krzyż Ognisty, podczas gdy Front Ludowy często napadał na członków tej organizacji.

Żywe poruszenie wywołały w pałacu Burbońskim wyjaśnienia ostatniego komunikatu lewicowych członków komisji finansowej przez innych członków wspomnianej komisji. W myśl tych wyjaśnień układy między większością komisji a rządem nie doprowadziły do porozumienia. Wskutek tego zerwano je ostatecznie aż do chwili, w której rząd wystąpi z nowemi propozycjami.

Nieoczekiwane to postanowienie miało być powzięte pod wpływem socjalistów i komunistów w czasie nieobecności kilku radykałów. W kołach parlamentarnych uważaja, że socjaliści są zdecydowani na walkę z rządem zarówno na terenie budżetowym, jak i w dziedzinie obrony instytucyj republikańskich.

Delegacja ugrupowań lewicowych zbierze się dziś celem rozważenia wniosków komisji finansowej. Porozumienie między rządem i komisją wydaje się mało prawdopodobne. Niemniej jednak zwolennicy pojednania sądzą, że uda się jeszcze znaleźć drogę wyjścia, jeżeli nie na zebraniu delegacji lewicy, to w każdym razie na posiedzeniu grupy radykalnej lub na komisji finansowej. W tym celu przewodniczący komisji pos. Malwy i generalny referent budżetu pos. Barety odbędą ponowną rozmowę z min. finansów Regnier. Te wysiłki mogą jednak być unicestwione przez socjalistów i komunistów, którzy odnoszą się wrogo do wszelkiego porozumienia z rządem.

Miljonowe oszustwa Żydów

Warszawa. (Tel. wł.) Niejaki Abram Drobner wniósł do Państwowego Urzędu Kontroli Pożyczek skargę. Zarzucił on tow. ubezpieczeń „Feniks" w Krakowie oraz należącym do niego towarzystwom „Anker" i „Przyszłość" w Warszawie, że przemyciły do Polski bezwartościowe pożyczki wojenne austrjackie na sumę 1 600 milj. koron.

Po odzyskaniu niepodległości rozpisano u nas pożyczkę wewnętrzną, a rząd zgodził się, aby mogła być w 1/3 należności pokrywana pożyczkami austrjackiemi. Skorzystały z tego „Feniks", „Anker" i „Przyszłość", przemycając właściwie wspomniane bezwartościowe papiery. Wskutek oszukańczych poczynań skonwertowano je na pożyczkę polską, a wymienione towarzystwa te pożyczki lombardowały w 80 proc. nominalnej wartości. Następnie po zamianie na waluty obce, wywozili gotówkę zagranicę. Straty poniesione przez państwo polskie Drobner ocenia w swojej skardze conajmniej na 9 miljonów złotych.

Te oszustwa dokonywane były przy pomocy zlikwidowanego już obecnie Banku Obrotowego w Krakowie, należącego wówczas do braci Rotkopfów, znanych z wielkiej afery z obligacjami kolei austrjackiej, które to obligacje w swoim czasie rząd polski przyjął Skonwertowano tylko ich część, przyczem były stemplowane przez konsulat. Obligacje, niepodlegające konwersji, sprzedano na wagę jako makulaturę do Belgji, gdzie kupiła je międzynarodowa banda aferzystów, którzy sfałszowali pieczęć konsulatu i przewieźli te bezwartościowe papiery do Polski. Zakupił je wówczas Urząd Pożyczek Państwowych za olbrzymią sumę 5 miljonów zł.

Obligacje z fałszywemi pieczęciami przewieźli z Wiednia do Polski bracia Rotkopfowie i oni byli głównymi inicjatorami wszystkiego. Drobner twierdzi, że ci sami Rotkopfowie jako właściciele Banku Obrotowego przyczynili się do oszustwa na szkodę skarbu państwa z wojennemi pożyczkami austrjackiemi. Jeden z aferzystów ukrywa się dotąd zagranicą, a brat jego Odjasz został aresztowany i osadzony w więzieniu. Drobner zarzuca „Przyszłości", że dopuściła się nadużyć podatkowych, ukrywając szereg pozycyj, co miało narazić skarb państwa na stratę w wysokości 3½ milj. zł. W oszustwie z pożyczkami miał brać udział również Bank Gwarancyjny w Krakowie, który też uległ likwidacji. (w)

Wichrzenia komunistów w kolonjach Francji

Paryż. (PAT). „Le Matin" zamieszcza alarmujący artykuł na temat wywrotowej działalności wysłanników Kominternu w kolonjach francuskich, a przedewszystkiem w Algierze. Dziennik podaje na wstępie wskazówki Kominternu o działalności w kolonjach, polecone na ostatnim zjeździe moskiewskim. Przewidują one powołanie do życia w krajach kolonjalnych przeciwimperjalistycznego frontu ludowego, współpracującego z organizacjami nacjonalisycznemi, którego zadaniem byłoby uwolnienie kraju od „najeźdźców imperjalistycznych". Francja, ze względu na swe stosunki z Sowietami — pisze „Matin" — spodziewała się, iż te wskazówki, nawołujące do przewrotów w kolonjach, nie będą stosowane do posiadłości francuskich. Temu przypisać należy, że nie złożyła razem z Anglją i St. Zjednoczonemi protestu przeciw uchwałom Kominternu.

„Le Matin" omawia następnie działalność specjalnego wysłannika komunistycznej partji francuskiej na Algier, niejakiego Jean Barthel, aresztowanego ostatnio pod zarzutem zdrady stanu. — Barthel, zgodnie z postanowieniami ostatniego zjazdu kominternu, przystąpił w Algierze do organizowania miejscowego antyimperjalistycznego frontu nowego, zwróconego przeciw Francji. W okólniku, rozesłanym do miejscowych organizacyj, nazywa on Francuzów w Algierze najeźdzcami i ciemiężycielami.

„Matin" w zakończeniu zadaje pytanie, co można myśleć o państwie, którego kierownicy w charakterze szefów rządu oświadczają, iż pragną, aby Francja była silna, a jako przywódcy Kominternu wydają rozkazy i kierują akcją przeciw Francji.

Aresztowanie szpiega niemieckiego w Anglji

Londyn. (PAT). Wielką sensację wywołała w Londynie wiadomość o aresztowaniu obywatela niemieckiego dr. Hermana Goertza pod zarzutem szpiegostwa. Dr. Goertz, który przed wojną studjował medycynę na uniwersytecie w Edynburgu, a w czasie wojny służył w niemieckich wojskach lotniczych, po wojnie odwiedzał kilkakrotnie swych licznych przyjaciół w Wielkiej Brytanji.

W ciągu letnich miesięcy r. b. dr. Goertz wynajął willę w miejscowości nadmorskiej Broadstairs, na wschodniem wybrzeżu Kanału la Manche, w bezpośredniem sąsiedztwie lotniska wojskowego w Manston. Po dwumiesięcznym pobycie w Broadstairs, dr. Goertz wyjechał z powrotem do Niemiec, a z początkiem ubiegłego tygodnia przybył znów do Anglji.

Po przyjeździe do Harvich został on z miejsca aresztowany i wczoraj odbywała się przed sędzią śledczym w Margote koło Broadstairs krótka jawna rozprawa, w toku której dr. Goertz postawiony został w stan oskarżenia. Następne przesłuchanie odbędzie się przy drzwiach zamkniętych. Dr. Goertz trzymany jest w londyńskiem więzieniu Brixton i jest izolowany. Ambasada niemiecka w Londynie zapewniła mu obronę prawną.

Fakt tego aresztowania szeroko komentowany jest w londyńskich sferach politycznych, przyczem łączą go z niedawnem wydaleniem z terytorjum brytyjskiego korespondenta „Völkischer Beobachter", dr. Thost'a.

Pogrzeb prof. Starzyńskiego

Lwów. (Tel. wł.) Wczoraj odbył się pogrzeb śp. prof. Starzyńskiego. Odprowadzali zwłoki arcybiskupi Teodorowicz i Twardowski.

Przemawiali: rektor Czekanowski, dalej w imieniu Akademji Umiejętności i Uniwersytetu Jagiellońskiego — prof. Kutrzeba, w imieniu wydziału prawa — dziekan Ehrlich i przedstawiciel młodzieży.

Zwłoki odwieziono samochodem do Derewni koło Żółkwi, gdzie będą złożone w grobie rodzinnym.

Ks. bisk. Łosiński w Sokole

Kielce. (Tel. wł.) Na sobotn. nadzwyczajnem zgromadzeniu Tow. Gimnastycznego „Sokół" w Kielcach, na wniosek zarządu, jednogłośną uchwałą wszystkich zebranych nadano Arcypasterzowi diecezji J. E. ks. biskupowi Łosińskiemu godność członka honorowego gniazda kieleckiego Tow. Gimn „Sokół".

Ks. biskup A. Łosiński zawsze żywo interesował się życiem „Sokoła" i przychodził mu z pomocą.

Zawieszone wykłady

Warszawa. (Tel. wł.) Wskutek zajść zawieszon. również wykłady na Wyższej Szkole Gospodarstwa Wiejskiego.

Podanie emerytów

Warszawa. (Tel. wł.) Stow. Emerytów Państwowych postanowiło udać się do p. Prezydenta z podaniem o osobiste wejrzenie w ich ciężką sytuację finansową wobec projektowanej obniżki.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.30—31½ zł, w Gdańsku na Warszawę 5.29.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 20. 11. 1935 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers. 64¾, natomiast obracano 4% premj. dol. po 51,50; pozatem płacono za 3% poż. bud. 39.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 4½% dol. listy zast. 36¾ i w końcu obracano 4½% złotowe listy zast. po 37,—.

Akcje bankowe bez notowania.

Cedula Urzedowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poż. konwers. 64,75 P.
4% poż. premj. dol., serja III 51,50 +
3% poż. budowl., serja I 39,— P.
4½% dolar. listy zastawne s. K. z r. 1933 Pozn. Ziem. Kred. 36,75 P.
4½% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 Pozn. Ziem. Kred. 37,— +
Tendencja spokojna.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 20. 11. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

STANDARTY:

1) żyto 715 g/l.
2) pszenica 756 g/l.
3) owies 420 g/l.

Ceny transakcyjne:

Żyto 15 tonn par. Poznań	12,55

Ceny orjentacyjne:

Żyto (Usposob. spokojne)	12,25— 12,50
Pszenica (Uspos spokojne)	17,50— 17,75
Jęczmień browarowy	15,25— 16,25
Usposobienie słabsze.	
Jęczmień 700—725 g/l.	14,00— 14,50
Jęczmień 670—680 g/l.	13,50— 13,75
Usposobienie spokojne.	
Owies (Usposob. spokojne)	15,25— 16,25
Mąka	
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w.	20,25— 21,00
żytnia gat. I 0-45% wł w.	19,50— 20,25
żytnia gat. I 0-55% wł w.	18,50— 19,50
żytnia gat. II 45-55% wł. w.	15,25— 16,25
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat. IA 0-20% wł. w.	30,75— 32,50
pszenna kat. IB 0-45% wł. w.	30,00— 30,50
pszenna gat. IC 0-55% wł. w.	29,00— 29,50
pszenna gat. ID 0-60% wł. w.	28,00— 28,50
pszenna gat. IE 0-65% wł w.	27,00— 27,50
pszen. gat. IIA 20-55% wł. w.	26,75— 27,25
pszen gat. IIB 20-65% wł w.	26,25— 26,75
pszen. gat. IID 45-65% wł. w.	24,00— 24,50
pszen. gat. IIF 55-65% wł w.	22,00— 22,50
pszen. gat. IIG 60-65% wł w.	20,50— 21,00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand	9,25— 9,75
Otręby pszen grube stand.	10,00— 10,50
Otręby pszenne średnie st.	9,00— 9.75
Otręby jęczmienne	9,75— 11,00
Rzepak zimowy	42,50— 43,50
Rzepik zimowy	40,50— 41,50
Siemię lniane	36,00— 38,00
Gorczyca	34,00— 36,00
Groch Viktorja	25,00— 30,00
Groch Folgera	21,00— 23,00
Łubin niebieski	9,50— 10,00
Łubin żółty	11,00— 11,50
Mak niebieski	60,00— 62,00
Koniczyna czerw surowa	90 00 – 100.00
Konicz. czerw 95-97% czyst.	110.00—120.00
Koniczyna biała	75,00— 95,00
Koniczyna szwedzka	160.00 – 175,00
Ziemniaki jadalne	3,75— 4,50
Ziemniaki fabr. za kilo %	20
Makuch lnian. w taflach	16,75— 17,00
Makuch rzepakowy w tafl.	13,50— 13,75
Makuch słon. w tafl. 42/43%	19,50— 20,00
Śrut Soja	20,50— 21,50
Słoma pszenna luzem	2,00— 2,20
„ pszenna prasowana	2,60— 2,80
„ żytnia luzem	2,25— 2.50
„ żytnia prasowana	2,75— 3,00
„ owsiana luzem	2,75— 3,00
„ owsiana prasowana	3,25— 3,50
„ jęczmienna luzem	1,50— 2,00
„ jęczmienna prasow.	2,40— 2,60
Siano zwykłe luzem	6,00— 6,50
„ zwykłe prasowane	6,50— 7,00
„ nadnoteckie luzem	7,00— 7,50
„ nadnoteckie pras	7,50— 8,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Ogólny obrót: 2605,6 tonn, w tem żyta 590 tonn, pszenicy 372 tonn, jęczmienia 320 tonn, owsa 405 tonn.

Wiadomości

Premjer Laval przyjął we wtorek po południu ambasadora włoskiego w Paryżu Cerutti'ego, z którym odbył dłuższą rozmowę w sprawie francuskiej odpowiedzi na ostatnią notę protestacyjną Włoch przeciw stosowaniu sankcyj.

*

W Paryżu podpisano umowę na dostawę planotarjum na wszechświatową wystawę w 1937 r. Będzie to jedna z wielkich atrakcyj naukowych. Takie planetarjum cieszyło się dużem zainteresowaniem już na poprzednich wystawach wszechświatowych.

*

Na granicy włosko - szwajcarskiej w Bellinzonie władze włoskie aresztowały funkcjonarjusza międzynar. tow. wagonów sypialnych, schwytanego na usiłowaniu przemycenia do Szwajcarji sumy miljona lirów. Wagon sypialny zatrzymano na stronie włoskiej celem dokładnej rewizji, gdyż istnieje podejrzenie, iż są w nim ukryte dalsze sumy.

*

Donoszą z Pola, że w kopalni węgla Larso wydarzyła się katastrofa, wskutek osunięcia się ziemi, 3 górników zostało zasypanych w szybie. Wszyscy trzej zginęli wskutek uduszenia.

*

Przewodniczącym delegacji amerykańskiej na konferencję morską w Londynie ma być mianowany Norman Davis. W skład delegacji wejdą podsekretarz stanu Phillips i admirał Williams Standley.

„Norma własna" sądu gdańskiego

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Gdańsk, 19 listopada

Gdańsk żyje pod wrażeniem wyroku sądu najwyższego, który uznał ważność wyborów kwietniowych do Volkstagu. Sąd potępił nadużycia wyborcze hitlerowców, nie znalazła w wyroku zaprzeczenia merytoryczna strona protestów wyborczych, wniesionych przez opozycję.

Uzasadnienie wyroku obejmuje 72 strony druku. „Podstawy, — czytamy na wstępie uzasadnienia wyroku — na których sąd najwyższy oparł bieg postępowania w sprawie niniejszej, nie są uregulowane ustawowo". Sąd nie znalazł również przepisów, które mógłby zastosować przez analogję i wobec tego uznał, że stanął przed zadaniem wyrokowania według norm ustalonych przez siebie" („nach selbst angestellten Normen").

Jednem słowem, dla wymierzenia sankcyj, jakie mają za sobą pociągnąć ustalenia faktyczne wyroku, — stworzył sąd „normy własne".

W okręgach, w których nadużycia zostały stwierdzone, sąd wybory unieważnił. Znalazły tu zastosowanie przepisy ordynacji wyborczej. Nie będzie jednak wyborów ponownych, bo ustawowy, trzymiesięczny termin dla ich powtórzenia już upłynął. W tym względzie dla rozstrzygnięcia, któreby nie przyniosło hitlerowcom uszczerbku, zbędne było tworzenie „normy własnej", wystarczyło, że proces trwał dłużej niż trzy miesiące...

Sąd jednak nie mógł nie uznać, że hitlerowcy w sposób sprzeciwiający się prawu, wpływali na wyborców na całym terenie wolnego miasta. Tu już dla zawyrokowania potrzebna była koniecznie „norma własna". Stworzył ją sąd na podstawie następującego rozumowania:

„Po raz pierwszy w historji Gdańska stanęła do wyborów partja, która swoich wyborców trzymała wyjątkowo silnie w ręku i już w ostatnich wyborach uzyskała absolutną większość ponad sześcioma innemi partjami, z których każda różny od siebie cel głosi. Stworzony przez nią (tę partję) rząd,w swej dwuletniej działalności, poprzedzającej wybory, wykazał najwyraźniej, że za tą właśnie partją stoi i że przy użyciu wszystkich sił, przy trzymaniu się granic, zakreślonych konstytucją — chce urzeczywistniać dążenia N. S. D. A. P."

„Dla każdego Gdańszczanina, już w ciągu dłuższego czasu przed wyborami, było mniej czy więcej możliwe zapoznanie się z narodowo - socjalistycznym światopoglądem i opowiedzenie się za lub przeciw N. S. D. A. P. Z tego faktu trzeba wyprowadzić wniosek, że zastęp niezdecydowanych wyborców, którzy mieli się zdecydować dopiero krótko przed wyborami na oddanie głosu za jedną czy drugą partją, był daleko mniejszy niż przy wyborach poprzednich.

„Liczba głosujących, na których oddziałano przy pomocy niedopuszczalnych zarządzeń urzędowych, na których działały równocześnie wpływy wielostronnej agitacji dozwolonej, nie może przeto w żadnym wypadku być tak wielką, jak to usiłują przedstawić składający protest przeciw ważności wyborów."

Na takich przesłankach oparł sąd swoję decyzję i uznał, że sprawiedliwości stanie się zadość, jeśli hitlerowcom unieważni się w okręgach wiejskich 10 procent, a w miastach 3 procent głosów, jako „zdobytych" dla N. S. D. A. P. przy używaniu niedopuszczalnego „wpływania" na wyborców.

Tak przedstawia się w wyroku sądu gdańskiego jego najistotniejsza dla całej sprawy „norma własna". Sąd uznał że jest w Gdańsku tylko 3 procent, a na wsi 10 procent mniej hitlerowców, niż ilość oddanych na nich głosów przy wyborach. „Gauleiter" Forster w ocenie sytuacji został przez sąd zdyskwalifikowany. „Gauleiter" przed wyborami powiedział, że nie wierzy, aby w wolnem mieście było więcej niż 5 000 prawdziwych narodowych socjalistów. Czyżby dla zdobycia tej nikłej liczby unieważnionych przez sąd głosów zjechali do Gdańska aż pp. Göring, Goebbels i Hess?

Trzeba stwierdzić, że „norma własna" sądu gdańskiego, na podstawie której uznano ważność wyborów, ma wyraźnie polityczny charakter. Sąd najwyższy najwidoczniej zademonstrował chęć służenia interesom N. S. D. A P. „Gleichschaltung" objęła więc sądownictwo gdańskie i jego judykaturę Z biegiem czasu, jeśli nikt się temu nie zdoła przeciwstawić, musiałoby to na dobre zupełnie przekształcić stosunki prawne w wolnem mieście.

E. P.

Niezdrowe stosunki w szkolnictwie

Co pisze o tem „sanacyjny" „Czas"

Wreszcie i „sanacyjno" - konserwatywny „Czas" uderzył na alarm z powodu wysoce niezdrowych stosunków, panujących w naszem szkolnictwie Omówiwszy krytycznie działalność t. zw. „Straży Przedniej" charakteryzuje obecnie sytuację na terenie dużej części nauczycielstwa.

W dalszym ciągu „Czas" jednak stwierdza z zadowoleniem, że radykalne i antyreligijne stanowisko tych odłamów nauczycielstwa nie odbija się na wychowaniu młodzieży w tym stopniu, jakby się tego można było obawiać — i jako przykład cytuje rozwój Katolickich Stowarzyszeń Młodzieży oraz uchwały ostatniego zjazdu polskich korporacyj akademickich, który m. i. postanowił, że korporanci przystąpią do budowy kościoła rzymsko - katolickiego w województwie lwowskiem.

Nie dodaje tylko „Czas", że fakt, iż młodzież polska nie ulega w wielkiej swej części demoralizującym wpływom czynników radykalnych i antyreligijnych, jest w ogromnej mierze wynikiem działalności ideowo - wychowawczej obozu narodowego.

JESIENNE POWODZIE

W Anglji wskutek długotrwałych ulewnych deszczów wiele rzek wystąpiło z brzegów. Na zdjęciu jedna z zalanych miejscowości w pobliżu Londynu.

Narodowcy w Berezie

Po zwolnieniu z Berezy Kartuskiej w dniu 17 b. m. 4 członków Stron. Narodowego, a mianowicie pp. Podczaskiego z Radomia (izolowanego od 7 października), Witolda Jasińskiego z Bargłowa pow. augustowskiego, Witolda Kaczyńskiego z Tykocina i Mieczysława Jaroszewicza z Suwałk (izolowanych od 20 sierpnia) — w Berezie pozostają nadal następujący członkowie Stron. Narodowego:

1) Jan Roszkowski i 2) Jan Pogorzelski (pow. Wysoko - Mazowiecki), 3) Wincenty Kejna (Białystok), 4) Stanisław Kobyliński (Sokoły), 5) Karol Szyperski (pow. Wyrzyski), 6) Adam Przybyła (Wolsztyn), 7) Czesław Serwatko (Białystok), chory na ischias; oraz poraz drugi pp.: 8)Władysław Pacholczyk (Częstochowa) i Wilhelm Bartyzel (Żywiec).

Wymienieni wyżej narodowcy przebywają w Berezie od sierpnia, inni zaś od września i października b. r.

Przebywającego również w Berezie p. Stanisława Bzurę z Białegostoku z powodu trzykrotnego ataku serca przewieziono — jak już donosiliśmy — do szpitala, a p. Józefa Pogorzelskiego z Wysokiego Mazowieckiego do więzienia.

Flandin na widowni

Na kongresie Alliance Démocratiqeu były premjer Flandin został ponownie wybrany prezesem stronnictwa. Po przyjęciu wyboru Flandin wygłosił wielkie przemówienie polityczne, obejmujące zagadnienia polityki wewnętrznej i zagranicznej Francji. Były premjer wypowiedział się za przyznaniem kobietom praw wyborczych oraz za stosowaniem wyborów proporcjonalnych. Flandin, deklarując się jako demokrata, przedstawił konieczność naprawy obyczajów w francuskiem życiu politycznem. W polityce gospodarczej jest zwolennikiem deflacji.

Pacyfistyczno-mgliste były natomiast wypowiedzenia b. premjera w części dotyczącej polityki zagranicznej.

Czan-Kai-Szek na widowni

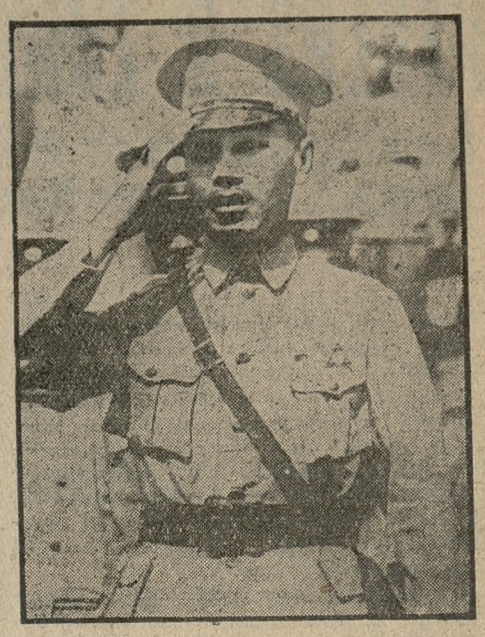

Pięć prowincyj w północnych Chinach postanowiło wyzwolić się z pod władzy rządu w Nankinie i utworzyć autonomiczne państw. pod protektoratem Japonji. W prowincjach tych gromadzą się liczne oddziały wojsk japońskich, rząd nankiński zaś wysłał przeciw Japończykom wojska pod dowództwem gen. Czan - Kai - Szeka (na zdjęciu).

Z życia

(— Jedno jest złem, a drugie — niedobrem. Razem niewiadomo, co gorsze — tak mówią kupcy, obserwując zalew handlu przez Żydów i — niefachowców-Polaków.

W Warszawie odbyło się w tych dniach walne zebranie Związku Eksporterów Drobiu. Przewodniczył prezes Związku, generał Fr. Sikorski. Do niedawna prezesem tego kartelu był książę Fr. Radziwiłł.

W Łodzi niedawno prezesem izby przemysłowo-handlowej został generał Maciszewski. Nieco wcześniej został on prezesem zarządu firmy Scheibler i Grohman. A jeszcze wcześniej był wiceprezesem B. G. K. i oficerem w wojskowym korpusie kontrolerów.

Pułk Kania był kolejno referentem w ministerstwie rolnictwa i dygnitarzem w monopolu tytoniowym a teraz jest wielką figurą w paru działach ciężkiego przemysłu na Śląsku i radcą izby przemysłowo-handlowej w Katowicach.

Dwu pod rząd generałów znało się na programach radja. Wielu zrobiło wielkie postępy w dziedzinie administracji politycznej i gospodarczej.

Nie owiwjajmy w bawełnę istotnej prawdy: zapewne są wyjątki, ale większość z nich to tylko figuranci, dobrze opłacani.

Jeśli przemysł i handel mają się naprawdę rozwijać — muszą ich miejsca zająć rzetelni fachowcy.

We Lwowie odbył się zjazd syndykatu eksporterów produktów rolnych. Rolnictwo — to najbardziej polski dział produkcji. A tymczasem — walnemu zgromadzeniu przewodniczył p. Fraenkel, sprawozdanie złożył dyr. Paneth, wiecprezesem został p. Täuber, sekretarzem dr. Wahrsager. Dla ozdoby wybrano też paru Polaków i Rusinów.

Biedny, kochany Lwów. Nawet jego handel i rolnictwo obsiedli Żydzi.

Skarżą się ludzie w Polsce na brak pola do pracy, do ekspansji. Nie mają racji. Przykłady, wyżej przytoczone, wskazują, że wiele placówek zajmują Żydzi, albo protegowani firmanci. Jedni i drudzy winni wrócić na swoje właściwe posterunki. Żydzi do Palestyny, a oficerowie, jeśli nie znajdą pracy odpowiedniej w armji, na emeryturę.

W rozbudowującym się polskim przemyśle i handlu kierownicze placówki zająć winni najtęższi fachowcy.

Sprostowanie

Starosta grodzki w Poznaniu nadsyła nam sprostowanie, stwierdzające, że wojewoda poznański nie odwiedzał Gniezna w dniach przedwyborczych w towarzystwie naczelnika wydziału bezpieczeństwa, lecz przebywał w tym czasie w Warszawie.

Kobiety w całych Niemczech rozumieją doniosłość obrony przeciwlotniczogazowej. Kobiety w całych Niemczech są zorganizowane do obrony Czy i ty jesteś przygotowana?

Proces o zabójstwo ś. p. min. Pierackiego

Oskarżony Bandera nie chce mówić po polsku i nie stosuje się do zarządzeń przewodniczącego — Usunięcie Bandery z sali sądowej i odczytanie jego zeznań, złożonych w śledztwie

Warszawa. (PAT). Dzisiejsze posiedzenie sądu okręgowego w sprawie o zabójstwo min. Pierackiego rozpoczęło się o godz. 10 min. 30 Zgodnie z wydanem wczoraj przez przewodniczącego zarządzeniem dotyczącem składania przez oskarżonych wyjaśnień, na ławie podsądnych pozostawiono tylko oskarżonego Stefana Banderę. Pozostali współoskarżeni na czas składania przez niego wyjaśnień, zostali wyprowadzeni z sali.

Przewodniczący przypomina oskarżonemu, że obowiązany jest dawać odpowiedzi w języku polskim, w przeciwnym razie sąd uważać będzie, iż odmawia on wyjaśnień i zostaną odczytane zeznania złożone w toku dochodzeń prokuratorskich i w śledztwie.

Ponieważ oskarżony usiłuje mówić w języku ruskim, sąd ogłosił postanowienie, mocą którego, biorąc pod uwagę, że Bandera na zadawane mu pytanie mówi w języku niepolskim i że został uprzedzony, iż w razie odmowy wyjaśnień w tym języku będą odczytane jego zeznania, postanowił odczytać te zeznania.

Wobec nowych prób ze strony Bandery przemawiania w języku ruskim, przewodniczący uprzedza, że w razie dalszego odzywania się oskarżonego bez zezwolenia sądu i w języku niepolskim, będzie on wydalony z sali.

Ponieważ do tego zarządzenia Bandera nie zastosował się, przewodniczący polecił usunięcie go z sali, poczem sąd przystąpił do odczytywania zeznań oskarżonego.

Ze znajdujących się w aktach sprawy tych zeznań wynika, że zbadany 21 grudnia 1934 r. przez sędziego apelacyjnego śledczego do spraw wyjątkowego znaczenia Wituńskiego w charakterze oskarżonego Stefan Bandera nie przyznał się do winy, t. j. do tego

1) Że w r. 1934 i przedtem w celu oderwania od państwa polskiego części jego obszaru, a mianowicie województw południowo - wschodnich, wziął udział w organizacji ukraińskich nacjonalistów, co przejawił przez utrzymanie kontaktów organizacyjnych;

2) Że z końcem r. 1933 i w pierwszej połowie r. 1934 za pośrednictwem oskarżonego Mikołaja Łebeda, oraz oskarżonej Darji Hnatkiwskiej przeprowadził wywiad co do trybu życia śp. min. Pierackiego, wydając im polecenia w tym kierunku i przesyłał gotówkę potrzebną na opędzenie wydatków, związanych z tym wywiadem, aby w ten sposób sprawcy zabójstwa ułatwić dokonanie zabójstwa w okolicznościach nadogodniejszych.

3) Że w drugiej połowie 1933 r. wydał rozkaz referentowi organizacyjnemu O. U. N. Iwanowi Malucy przygotowania „chat" w Lublinie i w Poznaniu, celem umożliwienia sprawcy zabójstwa skrycia się w tych „chatach" po dokonaniu zabójstwa.

4) Że w pierwszej połowie 1934 r. jako krajowy komendant O. U. N. dał Grzegorzowi Maciejce rozkaz zabicia śp. min. Bronisława Pierackiego i polecił udać się w tym celu do Warszawy. — Są to przestępstwa, przewidziane w art. 97 par. 1, 93, 26, 27, 225 k. k.

Na zapytanie Bandera odpowiedział, że Mikołaja Łebeda, Darji Hnatkiwskiej, Jarosława Karpyńca, Grzegorza Maciejki, Eugenjusza Kaczmarskiego, Bohdana Pidhajnego nie zna, natomiast zna Romana Myhala, Katarzynę Zarycką, Jarosława Rak, Iwana Malucę z życia studenckiego. Malucy nie dawał żadnych poleceń w kierunku wynalezienia „chat" w Lublinie i w Poznaniu. Zna jakiegoś Czornija, ale nie pamięta, czy mu na imię Jakób. Z Organizacją Ukraińskich Nacjonalistów nie ma nic wspólnego. O zabójstwie min. Pierackiego dowiedział się w czasie drogi już będąc aresztowanym i jadąc ze Lwowa do Krakowa. Aresztowano go 14 czerwca i przewieziono do Krakowa. Pieniądze na utrzymanie dostał częściowo od swoich rodziców w wysokości od 50 do 80 zł miesięcznie, poza tem dorabiał lekcjami.

Przesłuchany 5 czerwca 1935 r. Stefan Bandera potwierdził swoje zeznania, złożone w dniach 16 czerwca 1934, 3 lipca 1934, 6 sierpnia 1934, 12 i 16 listopada 1934, 16 stycznia 1935 i 4 kwietnia 1935.

W toku tych przesłuchiwań Bandera przyznał, iż językiem polskim włada w słowie i w piśmie. Odmawiał jednak posługiwania się tym językiem. Do przynależności do O. U. N. nie przyznał się, natomiast potwierdził, że należał do innych organizacyj ukraińskich Jeździł z referatami do okolicznych wsi, pracą polityczną zajmował się i nie należał do żadnych organizacyj politycznych.

Aresztowany był kilkakrotnie. Po raz pierwszy pod zarzutem przynależności do O. U. N. był zatrzymany przez dwa dni w 1928 r. W 1931 r. był zatrzymany we Lwowie i siedział w areszcie 3 miesiące. Dalej zatrzymany był w listopadzie 1932 r. w związku z napadem na urząd pocztowy w Gródku Jagiellońskim. Czwarty raz ujęto go we wrześniu 1933 r. Sądownie karany nie był, a tylko administracyjnie 10 zł grzywny za nielegalne przekroczenie granicy w Cieszynie. Następnie przyznał, że w marcu 1932 r. był aresztowany w związku z zabójstwem komisarza p. p. Czechowskiego. Aresztowano go też w związku z rozrzucaniem ulotek O. U. N.

Oskarżony podał dalej, że w maju, czy czerwcu 1933 r. nabył okrężny bilet kolejowy, za którym miał jechać do zamieszkałych w Małopolsce krewnych, celem zaproszenia ich na ślub swej siostry. Udał się jednak najpierw do Gdańska do kuzyna Turyły celem zaproszenia go na ten ślub, kąpiąc się jednak w morzu, przeziębił się i leżał w łóżku przez tydzień, wskutek czego nie zdążył już na ślub siostry. Zaprzeczył, jakoby w Gdańsku zetknął się z kimkolwiek ze studentów ukraińskich poza Turyłą.

Na zapytanie sędziego śledczego, dlaczego w dochodzeniu prokuratorskiem przyznał, iż nie kwestjonował swej przynależności do O. U. N. i zapewnił, że złoży szczere i prawdziwe zeznania, oraz oświadczył, że chciałby wystąpić do młodzieży ukraińskiej z referatem w sprawie zaprzestania awantur bojowych O. U. N., Bandera wyjaśnił, że przesłuchiwano go kilka dni, wobec czego, aby zakończyć badanie użył podstępu.

Odczytywanie zeznań Bandery trwa.

Wrzenie w Egipcie

Kair. (PAT.) Istnieje obawa nowych rozruchów w związku z pogrzebem drugiego studenta egipskiego, który zmarł naskutek ran, odniesionych podczas ostatnich starć z policją. Student ten jest synem oficera gwardji przybocznej króla Fuada. Nahas-pasza i inni przywódcy Wafdu będą obecni na pogrzebie. Oczekują również udziału olbrzymich tłumów.

Wątpliwem jest, by uspokojenie umysłów miało nastąpić w najbliższym czasie. Pracownicy egipscy mają zamiar proklamować strajk, począwszy od czwartku.

Kair. (PAT.) Przywódca egipskiej partji nacjonalistycznej Wafdystów, Nahas-pasza, wystosował do Ligi Narodów depeszę, zredagowaną w bardzo ostrym tonie, protestującą przeciwko polityce angielskiej wobec Egiptu. Depesza, wspominając o ostatniem przemówieniu ministra Hoare'a, oskarża Anglję o niewykonanie układu angielsko-egipskiego z 1923 r., przewidującego wprowadzenie Egiptu do Ligi Narodów.

Genewa. (PAT.) Ag. Reutera komunikuje, że protest Nahas-paszy nie zostanie rozpatrzony, bowiem Liga Narodów badać może jedynie podania zgłaszane przez rządy, bądź też przez uprawnione traktatami mniejszości narodowe.

Wspólnicy Stawiskiego przed sądem

Paryż. (Tel. wł.). W ciągu wtorku przesłuchiwano jednego z głównych oskarżonych, sekretarza i męża zaufanego Stawiskiego, Romagnino.

Podsądny twierdził uparcie, że jest uczciwy, nie ulegał oszustwom i przekupstwom. Ponieważ nie był jakoby zamieszany w żadne nieczyste sprawy, Stawiski miał do niego całkowite zaufanie. To też służył mu wiernie i pobierał tylko miesięczne wynagrodzenie.

Początkowo Romagnino odmówił żądaniu sądu wymienienia nazwisk z „towarzystwa", szczególnie tych osób, które bywały u Stawiskiego względnie utrzymywały z nim stosunki towarzyskie i handlowe. Pod koniec rozprawy podał te nazwiska.

Dalsze ożywienie w rozprawie przyniosły zeznania dotyczące roli osławionego inspektora policji Bonny. Odegrał on bowiem bardzo tajemniczą rolę przy wykryciu daremnie poszukiwanych przez dłuższy czas odcinków czekowych Stawiskiego. Wyłoniły się przytem bardzo ciekawe momenty polityczne, lecz przewodniczący odroczył dalszy ciąg rozprawy.

Zmiany w dyplomacji

Warszawa. (Tel. wł.). Dotychczasowy szef biura prasowego w prezydjum rady ministrów Tadeusz Święcicki obejmie stanowisko korespondenta Pata w Paryżu, dokąd wyjedzie w najbliższym czasie.

Na stanowisko posła R. P. na Łotwie ma być powołany dotychczasowy poseł w Helsinkach Chorwat. Na miejsce amb. Patka wymieniają kandydaturę dotychczasowego amb. polskiego w Turcji Józefa Potockiego, którego stanowisko zająłby poseł w Brukseli Tadeusz Jackowski. (w)

Zwolnienia z Berezy

Warszawa. (Tel. wł.) Ostatnio zwolnieni zostali — jak donosiliśmy — z Berezy Kartuskiej Witold Kaczyński z Tykocina i Mieczysław Jarosiewicz z Suwałk. Stanisł. Bzura z Białegostoku został z powodu choroby serca przewieziony do szpitala.

Pozostają nadal w Berezie członkowie Str. Nar. pp.: 1. Jan Roszkowski i 2. Jan Pogorzelski (pow. Wysoko - Mazowiecki), 3. Wincenty Kejna (Białystok), 4. Stanisław Kobyliński (Sokoły 5) Karol Szyperski (pow. Wyrzyski), 6. Adam Przybyła (Wolsztyn), 7. Czesław Serwatko (Białystok), chory na ischias; oraz poraz drugi pp.: 8. Władysław Pacholczyk (Częstochowa) i Wilhelm Bartyzel (Żywiec).

Izolowani narodowcy przebywają w Berezie od sierpnia, inni zaś od września i października br.

Bez nauki religji

Świecie. (Tel. wł.) Obie szkoły powszechne miasta Świecie n. Wisłą na Pomorzu pozbawione są nauki religji od 1 czerwca 1935 r. Mimo podań rodziców sprawa ta ciągle jeszcze nie jest załatwiona.

O reformę prawa spadkowego w Niemczech

Niemieckie czasopismo prawnicze „Gemein- und Wirtschaftsrecht" ogłasza artykuł prezesa urzędu dla badań prawniczych w Rzeszy, dr. Palaudta, z projektem doniosłych zmian w ustawodawstwie spadkowem Niemiec.

Według projektu prawo spadkowe Rzeszy miałoby być dostosowane do panujących w Trzeciej Rzeszy doktryn „krwi i ziemi", innemi słowy oddzielić się od istniejących dotychczas zasad prawa własności w duchu indywidualizmu.

Nowa zasada polegać ma na tem, że interes zbiorowości idzie przed interesem jednostki. Dziedziczenie dozwolone będzie jedynie przez najbliższych krewnych; przy dalszych spadkobiercą będzie państwo. Wprawdzie narazie niewiadomo jeszcze, gdzie są granice „bliskiego" i „dalszego" pokrewieństwa.

Światopogląd narodowo - socjalistyczny uważa za niedopuszczalne, by przy ustanawianiu testamentu majątek rodziny przechodził w cudze, przypadkowe ręce, gdy żyją krewni zmarłego. Krewni mają mieć w każdym razie pierwszeństwo przed innymi spadkobiercami, nawet gdyby to było niezgodne z wolą zmarłego.

Projekt nowego prawa porusza również kwestję spadków na rzecz osób, które przed dawnym czasem wywędrowały z Niemiec i o których słuch zaginął. Takim spadkobiercom, zamieszkałym poza granicami Niemiec, nie będzie wolno wydawać spadku, który wtedy przypada państwu. Naodwrót nie wolno byłoby Niemcowi przyjmować spadku po zmarłym np. w Ameryce krewnym, z którym on nie utrzymywał stosunków.

Wspomniany artykuł uważać należy za zapowiedź ogólnych zasad, które mają być zrealizowane przy przyszłej reformie prawa spadkowego w Rzeszy.

Zabiegi o kredyt francuski

Jak donosi prasa warszawska, rokowania, prowadzone w Paryżu przez wiceministra skarbu Koca w sprawie wypłacenia Polsce drugiej transzy francuskiej pożyczki kolejowej mają podobno pomyślny przebieg. Jak wiadomo, z pożyczki, wynoszącej 1 miljard franków, wypłacono dotychczas tylko pierwszą transzę w wysokości 40 milj. fr. Z wypłaceniem dalszych rat zwlekano od dwóch lat w Paryżu, zasłaniając się trudnościami francuskiego rynku finansowego.

Druga transza pożyczki miałaby wynosić około 150 milj. franków.

Równocześnie toczą się pertraktacje w sprawie przyznania Bankowi Polskiemu kredytu zastawowego z źródeł francuskich.

STRONNICTWO NARODOWE

Koło Śródmieście

W środę, 20 bm. o godz. 20 odbędzie się walne zebranie w sali Stron. Narod., św. Marcin 65.

Obecność członków obowiązkowa.

Koło Dębiec

Zebranie w czwartek, 21 listopada, o godz. 20 w lokalu p. Figla przy ul. Wierzczewskiej.

Obecność obowiązkowa.

Amnestja

Od kilku już miesięcy krążyły pogłoski, że w związku z uchwaleniem przez izby ustawodawcze nowej Konstytucji, należy oczekiwać wydania ustawy amnestyjnej. W ostatnich kilku tygodniach byliśmy świadkami coraz częstszego poruszania tego tematu, a obecnie wiemy, że projekt ustawy amnestyjnej jest już gotowy i znajdzie się na porządku obrad zwyczajnej sesji Sejmu, która zwołana będzie w końcu b. m. Warto zatem przypomnieć charakter tej instytucji wogóle, a nadto jej ukształtowanie w polskich przepisach ustawowych.

Amnestję należy ściśle odróżniać od pozostałych form ułaskawienia, a mianowicie od abolicji i ułaskawienia w znaczeniu ściślejszem.

Abolicja jest aktem, uprawnionego w tym względzie organu państwowego, który w danym przypadku zakazuje wszczynać postępowanie karne, lub nakazujący już wszczęte postępowanie umorzyć. Łatwo oczywiście dostrzec, jakie niebezpieczeństwa ta instytucja w sobie kryje; to też nic dziwnego, że większość państw, a wśród nich i Polska, nie przyznają głowie państwa prawa umarzania i to umarzania indywidualnego; amnestja bowiem posiada w sobie z reguły współczynniki umorzenia. Prawo to posiadał i wykonywał cesarz austrjacki, w Austrji bowiem monarchicznej zachowała się ta instytucja z czasów monarchji absolutnej. Ciekawym jest fakt, że z prawa tego skorzystał kilkakrotnie Naczelnik Państwa oczywiście tylko w stosunku do przestępców z b. zaboru austrjackiego. Ten stan rzeczy trwał do chwili wejścia w życie Konstytucji marcowej, tak zwana bowiem mała Konstytucja z 20 lutego 1919 r. nie zawierała postanowień w przedmiocie prawa łaski. Obecnie zatem prawo umarzania Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej nie przysługuje.

Ułaskawienie to darowanie kary lub jej skutków osobie ściśle oznaczonej aktem indywidualnym. Prawo łaski przysługuje zawsze głowie państwa, przyczem Konstytucja kwietniowa wymienia to prawo wśród uprawnień Prezydenta, wyliczonych w art. 13. — Sprawę tę reguluje nadto art. 69, który postanawia, że aktem łaski może Prezydent darować lub złagodzić karę prawomocnie orzeczoną. Ułaskawienie zatem nie może nastąpić przed prawomocnem orzeczeniem sądu. Postępowanie w sprawach o ułaskawienie regulują przepisy kodeksu postępowania karnego i to artykuły 564 do 570.

Amnestja zawiera w sobie oba wyżej opisane prawa. Prawo łaski i umarzania łączy się w prawie amnestji, czyli w prawie gromadnego ułaskawienia i gromadnego umorzenia. Przepisy amnestyjne jednak zawierają z reguły postanowienie, które zastrzega oskarżonemu możność niekorzystania z amnestji. W ten sposób nie może działać jedna z bardzo ujemnych cech umorzenia, przy której posądzony pozbawiony jest możności wykazania swej niewinności.

W państwach monarchicznych przysługuje prawo amnestji monarsze, natomiast w państwach republikańskich w zasadzie ciałom ustawodawczym. Obowiązująca obecnie Konstytucja kwietniowa zastrzega prawo amnestji aktowi ustawodawczemu. Jeśli jednak uwzględnimy, że aktami ustawodawczemi są w myśl art. 49 również i dekrety Prezydenta, przeto należy prawo amnestji również do uprawnień Prezydenta.

W Polsce mieliśmy już cały szereg ustaw amnestyjnych, to też wymienimy tylko kilka ważniejszych. I tak amnestję z okazji zwołania pierwszego Sejmu w 1919 r., dalej amnestję dla b. dzielnicy pruskiej z okazji odzyskania jej przez Polskę; amnestję dla osób pochodzących z obszaru plebiscytowego na Górnym Śląsku; amnestję z powodu uchwalenia Konstytucji marcowej; amnestję z powodu uznania przez wielkie mocarstwa granic wschodnich Polski i amnestję w 1932 r. z powodu wprowadzenia jednolitego polskiego kodeksu karnego i prawa o wykroczeniach. Amnestja obecnie przygotowywana ma być ogłoszona z powodu uchwalenia Konstytucji w kwietniu bieżącego roku.

Prawo łaski, jak również prawo amnestji z współczynnikami abolicji to instytucje konieczne i pożyteczne. Norma prawna nie może przewidzieć wszelkich wypadków, a przedewszystkiem zdarza się nieraz, że wyrok zgodny z literą prawa, jest krzywdzący ze względu na specjalne okoliczności w prawie nieprzewidziane i wtedy właśnie prawo łaski może to wyrównać.

Kara nie jest zresztą tylko odwetem, a ma również na celu poprawę przestępcy; jeśli więc tam poprawa już nastąpiła lub też wiadomo, że chodzi o jednostkę społecznie wartościową, która przypadkowo popadła w konflikt z prawem karnem, to i wtedy może ułaskawienie zdziałać dużo dobrego.

Amnestja oczywiście, która dotyczy pewnej kategorji przestępstw i stąd nie bierze pod uwagę osoby przestępcy, ma względy inne i to polityczno - państwowe. Państwo zrzeka się wykonania praw, wynikających z ustawy karnej i puszcza w niepamięć dokonane przestępstwa z przyczyn ogólniejszych i przynoszących korzyści państwu. Wskazuje na to przedewszystkiem fakt, że amnestja traktuje najłagodniej przestępstwa polityczne, silnie bowiem zadrażnione stosunki wewnętrzno - polityczne kryją w sobie zawsze składniki dla państwa szkodliwe. W większości wypadków ogłasza państwo amnestję dla upamiętnienia doniosłych wydarzeń, co też widzimy z wyżej wymienionych ustaw amnestyjnych. Amnestja obecna posiada też znaczenie materjalne dla państwa. Ma ona objąć około 20 tysięcy przestępców, a wyżywienie tej ilości więźniów, to poważny wydatek budżetowy.

JÓZEF GĄSIOROWSKI.

Kwiat Podhalański
jest codziennym, niezbędnym kremem do pielęgnowania i wybielania cery i rąk.
Tg 2098

W razie przeziębienia, grypy, zapaleniu gardła, migdałów, przy bólach nerwowych i łamaniu w kościach, należy dbać o codzienne regularne wypróżnienie i w tym celu używać pół szklanki naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa.** Zal. przez lekarzy.
Tg 2096

PUDRY HYGIENICZNE
Laboratorjum M. MALINOWSKIEGO
posiadają urozmaiconą i subtelną skalę odcieni.
Nowe odcienie: „Pêche", „Ocre Rosée", „Racheli"
Warszawa, Lab. Chem. Farm. ul. Chmielna 4
Do nabycia we wszystkich, pierwszorzędnych firmach.
Tg 209

Nowe pismo narodowe w Warszawie

We wtorek ukazało się w Warszawie nowe wieczorne pismo codzienne o charakterze informacyjnym p. t. „Nowe Wiadomości", redagowane w duchu zdecydowanie narodowym.

„Nowe Wiadomości" ukazywać się mają codziennie wieczorem w porze, kiedy nie było dotąd żadnego dziennika.

Paderewski do „Opieki Polskiej"

Ignacy Paderewski nadesłał za życzenia „Opieki Polskiej" następujące podziękowanie:

Wielce Szanowny Panie Prezesie!

Za przesłane mi na dzień urodzin życzenia składam: Wielce Szanownemu Panu Prezesowi, Wielebnemu Wiceprezesowi ks. dr. Stanisławowi Janickiemu. Sekretarzowi Generalnemu p. Annie Smoczyńskiej, Zarządowi Głównemu i całemu Stowarzyszeniu „Opieka Polska" nad Rodakami na Obczyźnie — wyrazy mej gorącej wdzięczności i serdecznej podzięki.

Łaskawe uczucia, które Szanowni Państwo w tak piękne i zaszczytne dla mnie słowa ujęli, wzruszyły mnie głęboko.

Niech mi wolno będzie nawzajem złożyć, wraz z zapewnieniem najszczerszego uznania, najgorętsze życzenia dalszego rozwoju dla Waszej, tak ważnej dla naszego Narodu, Instytucji.

Proszę o przyjęcie wyrazów mego wysokiego szacunku.

I. J. Paderewski

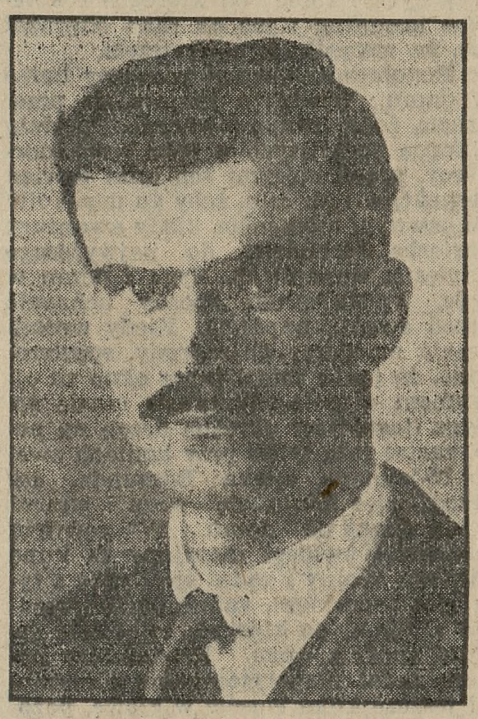

Kapitan John B. Meade

mianowany został pierwszym attache wojskowym St. Zjednoczonych w Adis Abebje.

Młodzież Wszechpolska

W czwartek, dnia 21 listopada br. o godz. 20 w lokalu M. W. odbędzie się plenarne dyskusyjne zebranie członków i kandydatów Młodzieży Wszechpolskiej z ref. kol. Władysława Maciaga n. t. „Problemy wsi".

Plotki stołeczne

19 listopada.

Od dwu dni mamy wielki proces polityczny, skierowany przeciwko zabójcom śp. min. Pierackiego. Oczekiwano go oddawna. Z dużem napięciem czekano relacji o postępach i wynikach śledztwa. Ale gdy wreszcie przed sądem przewinął się tragiczny film zabiegów konspiracyjnych i żmudnych prac śledczych — odnosi się wrażenie, jakby zainteresowanie procesem minęło.

Stolica jest syrenio chimeryczna. Nigdy nie można być pewnym, ku czemu kaprys się zwróci. W dniu początku procesu pojawiły się aż cztery nadzwyczajne wydania pism wieczorowych, wydawanych późnym wieczorem, na które publiczność już — nie reagowała. Może to pora dnia, może mróz, a może i obojętność.

*

W rozmowie z członkiem młodym, bardzo wykształconym, okazującym zainteresowanie dla spraw publicznych, pada taka opinja:

— Trudno mieć interes jaki dla procesu, gdy ludzie zapomnieli o sprawie. Kiedyż to było? Prawie półtora roku temu. Proces ma charakter polityczny, a dzisiaj stanowisko polityczne — i ukraińskie i rządowe — jest inne, niż wówczas. Więc to nic innego, jak tylko historja.

— Czy, zdaniem pana, ujawnienie roli organizacji konspiracyjnej, która wywiera duży wpływ na dość znaczną część ludności państwa, to także historja?

— Ale to może obchodzić Małopolskę czy Małopolan, a nie nas w centrum. OUN się broni, żeby, mówiąc lapidarnie, Warszawa nie wchłonęła Lwowa, podczas gdy nam tu w Warszawie bynajmniej nie grozi, by Lwów miał wchłonąć Warszawę.

*

Cytowany fragment rozmowy jest bardzo znamienny dla ustroju intelektualnego i psychicznego znacznej części Warszawian. Siedzą sobie w stolicy, jak u Pana Boga za piecem, i nie posiadają niestety wrażliwości na przejawy życia prowincji. To jest objaw niestety notoryczny i ogarniający typowo przeciętnego mieszkańca stolicy. Klasyczne kwestje, które się rozgrywają na ziemiach Rzplitej, żeby wymienić np. zagadnienie Prus Wschodnich i Pomorza, zagadnienie Kościoła wschodniego na kresach znajdują odczucie w niektórych kołach młodzieży dorastającej i oceniającej szereg spraw pod kątem państwowości własnej, ale dla bardzo wielu nie mają niestety dostępu.

WARSZAWIANIN.

Z kraju

ZŁOTY JUBILEUSZ KAPŁAŃSTWA J. E. KS. KARDYNAŁA KAKOWSKIEGO

W maju roku przyszłego przypada 50-lecie odebrania święceń kapłańskich przez J. E. ks. kardynała Kakowskiego. Na inaugurację obchodu jubileuszowego odbyło się 17 bm. uroczyste posiedzenie Polskiego Towarzystwa Teologicznego ku uczczeniu zasług Dostojnego Jubilata. W uroczystości tej brali udział: ks. nuncjusz apostolski, ks. arcyb. Ropp, księża biskupi Szlagowski i Gawlina, J. M. rektor Pieńkowski, dziekani i profesorowie uniwersytetu, liczne duchowieństwo i studenci teologji.

DELEGACJA ŻYDOWSKA ZE ŚLĄSKA W WARSZAWIE

Prasa żydowska donosi, że w tych dniach bawiła w Warszawie delegacja związku drobnych kupców ze Śląska, która interwenjowała u władz centralnych w różnych sprawach, dotyczących mieszkańców żydowskich na Śląsku.

Delegacja mianowicie domagała się przedłużenia godzin handlu dla sklepów cukierniczo - owocowych oraz przyznania detalistom żydowskim pewnego kontyngentu ze świeżego importu pomarańcz. Również przedłożyli memorjał w sprawie odroczenia na conajmniej 2 lata eksmisyj przedsiębiorstw handlowych z suteryn w Katowicach i zezwolenia żydowskim sklepom spożywczym na sprzedaż mleka w niedziele i święta.

Poza tem delegacja w min. spraw wewn. złożyła memorjał w sprawie wystąpień antyżydowskich na Śląsku, powtarzających się tam dość często, domagając się szybkiej interwencji ze strony władz centralnych, gdyż zarządzenia władz lokalnych, — według memorjału —, zdają się niedostateczne.

ODRZUCONY WNIOSEK MORDERCÓW O UŁASKAWIENIE

Skazani na śmierć w Lubelskiem dwaj mordercy Waszczuk i Mielniczuk, którzy wymordowali całą rodzinę z siedmiu osób rolnika Bojarskiego, zwrócili się do Prezydenta o ułaskawienie. Wniosek ten wczoraj został odrzucony. Wobec tego wczoraj jeszcze udał się do Brześcia kat, celem wykonania wyroku.

O HERB MIASTA CZĘSTOCHOWY

Miasto Częstochowa otrzymało herb swój w r. 1900 z rąk władz rosyjskich. Obecnie rada miejska postanowiła stan ten zmienić, starając się o przyznanie miastu innego godła.

NÓŻ W UŻYCIU W SZKOLE

Między młodocianymi uczniami w szkole wiejskiej w Kotuniu, pow. siedleckiego, powstała bójka, podczas której 12-letni Kazimierz Cabaj otrzymał cios kamieniem w głowę, a jednocześnie pchnięcie nożem kieszonkowym w okolicę serca. Ranny zmarł krótko po wypadku, którego sprawcami okazali się jego rówieśnicy Marjan Brzozowski i Bernard Nica.

ZIEMIA Z AMERYKI NA KOPIEC — NA SOWIŃCU

Delegacja ze Stanów Zjednoczonych Półn. Ameryki przywiozła na Sowiniec 53 urny ze ziemią amerykańską, które będą umieszczone w kopcu śp. marsz. Piłsudskiego. — Ziemia ta została zebrana z miejsc, związanych z osobami Kościuszki, Pułaskiego i Waszyngtona. Jako przedstawiciel Prezydenta Stanów Zjedn. przybył do Krakowa ambasador Cudahy w towarzystwie radcy ambasady Nielsona i attache wojskowego płk. Gilmora.

TRAGEDJA OSTATNIEGO WSPÓŁWŁAŚCICIELA KRAKOWSKIEJ „JAMY MICHALIKOWEJ"

Znany pod nazwą „Jamy Michalikowej" w Krakowie lokal przy ul. Florjańskiej, po latach świetności zaczął się chylić ku upadkowi, aż ostatecznie przed kilku miesiącami został zlikwidowany. — Onegdaj jednak przypomniał on się jeszcze raz ogółowi, gdy na plantach krakowskich znaleziono z przestrzeloną skronią 47-letniego cukiernika Franciszka Madejskiego, który pod koniec był właścicielem tego lokalu.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Listopad
21
CZWARTEK

Kalendarz rzym.-kat.
Czwartek: Ofiarowanie N. M. P.
Piątek: Cecylji p.
Kalendarz słowiański
Czwartek: Sława
Piątek: Wszemiły
Słońca: wschód 7,23 zachód 15,53
Długość dnia 8 g. 30 min.
Księżyca: wschód 2,17 zachód 13,31
Faza: 5 dzień przed nowiem.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: dziś plus 0,38 mtr.

NOCNA SŁUŻBA APTEK

Śródmieście: Apt. pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apt. pod Lwem, St. Rynek 75. — Apt. Sapieżyńska, pl. Sapieżyński 1. — Apt. Chwaliszewo 76. — **Jeżyce:** Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10. — Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76. — **Łazarz:** Apt. przy Parku, ul. Focha 47. — **Górczyn:** Apt. Karpińskiego, ul. Focha 158. — **Wilda:** Apt. przy Bramie, Górna Wilda 3. — Apt. Fortuna, Górna Wilda 96. — **Starołęka:** Apt. miejscowa. — **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. — **Solacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Uroczystości marynarskie w Poznaniu.** W niedzielę, dnia 24 b. m. odbędzie się, jak donosiliśmy, trzeci walny zjazd delegatów centralnego związku stowarzyszeń marynarzy rezerwy w Poznaniu i obchód 10-lecia poznańskiego stowarzyszenia marynarzy Rezerwy. Uroczystości poprzedzi nabożeństwo w kościele garnizonowym o godz. 9, poczem o godz. 10,30 dowódca O. K. VII odbierze przed komendą miasta defiladę. O godz. 11,30 odbędzie się uroczysta akademja w salach „Belwederu", poczem uczestnicy zasiądą do wspólnego obiadu. O godz. 15 nastąpi otwarcie trzeciego zjazdu. Wieczorem o godz. 20 odbędzie się zabawa taneczna, na której do tańca, jak i do wszystkich innych imprez, przygrywać będzie reprezentacyjna orkiestra marynarki wojennej z Gdyni. (pt)

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Pogrzeb śp. weterana Michalskiego** odbędzie się w czwartek 21 bm. o godzinie 14,30 z kaplicy przedpogrzebowej przy Wałach Jana III.

— * **Zakwitły róże.** W ogródkach powstańców przy ul. Kopczyńskiego na Łazarzu zakwitły róże na działce p. St. Blaszka Edmunda (ul. Małeckiego nr. 2). Kwitnięcie róż w tak późnym okresie jest wypadkiem dosyć rzadkiem, tem więcej, że w ostatnich dniach nocami były dość silne przymrozki. (sk)

— * **Na roboty malarskie** w nowym domu mieszkalnym na Zawadach ogłosił Zarząd Miejski przetarg do dnia 22 b. m. godz. 12. Informacje w wydziale budownictwa naziemnego, ul. Nowa 10, III p.

— * **Ciekawe przedstawienie młodzieży salezjańskiej.** W sali Król. Jadwigi młodzież oratorjum salezjańskiego urządziła ostatnio cieszące się dużą frekwencją publiczności sympatyczne przedstawienie, nigdzie nie drukowanej sztuki scenicznej p. t. „Polak mały". Akcja, tocząca się na terenie Płocka podczas okupacji pruskiej, jest bardzo żywa i trzyma widza w ciągłem naprężeniu. Bardzo pięknie wypadł również obraz alegoryczny Polski. Przedstawienie to powtórzone zostanie w nadchodzącą niedzielę, dnia 24 bm. o godzinie 19. Ze względu na wzniosły cel, a mianowicie pomoc dla młodzieży salezjańskiej, przedstawienie to niewątpliwie cieszyć się będzie niemniejszem powodzeniem. (wel)

— * **Członkiem Trybunału Kompetencyjnego** mianowany został prof. dr. A. Peretiatkowicz, dyr. W. S. H. w Poznaniu.

— * **Tupet żydowski nie ma granic.** Jedna z pań przyniosła do naszej redakcji znaleziony na ul. Koziej odcinek kasowy firmy „Wolwort" (Stary Rynek 67-69). Po drugiej stronie odcinka wydrukowano: „Nie wierzcie konkurencji! Firma nasza nie jest żydowską! Winnych rozsiewania podobnych pogłosek"... itd. — Oto do jakiego stopnia Żydzi stają się bezczelni! Możemy naszych Czytelników zapewnić, że „Wolwort" jest firmą żydowską. Zdrowe społeczeństwo wie, jak do takiej firmy należy się odnosić. (wel)

— * **Nie będzie narzekań.** Zamknięty od dłuższego czasu ustęp przydworcowy P. K. P., na co narzekali przyjezdni, objęli ostatnio w dzierżawę inwalidzi.

— * **Z targu.** Dnia 20. b. m. na placu Sapieżyńskim płacono:

Za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 2,80—3,00 zł; 1 kg masła mleczarskiego 3,00—3,20 zł; 1 kg. twarogu 60—70 groszy; za litr śmietany 1,20—1,40 zł; litr mleka pełnego 22—26 gr; 1 mdl. jaj 1,40—1,70 zł.

Za mięso: 1 kg. wieprzowiny 1,40 do 1,60 zł; 1 kg wołowiny 1,40—1,80 zł; 1 kg cielęciny 1,40—2,40 zł; 1 kg. skopowiny 1,40—1,60 zł; 1 kg. koziny 1,00—1,40 zł; 1 kg słoniny 2,00—2,20 zł; 1 kg smalcu 2,60—2,80 zł.

Za drób i dziczyznę: kura 1,60 do 2,50 złotych; kaczka 2,00—3,50 złotych; gęś 3,00—5,00 zł; para gołębi 0,90—1,00 zł; indyk 3,50—6,00 zł; para kurcząt 1,80 do 3,20 zł; para kuropatw 1,60—2,00 zł; perlica 1,60—2,00 zł; bażant 2,00—2,60 zł; zając 1,40—2,50 zł; królik 1,00 zł.

Za ryby: 1 kg szczupaka 2,20—2,40 zł; 1 kg okonia 1,60—2,20 zł; 1 kg lina 2,20—2,40 zł; karpia 2,00—2,20 zł; suma 2,60—3,00 zł; leszcza 1,40—2,00 zł; 1 kg białych ryb 0,80—1,20 zł; 1 kg sandacza 3,00—3,60 zł; 1 kg. karasia 1,20—1,80 zł; 1 kg. węgorza 3,00—3,20 zł. Za ryby śnięte płacono 40—60 gr mniej; 1 kg. zielonych śledzi 0,80—1,00 zł.

Za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 7—8 gr; pietruszki 10 groszy; 1 kg. cebuli 15—20 gr; pęczek rzodkiewek 10—15 gr; 1 kg. szpinaku 40—50 gr; seleru 20—40 groszu; 1 kilogram buraków 20—30 gr; 1 kilogram rabarberu 20—30 groszy; główka sałaty 10—15 gr; 1 kg. brukselki 60—80 groszy; pęczek kalarepy 10 gr; marchwi 8—10 gr; kalafjor 20—60 gr; główka kapusty białej 10—20 gr; włoskiej 15—30 gr; modrej 20—40 gr.

Za owoce: 1 kg. owoców suszonych 1,20—2,00 zł; 1 kg. jabłek 0,40—1,00 zł; 1 kilogram gruszek 40—80 gr; 1 kilogram winogron 1,80—2,40 zł; 1 kg. orzechów włoskich 2,40—2,60 zł; 1 kg. orzechów laskowych 1,60—2,60 zł; 1 kg. borówek 1,20—1,40 zł.

Za grzyby: 1 kg. borowików 1,20 do 2,00 zł; zielonych grzybów 20—30 gr; mieszanych 30—40 gr. (u)

W TROSCE O WYGLĄD POZNANIA

— * **Narazie żużle.** Od pewnej mieszkanki kolonji dębieckiej dowiadujemy się, iż poruszenie przez nas sprawy niemożliwych stosunków ulicznych i drogowych w kolonji tej już o tyle skutkowało, że zarząd miasta od kilku dni ul. Wiśniową polecił wysypywać żużlami. Nie jest to wiele, ale widać przynajmniej dobrą wolę. Adjacenci dalszych ulic spodziewają się także rychłej naprawy chodników. (pt)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Dla bezpieczeństwa należy więcej oświetlić.** Bardzo ruchliwy plac Prez. Drwęskiego z racji znajdującego się tam dworca autobusowego, jest bardzo niedostatecznie oświetlony. Zdarza się więc że przechodzień nie może zorjentować się, z której strony nadjeżdża powózka, względnie samochód, i najczęściej pada ofiarą ruchu ulicznego. Wczoraj krótko po godzinie 18. w ten sposób został poturbowany pewien przyjezdny z prowincji. W imię bezpieczeństwa publicznego należałoby na środku placu ustawić odpowiednią większą lampę. Dwie wysokie latarnie, które znajdują się na samych terenach dworca autobusowego, nie są w możności oświetlić pobliskich ulic. (wel)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Złodziejka w futrze.** W tych dniach, do składu towarów kolonjalnych, przy ul. Marsz. Focha 37, zgłosiła się jakaś pani, ubrana w futrze. Wyglądała ona na bardzo inteligentną i zamożną kobietę. Zażądała rozmaitego towaru, ale w końcu nic nie kupiła. Po wyjściu jej okazało się, że „pani w futrze" w sprytny sposób została właścicielką kilka kawałków mydła i większej ilości winogron.

— * **Ostrzeżenie przed oszustem.** Wydział śledczy P. P. w Poznaniu ostrzega przed osobnikiem - oszustem, który krąży po Poznaniu i ofiaruje po domach kupno przeróżnych towarów, pochodzenia zagranicznego, a zwłaszcza z Niemiec. Po-

Pasierb morduje toporkiem ojczyma

Z Buku donosi (bm):

Cicha wioska Wilkowo odległa o 6 km od Buku w powiecie szamotulskim poruszona została, krew w żyłach mrożącem morderstwem, którego dokonał na swym ojczymie, 44-letnim rolniku Maksimiljanie Nydze, jego 25-letni pasierb, Czesław Wolny, w dniu wczorajszym około godziny 17-tej.

Tło sprawy przedstawia się następująco:

Pomiędzy zamordowanym śp. Nygą a najstarszym z czterech pasierbów 25-letnim Czesławem Wolnym, dochodziło do częstych sporów i kłótni z tego powodu, że Wolny wzbraniał się uchwycić jakiejkolwiek rzetelnej pracy, natomiast stale nagabywał swego bogatego ojczyma, żeby ten mu dawał pieniądze. Utarczki te datują już od roku 1926.

Wolny wyjechał w ub. niedzielę do krewnych śp. Nygi, do Starego Tomyśla, skąd wrócił w poniedziałek i jeszcze w tym dniu wszczął w domu wielką awanturę, przyczem odgrażał się, że skończy ze wszystkimi, tj. z całą, niechętnym okiem patrzącą na jego wybryki, rodziną. Krytycznego dnia wypożyczył sobie od któregoś z kolegów brauning i już od rana odgrażał się, że wszystkich powystrzela.

Popołudniu wszczął ponowny hałas w domu. Wtedy to, mająca złe przeczucia żona zamordowanego, posłała chłopca po zajętych w polu braci mordercy, przed którymi ten miał pewien respekt, w tym celu, żeby go uspokoili. W pewnym momencie, kiedy awantury pasierba dochodziły do najwyższego napięcia, wyszedł śp. Nyga z domu w pole, by się w ten sposób uchronić przed ewentl. napaścią. Kiedy wrócili bracia mordercy do zagrody, spostrzeżono, że tenże zbiegł przez okno za ojczymem w pole. W tymże czasie śp. Nyga doszedłszy okrężną drogą na pole, zastał tam tylko przy koniach swego 12-letniego synka Edmunda, zaprzągł więc konie do woza i wracał polną drogą do domu. W pewnym momencie wybiegł zaczajony za kupą kamieni Wolny i zadał śp. Nydze z tyłu cios toporkiem, zabranym poprzednio z domu, po którym to ciosie śp. Nyga spadł z wozu. Krwiożerczy pasierb zadał nieprzytomnemu ojczymowi jeszcze kilka ciosów w głowę, pozostawiając narzędzie zbrodni — toporek, w głowie zamordowanego, poczem zbiegł w niewiadomym kierunku. Śp. Nyga, który ma kilka głębokich cięć na głowie, oraz w czterech miejscach poprzerąbywaną prawą rękę, na miejscu skonał. Konie spłoszone uciekły do domu, a za nimi synek zamordowanego, Edmund, który zawiadomił rodzinę o strasznym morderstwie.

Przybyła na miejsce zbrodni policja z Dusznik, zabezpieczyła zwłoki Przyjazd komisji, sądowo-śledczej spodziewany jest w ciągu dnia dzisiejszego. Śp. Nyga pozostawił żonę i czworo małoletnich dzieci od 7—13 lat. Prócz tego miał u siebie, poza najstarszym mordercą, jeszcze 3 pasierbów.

25-letni Czesław Wolny
morderca swego ojczyma ś. p. Maksymiljana Nygi z Wilkowa, powiat Szamotuły.

Morderca się powiesił.

Buk. (Tel. wł.) Morderca śp Nygi, Czesław Wolny, powiesił się na szelkach w 6 godzin po dokonaniu morderstwa, na strychu obory gospodarza Jana Mrozkowiaka w Wilkowie. Około godz. 11 wiecz. zażądał od parobka Mrozkowiaka powroza. Parobek jednak uciekając, schronił się do gospodarza.

Kronika towarzyska

Bal Stowarzyszenia Polsko-Francuskiego odbędzie się w sobotę, 23 listopada w Białej Sali Hotelu Bazar. Bal ten poprzedzi krótkie przedstawienie teatralne, które rozpocznie się o godzinie 21,30. Wstęp tylko za zaproszeniami.

zg 12 229

Rocznica „Młodego Przemysłu"

Towarzystwo Młodych Przemysłowców w Poznaniu urządza **w niedzielę, 24. bm., o godz. 4-tej** po poł. **w sali Ogrodu Zoologicznego**

UROCZYSTE ZEBRANIE

z okazji **61-lecia Towarzystwa**, w połączeniu **z uczczeniem członków, należących do Towarzystwa 50 i 25 lat.**

Na program zebrania złożą się m. in. referat Ks. Prał Prądzyńskiego p. t. „Życie i dzieło księdza Piotra Wawrzyniaka", a w drugiej części zebrania występy artystyczno-literackie i muzyczne pod kierownictwem Tadeusza Hernesa, prezesa „Stratosfery", znanego humorysty.

Po zebraniu odbędzie się do godz. 24-tej skromna herbatka z tańcami.

Wstęp mają tylko członkowie, ich rodziny i wprowadzeni przez członków goście.

Osobnych zaproszeń nie wysyła się. Wstęp bezpłatny.

zg 432/33

Świadkowie w procesie spółki parcelacyjnej

W dniu wczorajszym zeznawali w dalszym ciągu świadkowie na okoliczności, w jakich wracali się do oskarżonego o przeprowadzenie parcelacji i jak omawiali warunki parcelacyjne.

Akta parcelacyjne firmy Juracki i Sp., ważące kilka centnarów, złożono na czterech ławach.

Świad. Karol Gottschalk, intendent hr. Raczyńskiego w Obrzycku, zeznał, że osk. nie wpłacił do kasy dóbr zainkasowanych sum z parcelacji 600 ha, zatrzymując sobie ogółem 40 tys. zł, jako gwarancję — jak twierdził — dla Urzędu Ziemskiego, mimo, że na parcelowanych majątkach Prosna i Wiszna nie było żadnych ciężarów. Dalej zeznawał m. in. świad. Tadeusz Kwieciński, pełnomocnik Marji hr. Szembekowej z Siemianic, którą osk. również poszkodował, przyczem m. in. zatrzymał sobie 4 tys zł jako kaucję gwarancyjną. Na pytanie prokuratora osk. nie umie wyjaśnić, dlaczego zatrzymał tę sumę.

Podobną sytuację przedstawiają dalsi świadkowie, p. Niegolewski St., świad. Jan Turno, dzierżawca maj. Wróblewo, świad. Günter Pflug z Bartoszewicz oraz świad Walter Andrews, pełnomocnik Anny Marji Jouan z Klęka.

Na tem rozprawę przerwano do dnia następnego.

dając się za Romana Zduńskiego, powołując się przytem na rzekomą znajomość z wybitnemi osobistościami miejscowych sfer kulturalnych. Zbiera zamówienia na fikcyjne dostawy futer, dywanów, radjoodbiorników, bielizny biletów do teatrów i t. p., pobierając równocześnie zaliczki różnej wysokości. — Oszust ma mniejwięcej lat 20, jest 1.57 m wysoki, ma ciemnoblond włosy, szczupły, bez zarostu, ubrany w czarny garnitur z biało-szaremi paskami, płaszcz marengo, kapelusz miękki oraz mówi płynnie po polsku. (pt)

— * **Kradzieże drobniejsze** zgłosili: Łucja Dzieża (Wyspiańskiego 12) wartości 120 zł i Stanisław Kwiatkowski (Działyńskich 10) wartości 250 zł. Ponadto o kradzieżach wartości do 100 zł zgłosiło 12 osób.

Z WIELKOPOLSKI

—* **Bydgoszcz.** Zapowiedziana na sobotę, 23 listopada akademja dla uczczenia śp. prof. dr. Kazimierza Panka, odbędzie się o godz. 8 wiecz. w auli wykładowej Państw. Instytutu Nauk., przy ul. Weyssenhoffa.

— W związku z niedzielnym „dniem młodzieży" K. S. M. „Naprzód", działające na terenie parafji N. Serca Jezusowego, zorganizowało poświęcenie sztandaru, którego to aktu dokonał podczas nabożeństwa, odprawionego przez ks. asystenta Siebersa, dziekan bydgoski ks. kanonik Kazimierz Stepczyński. W godzinach popoł. odbyło się uroczyste zebranie z okazji piętnastolecia istnienia K. S. M. „Naprzód", a następnie akademja ku czci św. Stanisława Kostki. Na program złożyły się okolicznościowe przemówienia, deklamacje, występy chóru Tow. „Harmonja" i bardzo dobrze odegrany obrazek sceniczny.

— Zarząd Rodziny Kolejowej zawiadamia za pośrednictwem prasy osoby zainteresowane, że sekretarjat R. K. przyjmuje codziennie w godz. od 4—5 po poł. sprawy emerytów, rencistów, wdów i sierot po pracownikach kolej. Sekretarjat czynny jest w t. zw. dożywialni Rodz. Kol. obok gmachu dyrekcji, przy ul. Dworcowej.

— Przy ul. Gdańskiej 133 wybuchł pożar w podwórzu, w szopie, stanowiącej składnicę owoców p. Brunona Pińkowskiego. Ogień strawił część zabudowania i kilkanaście skrzyń z zimowemi gatunkami jabłek i gruszek. Właściciel składnicy oblicza straty na sumę do 1 500 zł. Ogień wybuchł z powodu przegrzania ściany od rury piecyka żelaznego.

— W przedsionku kina „Kristal" ujęto dwunastoletniego Franciszka K., który, korzystając z natłoku publiczności, wyciągnął z kieszeni pewnemu kupcowi portmonetkę z zawartością kilkudziesięciu złotych. Młodocianego złodzieja oddano w ręce policji.

— Przed sądem grodzkim w Bydgoszczy zasiadł 21-letni Aleksander Pilarski, przyłapany na gorącym uczynku kradzieży z włamaniem do mieszkania p. Florka, przy ul. Jezuickiej 2. Sąd skazał Pilarskiego na 7 miesięcy więzienia. Ten sam skład sądu skazał 22-letniego Józefa Jelińskiego, pochodzącego z pod Torunia, na 6 miesięcy więzienia za włamanie do domu przy ul. Kordeckiego 29. I w tym wypadku złodzieja przyłapano na gorącym uczynku, dzięki czujności mieszkańców tego domu.

— Cech Szewsko-Cholewkarski urządza w nadchodzącą sobotę w salach Resursy Kupieckiej doroczną zabawę jesienną. Początek o godzinie 8 wieczorem. Zaproszenia otrzymać można w składach obuwia przy ul. Długiej 84 i Sienkiewicza 26.

—* **Buk.** Z okazji „dnia młodzieży" odprawiły się w tut. kościele farnym trzydniowe rekolekcje, na zakończenie których odprawił ks. asystent Schwarz urocz. mszę św. w ub. niedzielę, podczas której wszyscy druhowie z oddziałów parafj. K. S. M. przyjęli komunję św. Poświęcony został również nowy sztandar oddziału K. S. M. męsk. z Niegolewa. Po sumie odbyła się w sali parafj. akademja, a wieczorem przedstawienie p. t. „Droga śmierci" które wypadło bardzo dobrze. Akademje ku czci patrona młodzieży św. Stanisława Kostki odbyły się poza tem we wszystkich stow. w parafji.

— Na ostatniem posiedzeniu rady miejskiej przyjęto do wiadomości sprawozdanie roczne z wykonanego budżetu za rok obr. 1934/35. Budżet zamknięto niedoborem 9 302,— zł. W czasie sprawozdania radny b. poseł Górczak skrytykował w imieniu Klubu Narodowego niepobranie przez zarząd miejski około 200 zł opłat od różnych imprez, urządzanych przez stowarz. prorządowe, jak B. B. W. R. i in. Uchwalono powyższe niepobrane opłaty dodatkowo ściągnąć.

— Jednotygodniowy kurs serowarstwa urządziło tut. kółko włościanek w Wielkiejwsi u p. Adamkowej. Udział w kursie, prowadzonym przez kursistkę z Izby Rolniczej w Poznaniu, p. Filipowiczową, wzięło 41 włościanek-gospodyń i 4 członk. K. S. M. (bm)

—* **Czempiń.** Na ostatniem zebraniu rady miejskiej uchwalono zmiany nazw ulic. Z okazji 75-lecia urodzin I. Paderewskiego nazwano jego imieniem ul. Kolejową. Nowobudującą się ulicę, która prowadzi w kierunku Borówka Starego, nazwano im. Stanisława Kuczmerowicza, który był pierwszym powstańcem czempińskim, poległym za wolność dnia 11. 1. 1919 pod Zbarzewem, na odcinku Wschowa. Ulica, która prowadzi z rynku na targowicę, nazwana została ul. Ogrodową, a ulicę wylotu Poznańskiego Przedmieścia nazwano ul. Łąkową.

— Srebrne gody małżeńskie obchodzili pp. Krystkowiakowie z Piechanina.

— Ku uczczeniu 25-tej rocznicy zgonu śp. ks. Piotra Wawrzyniaka, odbyła się z inicjatywy Banku Lud. i „Rolnika" w dniu 17. bm. w sali p. Szukalskiego uroczysta akademja, którą zagaił ks. dziekan Ruszczyński, a referat wygłosił dr. Polczyński. „Lutnia" odśpiewała marsz żałobny Chopina. Drugi referat wygłosił p. Brzeski. Uroczystość zakończono odśpiewaniem „Boże coś Polskę".

— Tow. śpiewu „Lutnia" urządziło 16. bm. zabawę, podczas której chór odśpiewał „Wesele Sieradzkie".

— Komisja dla upiększenia miasta postanowiła plac przed gazownią zamienić na ogródki. Prace około planowania stadjonu są na ukończeniu, a w około stadjonu sadzi się żywy parkan.

— Mleczarnia czempińska przeszła w polskie ręce, drogą kupna nabył ją od p. Bernutha z Borowa, p. Godlewski z Gdańska.

— Tow. Przemysłowców otworzyło bibljotekę, która otwarta jest w niedzielę od godz. 1 do 2 w południe.

— Na ost. zebraniu „Sokoła" piękny referat o I. Paderewskim wygłosił prezes dr. Polczyński.

— Przy ubieraniu wielkiego ołtarza w kościele farnym, spadła p. Chmilarkowa, doznając poważnych obrażeń. Pierwszej pomocy udzielił dr. Skarżyński. (cl)

—* **Grodzisk.** Tegoroczny swój „dzień" obchodziło tut. K. S. M. męsk. bardzo uroczyście. W czwartek, piątek i sobotę odbywały się rekolekcje, w których młodzież brała bardzo liczny udział. W niedzielę wyruszono w pochodzie na nabożeństwo do kościoła farnego, podczas którego przystąpiono do wspólnej komunji św. Po poł. w sali strzelnicy odbyła się uroczysta wieczornica ku czci św. Stanisława Kostki. Po odśpiewaniu pieśni „Hej do apelu", zagaił wieczornicę ks. asystent Jaskólski. Obszerne sprawozdanie z 30-letniej działalności stow. zdał sekr. p. Olechnowski, kilku nowych członków złożyło przyrzeczenie, poczem odegrano dramat w 5 aktach p. t. „Korsarz Bałtyku".

— Celem zapobieżenia pladze żebractwa i związanem z tem nadużyciem, postanowiło grono obywateli pod przewodn. ks. prob. Kruszki utworzyć w Grodzisku związek dobroczynny „Caritas". Ks. prob. prosi obywatelstwo, ażeby żebrzącym nie dawało pieniędzy, lecz bony, które można nabyć w biurze „Caritasu" w mansjonarjacie, które otwarte jest we wtorki i piątki od godz. 14.30 do 15.30.

— W niedzielę, 17. bm. odbyło się poświęcenie nowego ołtarza w kaplicy tut. więzienia, którego dokonał ks. prob. Kruszka, poczem odprawił mszę św. z kazaniem. Na uroczystości tej byli obecni: prezes i prokurator sądu okr. z Poznania, sędziowie i władze miejskie, oraz grono obywateli. (gf)

—* **Kościan.** Zebranie b. powstańców frontu leszczyńskiego odbyło się w hotelu „Victoria", któremu przewodniczył prezes tow. Uczestn. Powst. 1918/19 p. Kram. Zebranie zaszczycili swą obecnością pp. major rez. Karlijeta, kap. rez. Stefan May, oraz prezes b. Szóstaków Staszewski z Poznania. W dłuższem przemówieniu przedstawił kap. May cel zebrania, udowadniając konieczność zorganizowania się wszystkich b. powstańców 6 pułku Strzelców Wielkp. Po dłuższej dyskusji wybrano szerszy komitet, na którego czele stanęli p. Jan Roszak — prezes, p. Stefan Kram — zastępca, p. Ign. Andrzejewski sekretarz, p. Piotr Rogoziński — zastęp. Komitet postara się zorganizować wszystkich b. powstańców frontu leszczyńskiego w pow. kościańskim.

— Zapowiedziane posiedzenie rady miejskiej na czwartek, 21. bm. z powodu zgonu śp. Owczarczaka, członka rady miejskiej, zostało odwołane.

— Kradzieży pościeli z nakryciem pluszowem, 2 poszew materjału wraz z dodatkami na ubranie męskie, sukni damskiej, naszyjnika, oraz małej kwoty gotówki, dokonali nieznani sprawcy z mieszkania robotnika Antoniego Wojskowiaka z Siernki. Łączna wartość skradzionych rzeczy wynosi 350,— zł.

— Zebranie tow. Właśc. Domów odbyło się w strzelnicy pod przewodn. prezesa p. M. Wyrybkowskiego. Głównym tematem zebrania były ostatnie dekrety Prezydenta o zniżce komornego, zniesienie podatku od lokali i nowelizacji ustawy o ochronie lokatorów. Wyżej wymienione dekrety objaśnił obszernie prezes p. Wyrybkowski, wykazując, że cały ciężar obniżki pensji urzędniczej zwalono na jedną warstwę, t. j. na właścicieli domów. Zebrani domagali się także obniżki cen za wodę, gaz i czyszczenie kominów. W końcu uchwalono rezolucję protestującą. (mk)

—* **Leszno.** W „dniu młodzieży" odbyła się staraniem K. S. M. męsk. zbiórka uliczna, a wieczorem uroczysta akademja z interesującym programem, zakończonym dobrze odegraną dwuaktówką „Jaśko bohater". Wieczornica zgromadziła dość licznie publiczność, której troską jest wychowanie młodzieży w duchu katolickim.

— Wesołą komedję w 3 aktach M. Bałuckiego p. t. „Ciepła wdówka" przygotowują sokolice na dzień 1 grudnia b. r. Przedstawienie odbędzie się w sokolni o godz. 8.15 wiecz.

— Pogrzeb ofiary zbrodniczych strzałów kłusowników w lesie Kąkolewskim śp. Bernarda Kurkiewicza odbył się w poniedziałek w Pawłowicach. Mszę św. żałobną oraz kondukt, w którym uczestniczyły niezliczone tłumy publiczności, prowadził ks. dziekan Szramkiewicz z Pałowic.

— Akademję ku czci Ign. Paderewskiego, urządzoną z inicjatywy T. G. „Sokół", przełożono ze względów od tow. niezależnych z dnia 24. bm. na wtorek, 26. bm. w sali „Sokoła". Uprasza się jak najszersze rzesze obywatelstwa do wzięcia gremjalnego udziału w akademji.

— Uniwersytet Powszechny — program na środę, 20. bm. godz. 19.15: inż. Chrobak „Tworzenie się światła i dzieje ziemi", dr. Mondelska: „Choroby roślin uprawnych" i prof. Br. Szczygłowski: „Technika pracy umysłowej w samokształceniu się". Wstęp na wykład dla niecłonków 20 groszy.

— Wydziały techniczne obu gniazd sokolich, pragnąc podnieść życie towarzyskie, postanowiły urządzić co środy wieczory towarzyskie o urozmaiconym programie. Dobór programu ma za zadanie uczyć i bawić, jak również wprowadzać młodszych członków w życie towarzyskie ze starszymi. Początek tych wieczorów towarzyskich, które nazwano „Kominkami", rozpoczyna się punktualnie o godz. 8 wiecz. w „Sokolni". (lh)

—* **Mogilno.** 16. bm. transportowano z Torunia do Poznania chorego żołnierza Konrada Ukjaniuka z II. baonu strzelców w Tczewie. Na linji kolejowej Kołodziejewo — Mogilno chory żołnierz nagle zmarł, wobec czego wagon ten odczepiono w Mogilnie od pociągu i pozostawiono do dyspozycji władz wojskowych. (mm)

— Związek małżeński pom. p. Łucją Hernacką z Kamieńca a p. Antonim Jedruszczakiem z Wylatowa, pow. Mogilno, pobłogosławił ks. prob. Kaszyński w Kamieńcu. (n)

—* **Mosina.** Zebranie Stronnictwa Narodowego i Wydziału Młodych w Mosinie odbędzie się w czwartek, 21. bm. w lokalu p. Stanikowskiego, Rynek. Na porządku obrad m. in. sprawa poświęcenia proporca.

— Za duszę śp. Szczepana Terczewskiego, członka Tow. Młodych Przemysłowców, odprawioną została msza św. w poniedziałek o godz. 8 w kościele parafj.

— Na ostatni jarmark zjechała do naszego miasteczka duża ilość kupców, przeważnie Żydów. Pomimo kryzysu obroty w towarach kramnych były wielkie.

— Po raz drugi zakradli się złodzieje na strych nieruchomości kupca p. Teofila Frąckowiaka i zabrali wielką ilość bielizny na szkodę dr. Jurdzyńskiego.

— Po dwuletniej przerwie zostanie na nowo otwarta znana kawiarnia i restauracja „Belweder".

— Zarząd miejski rozpoczął wysadzanie na szosach, należących do miasta, w miejsce pomarzłych, nowych drzewek. (ms)

—* **Ostrów.** Wściekliznę stwierdzono u psa, ubitego na terenie Gałązek Małych. Starosta ostrowski zarządził trzymanie psów na uwięzi w gromadach: Antonin, Komorów, Bledzianów, Mikstat, Kotłów, Przygodzice, Przygodziczki, Bogufałów, Chynowa, Dębnica, Kocięba-Ludwików, Czarnylas, Huta, Nadstawki, Hetmanów, Kotowskie, Szklarka Przyg., Jesiona, Biniew, Boczków, Biskupice Ołob., Bieganin, Czekanów, Droszew, Kotowiecko, Kołłątajew, Kwiatków, Fabianów, Gałązki Małe i Wielkie, Gutów, Głoski, Karski, Franklinów, Grudzielec, Gniazdów, Górzno, Kościuszków, Lewków, Ociąż, Skrzebowa, Sobótka, Szczury, Szczurawice, Słaborowice, Śliwniki i Trusków.

— Otwarcie kuchni ludowej nastąpi tu w nadchodzący czwartek.

— Srebrne gody małżeńskie obchodzą tu 20. bm. pp. Władysław i Wiktorja z Parzonków Langnerowie.

— Kino „Apollo" wyświetla polski film „Rapsodja Bałtyku".

— Narodowa Organizacja Kobiet zwołała na dzień 21. bm. o godz. 20 zebranie, poświęcone uczczeniu Ign. Paderewskiego.

— „Andrzejki" urządza żeński „Sokół" w sobotę, 23. bm. w „Grand Cafe".

— Zgon śp. Czesława Perskiego, studenta medycyny, wywołał tu poruszenie. Przed paru dniami wyjechał do Poznania, celem kontynuowania studjów i tam zupełnie nieoczekiwana śmierć zabiera go w młodzieńczym wieku lat 24. (os)

—* **Ostrzeszów.** W tych dniach odbył się ślub córki znanego przemysłowca p. Janiny Borczyńskiej z por. Józefem Sikorskim.

— „Dzień młodzieży" odbył się ub. niedzieli przy pięknej pogodzie i bardzo uroczyście. Po kościelnych uroczystościach odbyła się akademja, na której obok części koncertowej wygłosił referat dr. Janiak.

— Pod przewodnictwem prezesa kółka roln. p. Prusiakiewicza odbywają się w Ostrzeszowie z ramienia Wlkp. Tow. Kółek Roln. i Wlkp. Izby Roln. wykłady i pokazy sadownicze, które prowadzi inż. Kisza z szkoły ogrodniczej w Koźminie. Kurs cieszy się wielkiem zainteresowaniem.

— Wypadkowi podczas młócenia manežem uległ robotnik Paweł Mosieżny, zatrudniony u roln. Rokickiego w Siedlikowie. Powodem wypadku był brak przepisowej ochrony walka transmisyjnego. (zo)

—* **Śrem.** Nieszczęśliwy wypadek wydarzył się 17. bm. w godzinach przedpoł. na ul. Pierackiego. Dachówka, wyrwana przez porywisty wiatr z zaprawy murarskiej z dachu nieruchomości, położonej przy tejże ulicy pod nr. 7, spadła na spiesząca do kościoła p. Pawlakową, żonę podoficera, przecięła beret, powierzchnię czaszki na 5 cm i naruszyła kość, wywołując zapalenie opony mózgowej. Stan poszkodowanej jest groźny, gdyż choroba się komplikuje. Miejska Komisja budowlana odbyła nazajutrz wizję lokalną i stwierdziła konieczność naprawy wspomnianego dachu.

— Koncesje na rejonową hurtownię wyrobów monopolu tytoniowego otrzymał p. Justyn Karasiński, były urzędnik monopolu i p. Kilarska. Od 1. bm. istnieje przymus rejonowego zakupu.

HERNES z Borzykowa redivivus!

Dyr. Hernes

wystąpi z całym zespołem

„STRATOSFERY"

w dniu 20 bm o godz. 20 w sali N. D. A.
(Wały Leszczyńskiego 6)

BILETY zamówić można w wydziale gospodarczym „Bratniej Pomocy S. S. S. U. P.), Wały Leszczyńskiego 6, tel. 17-71

ng 441

ng 17 765

Konsekracja nowych dzwonów w Obrzycku

Obrzycko. (sc) Niezwykle piękną uroczystość poświęcenia nowych dzwonów obchodziła w niedzielę parafja Obrzycka. Od wczesnego rana zbierały się w mieście, przybranem zielenią i sztandarami o barwach papieskich i narodowych, cechy, stowarzyszenia i tłumy wiernych, by powitać J. E. ks. biskupa Dymka.

O godz. 10, wśród niemilknących okrzyków „niech żyje", zajechał dostojnik Kościoła. Przechodzącego przez gęsty szpaler Młodych Stron. Narod. ks. biskupa Dymka powitała wierszykiem dziewczynka, poczem przemówienie wygłosił prezes akcji katol. p. Nowak. W procesji wprowadzono ks. biskupa do kościoła, gdzie chór odśpiewał „Ece sacerdos". Od ołtarza w pięknych i podniosłych słowach powitał ks. biskupa proboszcz parafji, ks. Dziubiński, na co odpowiedział J. E. ks. biskup. Po przywdzianiu szat liturgicznych odbyła się konsekracja 2 nowych dzwonów: św. Piotra i Pawła, fundacji hr. Raczyńskiego, i św. Heleny, fundowanego przez ordynatową p. Twardowską z Kobylnik. Po wpisaniu się do dokumentu erekcyjnego odprawiona została uroczysta msza św. przez ks. dziekana Raddatza z Połajewa, zaś podniosłe kazanie wygłosił ks. prob. Jeżycki z Boruszyna. Po nabożeństwie gościł Dostojnika ks. prob. Dziubiński.

Zaznaczyć należy, że kościół w Obrzycku posiadał od czasów wojny światowej tylko jeden dzwon, resztę dzwonów zabrali Niemcy.

Ujęcie mordercy policjanta

Świecie. (n) W związku z morderstwem, dokonanem na osobie policjanta śp. Anastazego Żmury w Pelplinie, urząd śledczy w Toruniu zarządził obławy. Na drodze z Jastrzębia do Drzycimia przytrzymał patrol policyjny jadącego na rowerze, znanego przestępcę Jana Manikowskiego z pod Terespola, poszukiwanego od tygodni za zbrodnicze podpalenia stogów w majętnościach Gawroniec i Poledno, w pow. świeckim. Badany na policji Manikowski przyznał się do zabójstwa, dokonanego na osobie śp. posterunkowego.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: Z. M., Środa z podziękowaniem za otrzymane łaski, z prośbą o dalsze, 3 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 243,50 zł.

Dla nieuleczalnie chorego inwalody na podróż do groty Matki Boskiej w Lourdes: Z. R. z prośbą o modlitwę w intencji chorej siostry 3 zł; — M. S. z prośbą o modlitwę za chorą ofiarodawczynię 2 zł; — W. F. 1 zł; — Kat. Płotkowa, Zbąszyń 2 zł; — razem z poprzednio pokwitowanemi 182,50 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi.

Dnia 19. bm. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Urz. bank. Wacław Piotrowski i urz. bank. Janina Mystkowska; rozw. kup. Filip Cyzewski i eksp. handl. Helena Jankowiak; kreśl. Stan. Exner i książk. Marja Glinkowska; pom. biur. Marjan Sękowski i krawc. Wanda Różańska; urz. ubezp. Kazim. Dutkiewicz w Tczewie i urz. pryw. Marja Kaczmarkówna; drukarz Kazim. Noster i hafc. Cecylja Elias; kow. Feliks Nowicki i Hel. Kasprzakówna, oboje w Rogoźnie.

Zgony:

Dnia 19. b. m. zgłoszono następujące zgony: Edmund Bodył, 2 mies. 8 dni; Franc. Bentkowski emeryt. strażnik więzienny 50 lat; Antoni Zaźlak, rob. 30 lat.

Prosimy o odnowienie prenumeraty za „Kurjer Poznański" za grudzień do 25 bm.

Zamówienia za „Kurjer Poznański" przyjmują listowi i wszystkie poczty do 25 bm. Kto się spóźni z zamówieniem, może się narazić na niepotrzebne reklamacje wskutek utraty pierwszych gazet w grudniu

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

POLONIŚCI KU CZCI ŻEROMSKIEGO I REYMONTA

W roku bieżącym mija dziesięć lat od dwu smutnych dat w dziejach literatury polskiej: dziesięć lat od zgonu dwu wielkich pisarzy doby ostatniej: Stefana Żeromskiego i Władysława St. Reymonta. Rocznice te uczczą poloniści, studenci wyższych uczelni polskich zjazdem w dniach 22—24 listopada. Gospodarzem zjazdu będzie poznańskie Koło Polonistów, które jednocześnie obchodzi XV-lecie swego istnienia.

Zjazd, jak to już donosiliśmy, obradować będzie na zebraniach plenarnych oraz w trzech sekcjach. Obrady toczyć się będą w Zamku, w sali b. posiedzeń Senatu na III piętrze. Pierwsze zebranie plenarne rozpocznie się w piątek, 22. b. m., o godz. 9-tej, a wygłoszone na nim będą trzy referaty z zakresu teorji literatury: dr. K. Troczyński mówić będzie n. t. „Z zagadnień formalnych poetyki" mg. S. Żółkiewski n. t. „Uwagi o polskich studjach naukoznawczych w zakresie wiedzy o literaturze" i mg. D. Hapensztand — n. t. „Zarys programi socjologicznego badania literatury". Na drugiem zebraniu plenarnem, o godz. 16-tej mówić będą p. F. Siedlecki — n. t. „Eufonologja współczesna" i p. J. Putrament — n. t. „Poetyka noweli". O godz. 20-tej tegoż dnia w sali Śniadeckiego, Coll. Medicum odbędzie się publiczne zebranie ku czci Żeromskiego i Reymonta. Doc. dr. S. Adamczewski wygłosi odczyt p. t. „Stefan Żeromski dzisiaj". Pp. Olman i Gritzman wygłoszą recytacje utworów obu pisarzy.

W sobotę o godz. 10-tej na trzeciem zebraniu plenarnem wygłoszone będą dwa referaty: mg. M. Kossowskiej n. t. „Żeromski a Tołstoj" i p. H. Wicińskiej — n. t. „Ziemia" Zoli a „Chłopi" Reymonta". Następnie obradować będą sekcje.

O godz. 18-tej w sali Śniadeckiego, Coll. Medicum odbędzie się Akademja XV-lecia Koła Polonistów S. U. P. W pierwszej części wygłoszą przemówienie: rektor U. P., dalej kurator Koła, prof. dr. T. Grabowski, prezes Koła omówi piętnastoletnią działalność, a w części drugiej wygłoszone zostaną recytacje utworów pp. W. Bąka, S. Balickiego, J. Popowskiej i T. Markowskiego, dawnych członków Koła Polonistów. Wieczorem o godz. 21 odbędzie się wieczór towarzyski w Bazarze. W niedzielę, poloniści poznańscy oprowadzać będą przyjezdnych kolegów po zabytkach i osobliwościach Poznania.

MUZYKA

Cooper w Warszawie. Znakomity kapelmistrz amerykański Emil Cooper dyrygował koncertem Filharmonji warszawskiej. Wykonano symfonję II Borodina, „Eros i Psyche" Cezara Francka, wreszcie „Dafnis i Chloe" Ravela. Solistą był Włodzimierz Horowitz, który odegrał koncert fortepianowy Czajkowskiego.

Sztuka George Sand z muzyką Chopina! W każdym razie sztuka przerobiona ze słynnego w swoim czasie romansu George Sand i nosząca ten sam tytuł: „Indiana". Wystawia ją paryski Theatre Sarah - Bernhardt. Autorem jest Charles Méré, muzykę Chopina „zaadoptował" jak brzmią komunikaty, jakiś Henri Hirchmann (zapewne Hirschmann, tout court).

POLONICA RUMUŃSKIE

Rumuńska książka o powstaniu styczniowem. Właśnie wyszła z pod prasy w Bukareszcie nadzwyczaj ciekawa książka „Cuza Voda szi Revolutia Polona din 1863, Cartea Româneasca" 1935 (Książę Cuza i Rewolucja Polska z roku 1863), napisana przez Jerzego Duzinchevici, Rumuna rodem z Jass, b. stypendystę rządu polskiego, doktora filozofji uniwersytetu lwowskiego a obecnie funkcjonarjusza Akademji Rumuńskiej w Bukareszcie. Udostępnione niedawno Archiwum ks. Cuzy w Akademji Rumuńskiej i Archiwum Powstania styczniowego w Muzeum XX Czartoryskich pozwoliły autorowi na oryginalne oświetlenie najważniejszych problemów ówczesnej polityki polskiej na Wschodzie. Nowością pracy, odznaczającej się świeżością treści i harmonijnym rozkładem materjału, jest w pierwszym rzędzie uwypuklenie sympatyj księcia Cuzy i jego małżonki księżnej Heleny dla sprawy polskiej, a następnie relacja o pobycie w Bukareszcie ks. Marcelego Czartoryskiego i próby organizowania polskich oddziałów na terytorjum mołdawskiem w pierwszej połowie 1864 roku. Jako Rumun szczerze oddany współpracy polsko - rumuńskiej, przemilcza jednakże Duzinchevici sprawy drażliwe, których wynotowałem sporą serję podczas studjum tych samych dokumentów i które wprowadzają sumienie historyka w pewne zakłopotania. Mimo tych szlachetnych skrupułów, praca ta, poświęcona prof. Szelągowskiemu, ma duże walory naukowe, będąc ostatniem ogniwem prac historycznych o współpracy politycznej polsko - rumuńskiej w XIX wieku, ogłaszanych przez P. P. Panaitescu, J. Bratianu, M. Handelsmana i podpisanego. Dr. St. Łukasik.

KRAJOZNAWSTWO

I w Polsce będziemy mieli „rias". Zapora wodna, jaka zostanie w Różnowie wybudowana, dostarczy nam osobliwej formy zw. rias. Jest to forma powierzchni ziemi, podobna z wyglądu do fjordu (norweskiego nprz.) Rias powstaje wtedy gdy woda wypełnia dolinę rzeczną. Tafla wody wciska się długą wstęgą w dolinę rzeki i małemi ząbkami w dolinki pomniejszych dopływów. Powstałe wskutek spiętrzenia wody małe riasy zauważyłem w ubiegłym roku powyżej tamy w Żurze na Pomorzu. Im głębiej się doliny wcinają i im bardziej się wodę spiętrza, tem riasy są okazalsze. Nad „jeziorem riasowem" powyżej Rożnowa powstanie schronisko, służące turystyce pieszej, narciarskiej i wodnej. Wyborem miejsca pod schronisko, przeznaczonego zarazem na przystań kajakową, zajęło się Pol. Towarzystwo Tatrzańskie i Polski Związek Kajakowy. (r. bł.)

NAUKA

Ku czci ś. p. prof. Rozwadowskiego odbyło się uroczyste zebranie na Uniwersytecie Jagiellońskim, zorganizowane przez Tow. Miłośników Języka Polskiego. Przemawiali: prof. Lehr-Spławski, prof. K. Nitsch oraz prof. H. Oesterreicher

Znaczenie naukowe Instytutu Śląskiego. Niezmiernie żywotną musi być instytucja, która działa na kresach śląskich Ma bowiem przeciw sobie szereg instytucyj i organów niemieckich. Znaczy to, że musi pracować tak, by strona przeciwna nie mogła jej niczego zarzucić i musi być przygotowaną na odparcie każdego argumentu przeciwników w sposób należyty i uzasadniony. Wiadomo zaś, że sprawy śląskie były u nas zaniedbane, że nie umiano wyzyskać nawet dodatnich dla nas wyników pracy obcej. To zaniedbanie naprawia właśnie Instytut. Organizuje badania naukowe, inwentaryzuje archiwalja, zajmuje się bibljografją, tworzy bibljotekę pisarzy śląskich, popiera „Zaranie Śląskie", mające zająć się całym Śląskiem. Ostatni to czas, gdyż i na kwestję cieszyńską zaczniemy wtedy patrzeć nieco inaczej. Komunikaty, wydawane przez Instytut, są zaiste bardzo cenne i potrzebne. Życzymy dr. Lutmanowi, dyrektorowi Instytutu, by jego energja wzniosła instytucję na wyżyny towarzystwa naukowego. (Dr. T. Gr.)

TEATR

„Rewizor" we Lwowie. Lwowski teatr Wielki wystawił gogolowskiego „Rewizora z Petersburga" w reżyserji p. Strachockiego.

Teatry Popularne w Łodzi wystawiają operetkę Waltera Kollo „Tylko ty" w reżyserji R. Urbańskiego (wp.).

SZKOLNICTWO

„Głos, poznański tygodnik polskiej myśli narodowej, przynosi w ostatnim zeszycie cenny artykuł prof. dr. Ludwika Jaxy-Bykowskiego pt. „Studjum akademickie" (uwagi metodyczne). Autor podaje uwagi i rady dla młodzieży, studjującej na wyższych uczelniach. Omawia najważniejsze elementy studjum akademickiego: wykłady, samodzielną pracę w seminarjach, laboratorjach i klinikach, wreszcie lekturę i dokonanie pracy naukowej. Odnośnie do każdego z tych elementów podaje wskazówki, ułatwiające pokonanie wszelkich zewnętrznych trudności, przeciwności i pokus w okresie studjowania. Dalej przynosi „Głos" interesujące rozważanie pt. „Początki tajnych związków w Polsce", artykuł, poświęcony pamięci księdza - patrona P. Wawrzyniaka pióra dr. M. Chełmikowskiego, „Perspektywy młodości" — J. Bielatowicza, wiersz K. Dobrzyńskiego, feljeton T. Hernesa oraz obfitą kronikę. (u)

VARIA

Claude Farrère na ekranie. Wkrótce ukaże się w Paryżu film „Veille d'armes", osnuty na opowiadaniu Claude Farrère'a pod tym samym tytułem. Nie po raz pierwszy ukazuje się na ekranie autor „Cywilizowanych". Jego „Człowiek, który zabił", oraz „Bitwa" (pod tytułem „Margrabina Yorisaka") dawno obiegły ekrany całego świata.

Książki nadesłane

Henryk Gąsiorowski: „Przewodnik po Beskidach Wschodnich. T. I. Cz. II. Gorgany". Warszawa 1935. Książnica-Atlas.

Michał Arct: „Mały słownik języka polskiego". Warszawa 1935. Księgarnia M. Arcta.

Michał Arct: „Mały słownik wyrazów obcych". Wydanie nowe. Warszawa 1935. Księgarnia M. Aarcta.

KSIĄŻKI, KTÓRE UCZĄ ŻYCIA

Co czytają nasze dzieci, po niemiecku? — Francja i Niemcy, dwa typy. — Poznawać nietylko język, ale kulturę i ducha. — Narody się zmieniły. — Odblask w literaturze. — „Kai ze skrzyni". — „Emil i detektywi". Kult organizacji i dyscypliny. — Język konwersacyjny. — Sport i jego dalsze perspektywy. — Potem się to wyrówna.

Pisząc niedawno *) o powiastkach francuskich, jakie są czytane w naszem nowem gimnazjum, wspomniałem, że są one nastawione na literackość i na humanitaryzm — tak jak lektury niemieckie na aktualność i współczesność — na te dwa hasła dnia w hitlerowskich Niemczech. U nas, w myśl programu nowego gimnazjum, nauka języków nowożytnych służy nietylko celom praktycznym bezpośrednio, tj. ma ona dać naszej młodzieży nietylko umiejętność mówienia i pisania w obcym języku. Ma także zaznajomić ucznia z kulturą danego kraju, w tym razie z charakterystycznemi przejawami życia społecznego i politycznego Niemiec i Francji.

*

Dawniejsze programy ograniczały się niemal wyłącznie do kultury literackiej, w najlepszym wypadku orjentowały jeszcze nieco w dziedzinie sztuki, z tem, że współczesność zostawała prawie całkowicie na boku. Ale wiemy, że po wojnie w wielu wypadkach narody ukazały całkowicie nowe oblicze, dotąd ukryte lub niedostrzegane w sposób właściwy. Nauczanie w nowem gimnazjum poświęca więc współczesności baczną uwagę, stara się z niej wydobyć to wszystko, co składa się na charakter narodowy danego kraju, godne jest naśladowania lub przeciwnie — czegośmy u siebie unikać powinni. Jednostronność życia narodowo-społecznego Niemiec jest uderzająca. Jest ono we wszystkich przejawach naginane w jednym jedynym kierunku — w którym idzie wychownaie nie tylko młodzieży, ale całego społeczeństwa. Rzecz oczywista, że zwracając naszej młodzieży uwagę na te nowe oblicze Niemiec wystrzegamy się tej jednostronności, przeciwnie, akcentujemy wszelkie jej niebezpieczeństwa, a dobierając lekturę, która ma zaznajomić naszą młodzież z pewnemi momentami życia nowych Niemiec, staramy się uwzględniać taką współczesną literaturę niemiecką, która zawiera momenty życia Niemiec dzisiejszych, mające trwałą wartość ogólnoludzką lub momenty wspólne całej młodzieży europejskiej — a jednak w pewnych akcentach specyficznie niemieckie.

*

Oto n. p. Duriana: Kai aus der Kiste — z podtytułem: eine ganz unglaubliche Geschichte. Jest to historja chłopca ulicy berlińskiej, który zorganizował wszystkich uliczników, pucobutów, gazeciarzy i chłopców do posyłek Berlina w ogromną, karną organizację, dzięki czemu wygrywa zakład z amerykańskim królem papierosów i staje się jego szefem reklamy. Rzecz napisana jest niezmiernie żywo, zajmująco i barwnie — trzyma młodego czytelnika w ustawicznem napięciu swemi coraz bardziej niespodzianemi zwrotami akcji, przyjemnem łobuzerstwem i dowcipem. Trochę podobna do tej powieści jest także Kaestnera: „Emil und ie Detektive". Chłopiec z prowincji przybywa do Berlina do krewnych. W pociągu zabrał mu jakiś elegancki opryszek całą gotówkę. Chłopiec nie traci rezonu i postanawia nie spuszczać z oka tego jegomościa. Jego trochę bezradną minę spostrzega jakiś rówieśnik berliński i zaintrygowany całą tą aferą postanawia mu wraz ze swymi kolegami pomóc. Tu również wynik pomyślny spowodowany jest pracą wspólną, solidarną. Historja, zmontowana zajmująco, obfituje w niespodzianki, napina uwagę i zainteresowanie młodego czytelnika.

*

Jaka wartość tych opowiadań? — Większa niżby się zdawać mogło. Wpierw z samego punktu widzenia nauczania zajmująca fabuła dopinguje ucznia do jaknajszybszego poznania całości, stąd żywe tempo pracy w szkole, wiele tematów do konwersacji, w której młodzież bierze udział całą duszą. Znaczne są także wartości wychowawcze. Autor podkreśla znaczenie wspólnego wysiłku, karności i dobrej organizacji pracy, uczy współczucia i czynnej miłości bliźniego. Podkreślona jest w tych opowiadaniach zaradność, odwaga cywilna, optymizm życiowy. Znaczenie zaś kulturoznawcze polega na odpowiedniem skomentowaniu takich momentów, jak sprężystość organizacji, dyscyplina, „Führertum", wysiłek wspólny momentów tak charakterystycznych dla współczesnych Niemiec. Wreszcie warto jeszcze zaznaczyć, że lektury te ujęte są w języku codziennym, zapoznają więc ucznia z t. zw. językiem konwersacyjnym (Umgangssprache).

Nieco innego rodzaju są następne dwa tomiki: Lizy Tetzner: „Der Fussball" i Italia Andera „So lernte ich segelfliegen". Są to opowiadania sportowe, lecz treść ich nawiązuje do zagadnień narodowo-państwowych, do obrony kraju, do popierania lotnictwa czynnie i biernie. Przy takiej lekturze jest miejsce na omówienie bohaterstwa dnia codziennego, na wyczyny sportowe lotników naszych i obcych, na znaczenie lotnictwa w gospodarce i w nauce. A co do poznawania kultury Niemiec, to ilustrują one zabiegi ich w dziedzinie lotnictwa i siły zbrojnej, które wynikają z ducha militarnego i z ducha odwetu, z dążeń imperjalistycznych i z zamiarów ekspansji.

*

Już z tego króciutkiego przeglądu widzimy, jakie zabarwienie ma lektura gimnazjalna języków nowożytnych. Nawiązuje on do pulsu życia, ma duże wartości wychowawcze i emocjonalne. Ma jednak tę wadę, że stronę estetyczną literatury właściwie pomija, gdyż dziełka są pisane językiem zupełnie codziennym, a treść ich i forma jest również „bieżącą". Ale braki te będą uzupełnione na wyższych stopniach nauki. Wówczas trzon lekcyj stanowić będą lektury pod względem literackim wysokowartościowe, młodzież zaś znajdzie się przed niemi w takim okresie rozwoju umysłowego, w którym będzie mogła łatwiej ogarnąć wartości estetyczne.

Alfred Jesionowski.
Pszczyna G. Śl.

*) Dział kultury i sztuki „Kurj. Pozn." nr. 475.

Jutro:
O STEFANIE ŻEROMSKIM
(W 10-tą rocznicę śmierci)
przez
Zygmunta Wasilewskiego

Pisma nadesłane

„Nowa Książka". Zesz. 8. Treść: T. Grabowski: „Drugi Międzynarodowy Zjazd Historyków Literatury w Amsterdamie". — Dział sprawozdawczy. — Kronika. — Bibljografja. — Adr. Red. Warszawa, Krakowskie Przedmieście 13.

„Przegląd Współczesny". Nr. 163. Treść: M. Loret: „Antonio Allegri da Coregio". — A. Krzyżanowski: Dwuwalutowość w Polsce". — A. Leo: „Garść listów Marji Konopnickiej". — K. Wyka: „Jerzy Sorel". — L. Lavaux: „K. F. Ramuz a kryzys moralny doby współczesnej". — J. W. Gomulicki: „Zabłąkany pielgrzym". — K. L. Koniński: „Kartki z dziejów polskości Śląska Cieszyńskiego". — J. Krzyżanowski: „Legenda literacka". — M. Brahmer: „Bilans kultury polskiej we Francji". — A Strzelecka: „Dokola najnowszej literatury historycznej o królowej Jadwidze". — Adr. Red. Warszawa, Szpitalna 12.

„Ruch Literacki". Nr. 6. Treść: J. Birkenmajer: „Na marginesie „Hymnu do Bogarodzicy" Stanisława Ciołka. — S. Laskowski: „Aluzje polityczne w „Argenidzie" Potockiego". — M. Szyszko - Bohusz: Drużbacka i Skarga". — M. Giergielewicz: „Monografja wątków u Mickiewicza". — T. Mikulski: „Ze studjów nad polemiką antyjezuicką". — W. Dębski: „Włoska książka o Koperniku". — Djarjusz kultury polskiej, styczeń - czerwiec 1935. — Adr. Red. Warszawa, Zgoda 12.

„Okolica Poetów". Nr. 8. Treść: A. Łaszowski: „Już dosyć krajobrazów". — S. Piętak: „Odpowiedź na ankietę". — M. Piechal: „Norwid w Paryżu". — S. Napierski: „Do pułkownika Godebskiego" — G. Timofiejew: „Don Kichot". — J. Czechowicz: „W boju" — I. Fik: „Metafizyka". — J. Olechno: „Dzisna". — W. Pietrzak: „Echo dolinom". — Z. K. Dziuban: „Rozmawiamy wieczorem". — R. Matuszewski: „Powietrzny niestatek". — W. Mrozowski: „Kuszenie". — J. B. Ożóg: „Wieczór" — W. Iwaniuk: „Wrzesień". — J. Stachowski: „Zbuntowany wiersz". — S. Czernik: „Fragment". — Przekłady. — Kolumna debjutów — S. Czernik: „Ataki na autentyzm". — Recenzje. — Noty. — Adr. Red. Ostrzeszów Wlkp. Poprzeczna 2

Nad północnym frontem w Tigre

Pierwszy lot dziennikarzy zagranicznych

Od specjalnego korespondenta International News Service.

Adis Abeba w listopadzie

Z dziurą od kuli w samolocie, lecz zadowoleni wróciliśmy do stolicy z pierwszej wycieczki samolotowej na front. Był to pierwszy rzut oka na historyczną Aduę i klasyczne Aksum, wzór słynnych klasztorów tybetańskich Lamy. Po kilkunastominutowem żmudnem szukaniu pilot znalazł miejsce do lądowania, które odbyło się podczas ogromnego żaru i upału. W pobliżu nie było ani szopy dla samolotu ani stacji benzynowej. Po mozolnych próbach zdołaliśmy ustalić przy pomocy gestykulujących tubylców, że w drodze po nas są muły, które istotnie około południa nadeszły. Przybyły z Dessje urzędnik przejrzał nasze papiery i wyprawił do Dessje, polecając opiece ludności tubylczej nasz samolot. Poprzez doliny, żyzne pola skały i góry dotarliśmy wreszcie do Dessje w otoczeniu tubylców. Z trudem doszliśmy wśród niebywałego żaru słonecznego po 3 godzinach do miasta, wyczerpani i skąpani w pocie, wywołując uśmiech i politowanie tubylców.

Włoskie kolumny czołgów przedzierają się przez pustynię.

na Makalle, o które wówczas walczono, oraz na ciągnące armje.

Od 8 tygodni 80 przeszło dziennikarzy i fotografów czekało z niecierpliwością w Adis Abebie na pierwszą okazję wyjazdu na front. Henri de Vilmorin znany francuski badacz, Rene Drouillot, znany francuski lotnik i ja udaliśmy się rankiem na lotnisko Akaki, tuż obok stolicy, jeszcze nieufni, gdyż już nieraz przyrzeczeń nie dotrzymano.

Na lotnisku obok samolotów zastaliśmy generalnego sekretarza negusa, Ate Wolle Georgie, najwpływowszą osobę na dworze i sędziego Lorenzo Taezas, który miał towarzyszyć wycieczce dziennikarzy. Sekretarz negusa doręczył nam pismo cesarza zaopatrzone w lwa Judy, zezwalające nam na odbycie lotu w granicach Abisynji i fotografowanie wszystkiego.

W samolocie stwierdziliśmy brak trzech zasadniczych rzeczy a mianowicie: lornetek, aby obserwować w locie horyzont w poszukiwaniu włoskich samolotów myśliwskich, białej chorągiewki na wypadek lądowania poza frontem oraz wody do picia, gdybyśmy po przymusowem lądowaniu na odludziu musieli tygodniami wędrować.

Mimo to po serdecznem pożegnaniu się z Abisyńczykami wystartowaliśmy, lecz dopiero po trzeciej próbie. Rozrzedzone powietrze nie stawiało należytego oporu śmigłu. O godz. 9 rano przy pięknej słonecznej pogodzie znaleźliśmy się na wysokości 3 000 metrów ponad stolicą, obramowaną pasmami gór. Mimowoli nasuwała się myśl, że jednak je niesłychanie łatwo zbombardować. Lasy bowiem, które zasłaniają od dołu zabudowania, nie chronią jej z góry, a pałac cesarski, kolej i stacja radjowa odcinają się zdaleka.

Na wysokości 4000 mtr odczuliśmy poważne trudności w oddechaniu. Wzieliśmy kurs północno-wschodni na Dessie. Przed nami otwierała się ciemna otchłań, której dna nie mogliśmy mimo szkieł zgłębić, szerokości conajmniej 15 km. Przez teren ten, w którym karawany robią 20 km dziennie, przelecieliśmy w 6 minutach.

Po krótkim locie dotarliśmy do rzeki Wanszit, głęboko ukrytej w skałach, olbrzymiej w rozmiarach, którą porównać można z rzeką Grand Canyon. Tak ich Grand Canyon Abisynja posiada kilkanaście, co najlepiej świadczy o rozmiarach kraju. Wanszit przelecieliśmy rano o godz. 9,45, dalej nad doliną, obok której w odległości około 50 km przebiega Niebieski Nil. Powoli zbliżaliśmy się do Dessje, lecz w krytycznym momencie samolot nasz znalazł się wśród chmur i gęstej mgły. Po 1 godz. wreszcie locie mieliśmy za sobą 240 kilometrów trasy i szczęśliwie znaleźliśmy się nad rezydencją abisyńskich następców tronu — Dessje. Miasto położone jest na wzgórzu, na wiózł nas osobiście samochodem, jedynym w mieście, na lotnisko oddalone o 50 km od miasta.

Mieliśmy paliwa na 3½ godziny a lot nasz do Aduy obliczaliśmy na trzy godziny. Gdyby nas nie było do godz. 10,30 rano, prosiliśmy burmistrza o zawiadomienie cesarza.

Lecąc nad pustynią Danakil nie spostrzegliśmy przez przeszło pół godziny żadnej żyjącej istoty, żadnego drzewa, ani krzewu. Słońce paliło nawet na wysokości 3 600 metrów. Przelecieliśmy nad obozem rasa Kassa docierając do Makalle, okrągłej wsi, może nieco większej od innych, lecz tylko wsi. Wojsk nie zauważyliśmy żadnych. Po kilku minutach polecieliśmy dalej do Aduy. Włosi spostrzegli nas i zaczęli ostrzeliwać szrapnelami to też zawróciliśmy, docierając w 15 minutach do Aksum, które spostrzegliśmy o godz. 7,50.

Spojrzeliśmy na siebie; na wszystkich twarzach czytać było można rozczarowanie. Z wojny w europejskiem pojęciu nie widzieliśmy niczego.

Pg 6 612-K 897

W hołdzie pierwszemu gramatykowi polskiemu

Miasteczko Czerniejewo, położone w powiecie gnieźnieńskim, niezwykły obchodzić będzie jubileusz. W dniu 30 bm. mija bowiem 200 lat od urodzenia wielkiego uczonego a najpierwszego gramatyka polskiego, X. Onufrego Kopczyńskiego. Ten to członek Zgromadzenia Pijarów, zadał sobie trud spolszczenia całego słownictwa gramatykalnego. Jemu to zawdzięczamy prawie wszystkie określenia, które dotychczas są w użyciu a przedtem znane były tylko w brzmieniu łacińskiem. Przeszło 5 000 słów badał X. Kopczyński pod 22 względami...

Jego zasługa uolea i na tem, że zmienił on sposób nauczania dzieci pisania i czytania. Od czasów greckich i rzymskich uczono wpierw czytania a potem pisania. X. Kopczyński wykazał, że wiele łatwiej wyuczyć dzieci jednej i drugiej sztuki, zaczynając od pisania i łącząc je z nauką czytania. Sposób X. Kopczyńskiego przyjął się z czasem w całym świecie, lecz zasługę przywłaszczył sobie niestety ktoś inny, pewien uczony niemiecki, który mniej więcej w tym czasie wymyślił system podobny.

W dwustulecie X. Kopczyńskiego wdzięczni ziomkowie w Czerniejewie postanowili przypomnieć całemu społeczeństwu zasługi jego. Poza tem dr. Lucjan Kurdebacha, st. asystent Uniwersytetu Jana Kazimierza, wygłosił w rozgłośni lwowskiego radja odczyt, podkreślający niezwykłe znaczenie w nauce polskiej X. Kopczyńskiego.

W rodzinnem mieście Czerniejewie pragnął już w r. 1896 utrwalić pamięć pierwszego gramatyka polskiego hr. Zygmunt Skórzewski. Polecił on rzeźbiarzowi Proszyńskiemu z Warszawy wykonać w bronzie podobiznę tegoż podług obrazu, przechowanego w zakrystji kościoła czerniejewskiego. Portret ten malowany był jeszcze za życia X. Kopczyńskiego. Przypuszczać tedy trzeba, że praca Pruszkowskiego utrwaliła wiernie rysy twarzy wielkiego uczonego. Ponieważ Prusacy nie pozwolili umieścić pomnika polskiego uczonego na placu publicznym w mieście, hr. Skórzewski ustawił go tymczasowo w swoim parku, polecając jednak spadkobiercom swym, aby przenieśli go do miasta, skoro Polska zmartwychwstanie.

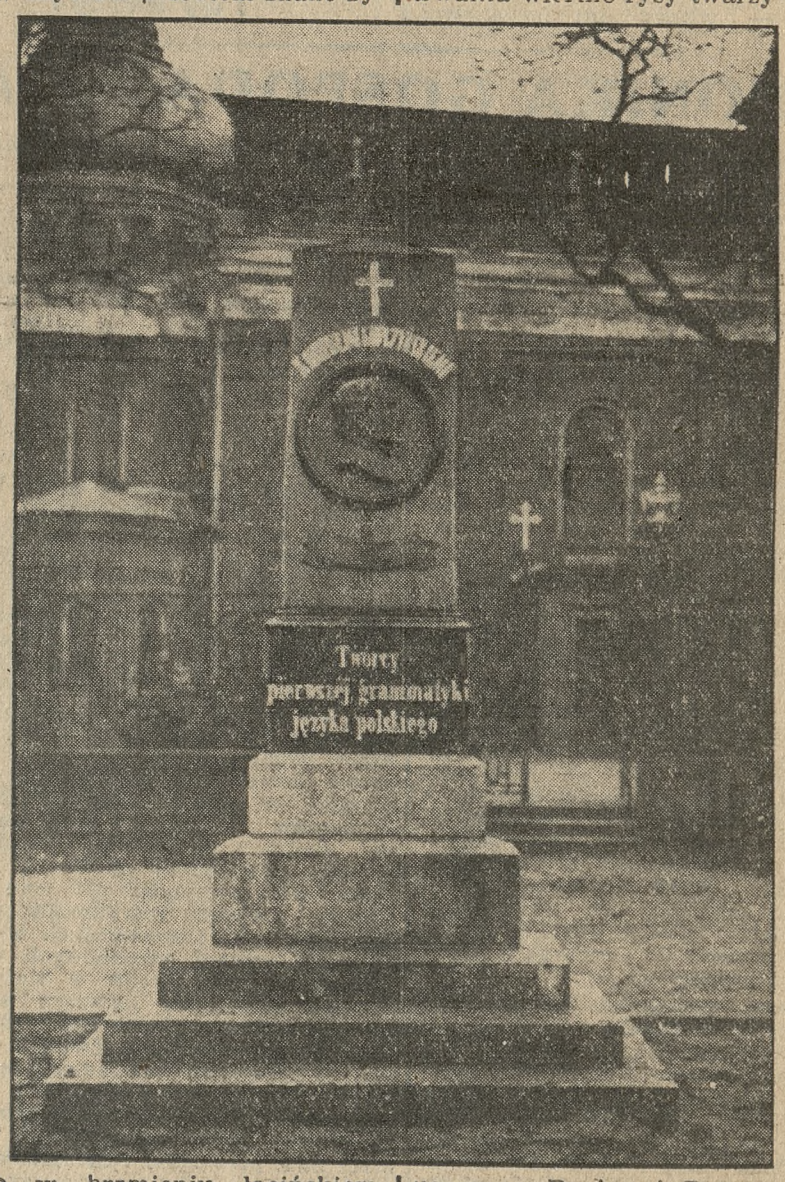

Fundatora życzenie zostało spełnione i pomnik X. Kopczyńskiego zdobi obecnie plac miejski przed kościołem czerniejewskim. Opiekę nad nim objął zarząd miejski, Młode Polki czuwają nad tem, aby w porze latowej przybrany był w kwiaty. Wobec zbliżającej się dwuwiekowej rocznicy urodzin największego i najzasłużeńszego obywatela czerniejewskiego, utwrzył się komitet, na którego czele stanął wnuk fundatora pomnika, obecny ordynat czerniejewski, hr. Zygmunt Skórzewski. Komitet ten postanowił uczcić pamięć X. Kopczyńskiego uroczystą akademją, w dniu 1 grudnia r. b. o godz 12 w poł. Jako mówcę uproszono z Poznania X. prał. dr. Mazurkiewicza.

SPECIAL
3-LAMPOWY Z 4tą PROSTOWNICZĄ

Aparat wysokiej klasy o niskiej cenie
TELEFUNKEN
MISTRZ TONU PRECYZJI I FORMY
ZANIM KUPISZ NASZ ODBIORNIK WYPRÓBUJ INNE
Pg 18 054

DZIAŁ GOSPODARCZY

Niebezpieczeństwa obrotów kompensacyjnych

Nowy traktat handlowy z Niemcami wejdzie prowizorycznie w życie z dniem 20 listopada rb. Przewiduje on znaczne rozszerzenie zasady kompensacji w wymianie handlowej.

Otóż, jak ten handel kompensacyjny z Niemcami wygląda, mamy już pewne wyobrażenie na podstawie doświadczeń dotychczasowych. Boć przecież w październiku r. ub. zawarliśmy układ kompensacyjny z Niemcami, który dostarczył praktycznego materjału z tej dziedziny.

Pozostawiamy tutaj na uboczu rozpatrzenie strat eksporterów polskich, strat miljonowych, wskutek zamrożenia ich należności w Niemczech.

Również importerzy nie mają powodu do zadowolenia. Rozliczenia odbywają się po stronie polskiej za pośrednictwem Polskiego Tow. Handlu Kompensacyjnego w Warszawie, które kurs marki niem. liczy po 213,70 zł (za 100 mkn.), gdy banki prywatne po zł 185 do 193. W ten sposób strata kupca-importera wynosi zł 287 przy przekazie 1000 mkn. Łącznie z różnemi kosztami manipulacyjnemi i prowizją za pośrednictwo P. T. H. K. podraża import o przeszło 20 proc.

Bywają jednak gorsze niespodzianki, o których donosi nam jeden z czytelników. Sprowadzał on z Niemiec od 4 lat rurki izolacyjne, w kraju niewyrabiane. Urząd celny w końcu ub. miesiąca — wbrew dotychczasowej praktyce — określił przesyłkę rurek izolacyjnych jako wyroby z drutu. Ponieważ na te wyroby nie ma pozwolenia przywozu, więc w razie utrzymania orzeczenia urzędu przez ministerstwo skarbu, towar odesłany będzie do Niemiec, a w razie nieprzyjęcia go — zniszczony.

Towar ten, wartości przeszło 1000 złotych, zgóry był opłacony. Gdyby go nawet fabrykant w Rzeszy z powrotem przyjął, nie mógłby zwrócić tych 1000 złotych wobec przepisów dewizowych w Niemczech; uległyby one zatem zamrożeniu.

W najgorszej sytuacji jest oczywiście importer polski, który towaru nie otrzymał, a pieniędzy swoich nie może odzyskać.

Tego rodzaju przykłady oczywiście nie świadczą dobrze o organizacji handlu kompensacyjnego i muszą zniechęcić nasze koła gospodarcze do transakcyj kompensacyjnych.

Powinna się przedewszystkiem znaleźć jakaś droga dla zabezpieczenia tych kół przed poważnem ryzykiem, wynikającem z formy tego rodzaju handlu.

Kupując towary polskie u kupca - Polaka, ulżysz doli polskiego robotnika i wytwórcy!

O czem marzą dzieci?

O świętym Mikołaju i jego niezwykłych darach, które rozdzielać będzie w niedzielę, 1 grudnia na sali Domu Rzemieślniczego podczas kiermaszu gwiazdkowego, jaki urządza Stowarzyszenie Pań Mił. św. Winc. a Paulo par. farnej. Będzie tam moc niespodzianek i pyszna zabawa a przedewszystkiem tani a obfity i smaczny bufet własny. Grzeczne matki nie omieszkają grzecznie przyprowadzić swe grzeczne pociechy (własne i cudze), by przy grzecznej zabawie pomóc naszym paniom do zebrania funduszu na gwiazdkę dla najbiedniejszych parafji farnej.

zg 434

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Kumulacja w specjalnym podatku od wynagrodzeń.** Kumulacja stosowana jest tylko w granicach miesiąca i w zakresie wynagrodzeń, wypłacanych przez jedną i tę samą władzę asygnującą. Natomiast dekret nie wprowadza kumulacji, jaka istnieje w dziale II o podatku dochodowym, obejmującym po upływie roku wszystkie źródła dochodowe płatnika. Kumulacja nie zachodzi wówczas, gdy w jednym miesiącu z powodu święta następuje wypłata wynagrodzenia za 2 miesiące, np. uposażenia urzędników państwowych w grudniu za grudzień i styczeń. Jeżeli pracownik otrzymuje wynagrodzenie w ciągu miesiąca nie w jednym, a w kilku terminach wypłat, wówczas obojętne jest, z którego wynagrodzenia pracodawca podatek potrąci. Pracodawca w niejednym wypadku będzie zmuszony potrącić podatek z ostatniego wynagrodzenia w danym miesiącu. Gdy bowiem pracownik otrzymuje w ciągu miesiąca np. miesięczne uposażenie perjodyczne i wynagrodzenie jednorazowe, to ze względu na progresję pracodawca nie będzie mógł potrącić całego podatku przy wypłacie uposażenia miesięcznego, a będzie musiał uczynić to albo jednorazowo przy wypłacie wynagrodzenia jednorazowego, albo dwukrotnie — raz przy wypłacie uposażenia miesięcznego, drugi raz — resztę przy wypłacie wynagrodzenia jednorazowego, gdzie stopa podatku będzie wyższa ze względu na kumulację uposażenia miesięcznego i wynagrodzenia jednorazowego.

(p) **Ulgowe świadectwa przemysłowe dla przedsiębiorstw zawodowego skupu jaj kurzych.** Naskutek starań Związku izb przemysłowo-handlowych R. P., min. skarbu zewoliło (okólnik z dnia 7. 11. 35 r. Nr. D. V. 33492/4/35) na prowadzenie w 1935 r. przedsiębiorstw skupu zawodowego jaj kurzych w celach eksportowych przy sumie skupu ponad 500.000 zł do 1.000.000 zł na podstawie półrocznych (zamiast całorocznych) świadectw przemysłowych kategorji I-ej przedsiębiorstw handlowych. Ulga będzie udzielana z urzędu bez obowiązku składania indywidualnych próśb o udzielenie ulgi.

Z KRAJU

(k) **Specjalna kontrola obrotu towarowego polsko-niemieckiego.** W „Monitorze Polskim" (nr. 264 z dn. 18 b. m.) ukazał się okólnik min. skarbu z dnia 18 b. m. o specjalnej kontroli obrotu towarowego polsko-niemieckiego. Okólnik zawiera wyjaśnienia, dotyczące towarów, podlegających kontroli obrotu oraz ogólne przepisy o świadectwach rozrachunkowych, deklaracjach i t. p.

(k) **Listy wartościowe do Rosji.** W obrocie z Z. S. R. R. (Rosja) nie jest dopuszczalne wkładanie korespondencji do listów wartościowych, prócz krótkich notatek, odnoszących się do zawartości pieniężnej listów.

(k) **Wzrost przewozów floty handlowej.** Praca polskiej floty handlowej wykazuje wspaniały rozwój. W pierwszych trzech kwartałach b. r. przewozy polskiej floty handlowej były o 21% większe niż w tym samym okresie 1934 r. (842 tys. t. wobec 692 tys. t.). Przewozy żeglugi regularnej wzrosły o 8,9% (z 217 do 236 tys. t.), przewozy zaś żeglugi nieregularnej (trampowej) zwiększyły się o 26,6% (z 479 do 607 tys. t.). W żegludze regularnej silnie wzrósł wywóz — o 20,2 tys. t., czyli o 18,2%, oraz tranzyt — o 5,7 tys. t. czyli o 44,6%, natomiast zmniejszył się przywóz o 7,3 tys. t. t. j. o 7,9%. W zakresie żeglugi trampowej stwierdzamy silny wzrost wywozu — o 90,9 tys. t., nieco mniejszy wzrost przywozu — o 57,8 tys. t. oraz spadek tranzytu — o 21,4 tys. t.

(k) **Unja Zrzeszeń Przemysłu Włókienniczego w stadjum organizacji.** W dniu 15 b. m. odbyło się w Łodzi pierwsze organizacyjne zebranie Unji Zrzeszeń Polskiego Przemysłu Włókienniczego. W zebraniu wzięli udział delegaci 14-tu zrzeszeń, które zgłosiły już uprzednio swoje przystąpienie do Unji. Reprezentowane były następujące zrzeszenia: Konwencja fabrykantów sukna Bielska-Białej i okolicy, Konwencja przędzalń wełny czesankowej w Łodzi, Krajowy Związek Przemysłu włókienniczego w Łodzi, Stowarzyszenie fabrykantów przemysłu włókienniczego w Łodzi, Stowarzyszenie fabrykantów wyrobów pończoszniczych w Łodzi, Zrzeszenie producentów przędzy bawełnianej w Łodzi, Związek eksporterów przemysłu włókienniczego w Bielsku, Związek fabrykantów wyrobów hafciarskich i koronkarskich w Kaliszu, Związek farbiarń zarobkowych w Łodzi, Związek przemysłowców w Białymstoku, Związek przemysłu dzianego w Łodzi, Związek przemysłu włókienniczego w państwie polskiem w Łodzi, Związek włókienniczego przemysłu zarobkowego woj. łódzkiego, Związek wykończalń i farbiarń okręgu łódzkiego. Uchwalono projekt statutu. Do czasu zatwierdzenia statutu przez min. przemysłu i handlu rada Unji działać będzie jako tymczasowy komitet organizacyjny Unji.

(k) **Szykanowanie polskich sprzedawców jaj w Gdańsku.** W lutym br. władze gdańskie wprowadziły specjalne indywidualne pozwolenia na uprawianie detalicznej sprzedaży jaj. Podania o takie pozwolenia złożyło ogółem 70 kupców polskich. Jednakże 30 kupców polskich nie otrzymało pozwoleń z powodu rzekomego braku kwalifikacyj fachowych i moralnych, chociaż żaden z nich nie był karany sądownie. Na skutek interwencji wydano jeszcze dodatkowo 16 pozwoleń na prowadzenie detalicznego handlu jajami. Kupcy, którym odmówiono udzielenia pozwoleń, przerzucili się do handlu owocami. Zapowiadają jednakże, że i w tej dziedzinie wprowadzona będzie przez władze gdańskie reglamentacja, podobnie jak to ma miejsce w handlu jajami.

(k) **Kartel taśm i wstążek?** Producenci taśm i wstążek gumowych, zaniepokojeni są wzmożoną konkurencją jednej z firm gdańskich, która rzuciła na rynek polski większe partje tych artykułów po cenach znacznie niższych od cen fabryk krajowych. Dewaluacja guldena stworzyła dodatkową premję dla produkcji gdańskiej, co stwarza dla wytwórczości krajowej groźną sytuację. W związku z silną konkurencją produkcji gdańskiej oraz wzajemną konkurencją fabryk krajowych podjęte zostały ostatnio próby skartelizowania produkcji taśm i wstążek gumowych.

(k) **Poważna sytuacja przemysłu mydlarskiego.** Sytuacja w przemyśle mydlarskim nadal jest bardzo poważna. Poznańskie fabryki mydła ograniczyły swą produkcję do 2 dni pracy w tygodniu. Ten stan rzeczy jest spowodowany całkowitem odcięciem dostawy podstawowego surowca zagranicznego, skoncentrowanego w koncernie o kapitale zagranicznym, działającym w Polsce. Sytuację pogarsza fakt, podniesienia ceł przywozowych na łój i olej kokosowy kilkakrotnie. Podwyższone opłaty i cła podniosły cenę surowca przy jednym wagonie od 1600 do 4100 zł. Jeżeli sytuacja nie ulegnie w najbliższym czasie zasadniczej zmianie, oczekiwać należy zupełnego unieruchomienia fabryk mydła w Wielkopolsce. (AZ)

(k) **Zjazd drogerzystów z powiatów południowych woj. poznańskiego** odbył się w dn. 10 listopada b. r. w Ostrowie. Na zjeździe wysłuchano ciekawych referatów oraz omówiono w ożywionej dyskusji aktualne sprawy zawodu drogistowskiego.

Z ZAGRANICY

(z) **Ujemne strony obecnego systemu handlu zagranicznego Niemiec.** Radca Banku Rzeszy dr. Eiche w odczycie o zagadnieniach płatniczych wskazywał na anormalną sytuację, w jakiej znajduje się obecnie handel zagraniczny Niemiec, skrępowany przez clearing i kompensacje. Jest to, zdaniem mówcy, przyodzianie handlu niemieckiego w „kaftan dwustronności". Stan ten musi szkodliwie odbić się na interesach niemieckich, tembardziej, że tylko 1/5 zysków, jakie płyną z eksportu niemieckiego wraca do kraju w formie dewiz. Niemcy chętnie powitałyby zmianę, polegającą na tem, że obroty towarowe z zagranicą mogłyby przybrać korzystniejsze formy. Pozorna poprawa sytuacji niemieckiego handlu zagranicznego w ostatnich miesiącach była możliwa tylko kosztem obniżki przywozu do Niemiec. Eksport niemiecki w ostatnich latach waha się w granicach 300—400 milj. marek miesięcznie, co stanowi pozycję, która nie wystarcza na pokrycie wielkiego zapotrzebowania Niemiec w dziedzinie importu.

(z) **Odwetowe zakazy przywozu we Włoszech.** Wobec zastosowania przez szereg krajów sankcyj wobec Włoch, wydane zostały we Włoszech rozporządzenia, zmieniające obowiązujący dotychczas system ograniczeń przywozowych. Na listę towarów „A", których przywóz uzależniony jest od zezwolenia min. finansów, wciągnięto obecnie szereg nowych towarów, m. in. mięso mrożone, kukurydzę, jęczmień, koprę, rudy metali, terpentynę, otręby, siano i chmiel. Wszystkie inne towary podciągnięte zostały pod system kontyngentów opartych na zaświadczeniach celnych. Zupełnie wolne do przywozu zostały jedynie złoto i srebro oraz miedź w monetach. Towary przywożone w granicach kontyngentów opartych na zaświadczeniach celnych będą tylko wtedy wpuszczone do Włoch, jeśli pochodzą z krajów niestosujących sankcyj. Kontyngenty przysługujące krajom, stosującym sankcje zostały zniesionę. W praktyce import z krajów stosujących sankcje w stosunku do Włoch, został zupełnie uniemożliwiony.

(z) **Pogłoski o pożyczce angielskiej dla Rosji Sowieckiej.** Dzienniki angielskie donoszą o prowadzonych między ambasadą sowiecką a min. handlu W. Brytanji rokowaniach o pożyczkę towarową dla Sowietów. Dzienniki podają sumę od 10 do 16 miljonów funtów. Niektóre dzienniki podają nawet sumę 20 milj. funt. W sprawie tej „Times" pisze, iż wprawdzie „kredyt sowiecki w ciągu ostatnich lat znacznie się poprawił, dzięki szybkości i punktualności, z jaką rząd sowiecki spłaca swoje pożyczki krótkoterminowe, udzielone mu w rozmaitych terminach, ...ale niespłacenie długów carskich zamyka drogę do zaciągnięcia pożyczek długoterminowych i dlatego możliwość znalezienia podstawy dla załatwienia starych długów jest obecnie rozważana przez rozmaite strony zainteresowane. Dlatego też istnieje konieczność traktowania tych pogłosek z rezerwą". W związku z temi pogłoskami na giełdzie londyńskiej w dniu 15 b. m. zanotowano zwyżkę obligacyj dawnych carskich pożyczek.

Krótkie informacje gospodarcze

— Zadłużenie wewnętrzne Rzeszy Niemieckiej wynosiło w końcu czerwca r. b. 33,2 miljardy marek.

— Bilans czechosłowackiego handlu zagranicznego w ciągu pierwszych 10 miesięcy r. b. przedstawiał się jak następuje (w milj. koron, w nawiasach dane za analogiczny okres r. ub.): przywóz 5 185 (5 195), wywóz 5 899 (5 838), saldo dodatnie 714 (643).

— W ciągu pierwszych 10 miesięcy r. b. uruchomiono w Rosji Sowieckiej 690 nowych przedsiębiorstw przemysłowych, w tem 41 kopalń węgla, 400 szybów naftowych, 6 nowych wielkich pieców hutniczych żelaznych, 34 piece Martinowskie, 22 walcownie, kilka rurkowni i t. p.

— Bank Rumunji wydał radzie dla spraw handlu zagranicznego zakaz przydzielania zezwoleń na import z 15 państw (m. in. z Polski) ze względu na szczupłą ilość posiadanych dewiz.

W czwartek, 21 bm.

całkowite wznowienie opery komicznej Mozarta

„Uprowadzenie z Seraju"

Dyrekcja Teatru Wielkiego przystąpiła do wznowienia cyklu oper Mozarta dając w czwartek **„Uprowadzenie z Seraju"**. Będzie to drugie z rzędu całkowite wznowienie w zupełnie nowej obsadzie śpiewaczej, w inscenizacji wzorowanej na festivalowych przedstawieniach we Florencji i w Salzburgu oraz w efektownych nowych dekoracjach projektu art.- malarza **Zygmunta Szpingiera.** Kierownictwo muzyczne objął **dyr. Dr. Zygmunt Latoszewski,** reżyserję **p. Karol Urbanowicz.** W poszczególnych partjach czołowe siły zespołu pp.: **Halina Dudicz** (Konstancja), **Marja Kaupe** (Blonda), **Michał Sumicki** (Melmonte), **Radzisław Peter** (Pedrillo), **Roman Cirin** (Basza). W roli komicznego Osmina wyborny bas **p. Roman Wraga.**

ng 17 407

Judaica gospodarcze

Popieranie Żydów w Gdyni

Gdynia, 15 listopada.

Wpychanie się Żydów do Gdyni jest już rzeczą ogólnie znaną. Ale w tej „Odesie Północy", za jaką Żydzi Gdynię uważają, doznają oni niestety dużego poparcia ze stron, po których może najmniej spodziewaćby się tego należało.

Notujemy fakty:

Zawsze jeszcze aktualna w Gdyni sprawa shipchandlerki (zaopatrywania okrętów) nie może doczekać się należytego rozwiązania. Potrzebne dla prowadzenia shipchandlerki koncesje wydawane są przez władze centralne na zasadzie opinji izby przemysłowo - handlowej. Starania firm polskich o koncesje pełzną na niczem; jedynymi monopolistami w tej dziedzinie są Żydzi i to nawet zagraniczni.

Czy radcowie izby przemysłowo-handlowej akceptują taką politykę jej prezydjum i dyrekcji? Czy samorząd gospodarczy ma także być parawanem dla Żydów?

Istnieje w Gdyni spółdzielnia „Społem". Spółdzielnia, jak wszystkie, podatkowo uprzywilejowana, rozwija bardzo ożywioną działalność. Spółdzielnia otrzymała ostatnio większą pożyczkę, czy nawet subwencję z Banku Gospodarstwa Krajowego. „Społem" ma w swoim ręku także większość udziałów wędzarni pod firmą „Powsz. Zakłady Przemysłowe". Spółdzielnia „Społem" buduje dom i magazyny i całość tych robót budowlanych oddała przedsiębiorcy żydowskiemu! „Powszechne Zakłady Przemysłowe" ściśle współpracują z Żydami, pośrednikami pomiędzy spółdzielnią „Społem" a zapleczem są Żydzi warszawscy z ul. Ptasiej.

Czy więc po to istnieje uprzywilejowanie podatkowe spółdzielni, aby ona popierała Żydów? Czy odezwą się polscy udziałowcy spółdzielni „Społem"? Czy jej kierownikom zostanie przypomniane, że obowiązkiem ich jest współpraca ze spółdzielniami polskiemi, z pomijaniem zbytecznego pośrednictwa żydowskiego?

E. P.

ŻYCIE MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ

Polska młodzież akademicka pod znakiem nędzy

Na okres bieżącego miesiąca przypada płatność pierwszej raty czesnego na uniwersytetach. Wiadomości, jakie nadchodzą ze wszystkich środowisk uniwersyteckich są bardzo niepokojące. Okazuje się, że olbrzymia większość polskiej młodzieży akademickiej poprostu nie jest w stanie uiścić czesnego, nietylko we właściwym czasie, ale wogóle. W obok zamieszczonych relacjach o sytuacji na uniwersytecie Jagiellońskim, jednym z tych, których młodzież rekrutuje się z najuboższych regjonów Polski, znajdą czytelnicy plastyczny obraz tragicznego położenia polskiej młodzieży akademickiej. Bez przesady obraz ten reprezentuje dziś położenie całej młodzieży.

Nie inaczej bowiem jest na innych uczelniach. Najlepszym chyba potwierdzeniem tego będzie położenie materjalne młodzieży akademickiej uniwersytetu Poznańskiego, która uchodziła dotąd za najzamożniejszą. Tymczasem „Bratnie Pomoce" nie mogą sobie rady dać ze stosami rozpaczliwych wniosków o pomoc. Pożyczki dziekańskie i rektorskie dosłownie są oblegane. Podobnie sytuacja przedstawia się w Wilnie, Warszawie i Lwowie.

Położenie wydatnie pogorszył fakt, że władze uniwersyteckie niewiadomo na jakiej podstawie podwyższyły w bieżącym roku akademickim opłaty dla V i VI roku studjów, pomimo, że opłaty te miały być pobierane aż do ukończenia studjów według norm opłatowych starych.

W takiej sytuacji stowarzyszenia akademickie, reprezentujące interesy ogółu młodzieży, zdecydowały się podjąć odpowiednią akcję i starania u władz celem zaradzenia ciężkiemu położeniu.

Ponieważ bezpośrednie władze akademickie poszczególnych uczelni nie mogą w tej sprawie decydować, więc pozostała jedynie droga podjęcia odpowiednich kroków w ministerstwie W. R. i O. P.

I tak w dniu 12. bm. delegacja wszystkich „Bratni Pomocy" wyższych uczelni lwowskich udała się z odpowiednim memorjałem do kierownika ministerstwa W. R. i O. P. prof. Chylińskiego, dawnego kuratora „Bratniej Pomocy" U. J. K. Minister delegację przyjął, zaznaczając, że czyni to, jako profesor, a nie jako minister. Reprezentanci młodzieży akademickiej przedstawili rozpaczliwe jej położenie materjalne, zaznaczając, że jedynem wyjściem z sytuacji jest obniżenie opłat do poziomu możliwości płatniczych. Prof. Chyliński, podkreślając, że rozumie wagę położenia, zaznaczył, iż w tej sprawie nic konkretnego nie jest w stanie zrobić. Doradził natomiast udać się delegacji do dyrektora departamentu p. Al. Kawałkowskiego, który delegację przyjął.

P. dyrektor w konkluzji tej konferencji przyrzekł rozpatrzeć postulaty młodzieży, nie robiąc atoli pozytywnych przyrzeczeń i obietnic.

Pomimo tego lwowska młodzież akademicka nie rezygnuje z walki o obniżenie opłat i ulżenie ciężkiemu położeniu młodzieży.

Podobną akcję w tej sprawie podjęło środowisko poznańskie.

Odpowiednie uchwały już zapadły na wiecu medyków w dniu 9. bm. „Bratnia Pomoc" S. S. S. U. U. P. ze swej strony przygotowuje akcję, obejmującą interesy ogółu młodzieży akademickiej.

Zaznaczyć należy, że w akcji t tak słusznej i koniecznej, młodzi akademicka znalazła pełne zrozumi nie i poparcie bezpośrednich wła akademickich. Staje się to zrozumia bo wszyscy zdają sobie sprawę, iż n jest to tylko kwestja samej młodzie ale także sprawa bytu i rozwoju n szych wyższych uczelni.

Wybitną aktualność zagadnien wzmacnia także fakt przygotowyw nia nowego budżetu państwa, w k rym ciężkie położenie wyższych ucz ni musi być uwzględnione. J. R

Zjazd Polskich Korporacyj Akademickich

Po dwuletniej przerwie, spowodowanej warunkami panującemi w środowisku warszawskiem, które było dotąd stolicą ruchu korporacyjnego, zwołano za inicjatywą i przy współudziale korporacyj poznańskich zjazd do Lwowa na dzień 1—3 listopada br.

Na zjazd stawiło się 50 delegacyj poszczególnych korporacyj akademickich przeważnie ze sztandarami. Reprezentowane najliczniej poza lwowskiem było środowisko poznańskie, potem Warszawa, Kraków, Wilno, Gdańsk i Cieszyn. Z trudnego zadania zorganizowania zjazdu wywiązały się korporacje lwowskie bardzo dobrze.

W przeddzień zjazdu odbyła się manifestacja narodowa na cmentarzu obrońców Lwowa, w której uczestnicy zjazdu wzięli gremjalny udział ze sztandarami.

Obrady zapoczątkowała uroczysta msza św. w kaplicy II. Domu Techników, gdzie odbywały się trzydniowe obrady.

W toku tych obrad powzięto szereg ważnych uchwał o decydującem znaczeniu tak dla całości ruchu korporacyjnego, jak i dla życia poszczególnych konwentów. Reformy jakie uchwalono idą w kierunku odbiurokratyzowania korporacji i zmiany ich dotychczasowego charakteru formalnego, przez nadania nowej, pełnej treści życiu wewnętrznemu konwentów, na komórkę społeczną, której zadaniem jest wychowywanie twórczych pokoleń polskiej inteligencji narodowej. Poza tem scementowano łączność całego polskiego ruchu korporacyjnego. Stolicę ruchu korporacyjnego przeniesiono na rok następny do Lwowa.

Do creda ideowego polskich korporacyj wprowadzono bardzo ważne zmiany, a to przedewszystkiem przez uchwalenie tezy, że wychowanie korporacyjne opiera się na religji katolickiej. Jeszcze raz podkreślono obowiązki korporanta względem Ojczyzny przez uchwałę, że obowiązkiem pierwszym i najchlubniejszym członka polskiej korporacji akademickiej jest służba w armji polskiej. Stwierdził w końcu zjazd, że ideologja korporacyjna stoi twardo na gruncie polskiej idei narodowej.

Uchwalono w końcu rezolucję w sprawach mniejszościowych: 1. ruskiej, — której postulaty zostały oparte na wygłoszonym na zjeździe referacie fil. J. Giertycha; 2. niemieckiej — według referatu fil. korporacji Gedania Posnaniensis, mgr. Zabrockiego; 3. żydowskiej. W rezolucjach tych, których treść podamy później, precyzuje się narodowe stanowisko polskie wobec tych spraw oraz płynące stąd obowiązki dla młodej inteligencji polskiej.

Zjazd wysłał na zakończenie telegram do patrona i filistra h. c. korporacji Baltia z Poznania, Romana Dmowskiego, stwierdzający, że polscy korporanci stoją przy swym wodzu twardo na gruncie wielkiej idei narodowej.

Całość zjazdu zrobiła na uczestnikach potężne wrażenie i rokuje ruchowi korporacyjnemu jak najlepszą przyszłość. Z. C.

Przezorny

— Co to ma znaczyć, kolego, studjowaliście przecież prawo?
— Studjuję dalej, ale ponieważ później nie chcę przymierać głodem, terminuję równocześnie u szewca.

Poemat nędzy U. J.

Nędza w Polsce przejawia się na bardzo wielu polach. Nędza dusi także młodzież akademicką. Ale mało się wie — do jakiego stopnia. Poza czynnikami natury ogólno-gospodarczej i społecznej, studja akademickie czyni luksusem cały szereg czynników, specyficznie z uniwersytetem związanych. Opłaty na uniwersytecie wynoszą: na I roku 314 zł, na II-im 275 zł, na III-im 250 zł, na czwartym i dalszych 00 zł. Oczywiście fakultety takie, jak po echnika, medycyna, chemja, farmacja t. p. kosztują jeszcze więcej spowodu at za ćwiczenia, przybory i t. p. Do tego chodzą wydatki na podręczniki, no i koa utrzymania się w środowisku uniwersteckiem. Wielu też akademików siedzi zez cały rok na prowincji, ale większość ydziałów na to nie pozwala. Jakie są rezltaty podniesienia opłat? Rektor Uniw. ag. w sprawozdaniu za rok ub. podkreślił astępujące momenty: skutkiem wysokoi opłat: spadła znacznie frekwencja stujących, przedewszystkiem młodzieży ejskiej, podwyższyła się liczba niekońących studjów, a w zwiazku z tem spała wartość studjów, która zastąpił protekcjonizm, spadła w ciągu 2 lat liczba uzyskanych doktoratów o 50 proc., wzrosła ogromnie praca administracji uniw. skutkiem niezliczonych podań o zapomogi, pożyczki, odroczenia i t. p., rozwielmożnił się paradoksalny zwyczaj uiszczania opłat pożyczkami z uniwersytetu, a — samowystarczalność uniwersytetu z opłat studenckich stała się błędną i szkodliwą fikcją.

Cios ugodził przedewszystkiem w młodzież wiejską. Frekwencja jej na uniwersytetach spadła do minimum, na takich studiach, jak politechniczne lub medyczne niemal do zera. Na I roku polonistyki krakowskiej w r. b. znalazł się 1 student ze wsi. Prof. Dobrowolski zapytał na jednej z wycieczek uczestników seminarjów socjologji i etnologji o ilość studentów ze wsi. Na około 30 obecnych było ich 2, z czego jeden wychowany w mieście, drugi ze Śląska.

Koszta studjów sprawiły, że ogólna frekwencja na uniwersytet z roku na rok maleje. Na prawo wpisało się w r. ub. na U. J. 750 studentów, w bież. 500, na chemję w r. ub. 100, w bież. 80, na medycynę podań wpłynęło w ub. 350, w b. r. 250. Ilość zapisanych obniża się jeszcze z końcem roku o 15—20 proc. z powodu niewykupienia indeksów. Młodzież ratuje się, jak może i zabiega gorąco o najrozmaitsze stypendja, pożyczki, zasiłki i pomoce, tak uniwersyteckie, jak i pozauczelniane. Jest to ogromna cześć studjujących, jakieś 85 proc. Zajęcia płatne bardzo rzadko dadzą się pogodzić z pracą uniw. bez jej uszczerbku. Swobodę mają tu tylko prawnicy. Nie jest rzadki typ studenta, udzielającego lekcyj i pozatem posuwającego się ze swemi studjami bardzo powoli.

Wielu studentów w czasie studjów czepia się jakiejbądź posady, porzucając dalsze studja; kobiety wychodzą za mąż. Coraz mniejsze jest zapotrzebowanie fachowo wykształconych, coraz bardziej spada powaga studjów. Ci, co nie mają zajęć liczą na najróżnorodniejsze pomoce. Jak bardzo ich młodzieży studjującej potrzeba niech zaświadczy kilka cyfr. W r. bież. podało się na wydziale filozoficznym U. J. o całe stypendjum państw. 252 studentów, o pół 103 i o zasiłek 20. O odroczenie płatności czesnego podało się na I roku filozofji — 136 stud., na II-im — 131, na III-im — 167, na IV-ym — 213, na V-ym — 267. Razem 914 studentów na jednym wydziale! Wymowa dosadna, gdy do tego dodamy 375 podań o stypendja.

Na prawie jest jeszcze gorzej. — O jedyne stypendjum Pol. Akademji Umiejętności ubiega się kilkudziesięciu, już może kilkuset kandydatów. Prywatne stypendja są rozrywane. Podań o pożyczki rektorskie i dziekańskie wpływaja setki. Prawie że niema studenta, któryby się o jakąś pomoc nie ubiegał. Teraz trzebaby wyliczyć najrozmaitsze pomoce filantropinje, fundacyjne, organizacyjne poza uniwerystetem, a więc obiady, pożyczki, mieszkania. (W jakim stopniu? Oto drobne przykłady: na obsadzenie płatnego miejsca w komisji informacyjnej „Bratniej Pomocy Stud. U. J. zgłosiło się 47 kandydatów. Do Stow. Studentek „Jedność" w Krakowie wpłynęło 150 podań o mieszkania (jest ich 30); trymestralnie wpływa tu podań o pożyczki do 90, pozatem miesięcznie o doraźne pożyczki (do 20 zł) około 60. Mimo to wszystkie zaległości akademików są niepokojąco duże. B. wielu nie może zapłacić 12 zł za mieszkanie w Bratniaku, wobec czego zajmują im pościel. Od stycznia do tej pory w Bratniaku krak. nie zapłaciło za mieszkanie 200 studentów. Bardzo wielu nie stać na Bratniak: mieszkają za 5 zł, jedzą bezpłatnie n. p. u Siostry Samueli. Jak żarliwie, jak rozpaczliwie wyglądają podania studenckie o pożyczki! Poprostu niewiarygodne poematy nędzy. Skutki takiego stanu rzeczy nie dały na siebie czekać.

Wiadomo także dobrze, jak rozdawano stypendja. W Krakowie np. podostawali je członkowie „Legjonu mł." i Z. P. M. D. z płatnymi wysoko urzędnikami Bratniaka na czele. Zato żaden narodowiec stypendjum nie dostał. Ale stokroć boleśniejsza jest inna sprawa. W grudniu ub. r. na 201 pożyczek rektorskich na U. J. — 50 dostali Żydzi. W lipcu b. r. na filozofji na 41 stud. otrzymało pożyczki, Żydów 9. Najwyższą dostał Ozjarz Neufled. T-wo Przyjaciół Mł. Akad. dało „Bratniakowi" żydowskiemu więcej niż polskiej Sodalicji. Jednośei a nawet Bratniakowi medyków. Syn fabrykanta z Gorlic Einhorn Dawid z IV r prawa dostał w r. ub. odroczenie płatności czesnego, a siostra jego Mania pożyczkę dziekańską i zapomogę rektorską. A Polacy, odchodzą z niczem. Żydzi mają pierwszeństwo, Żydzi partycypują w pożyczkach w 25 proc. To jest odpowiedź na hasło „numerus clausus". Polsce przybywa inteligencji żydowskiej masami.

I kto potem ma prawo dziwić się tym wydziedziczonym, gdy sięgają do obrony koniecznej. (jb)

MŁODZIEŻ WSZECHPOLSKA

— **POZNAŃ. Wieczór zapoznawczy M. W.** W dniu 6 bm. odbył się w sali „Adrji" wieczór zapoznawczy Młodzieży Wszechpolskiej środowiska poznańskiego. Wieczór ten zaszczycili swoją obecnością: dr. Marjan Seyda, dr. Meissnerowie, red. Jarochowscy, red. Kędzierscy i adw. dr. Stanisław Celichowski. Licznie zgromadzona młodzież miała możność nietylko bliższego poznania się na płaszczyźnie towarzyskiej, ale także zetknięcia się z wybitnymi reprezentantami starszego pokolenia obozu narodowego.

Wieczór pod względem towarzyskim jak finansowym udał się dobrze.

— **Akademja ku czci poległych.** W dniu 10 bm. odbyła się uroczysta akademja ku czci poległych narodowców. Akademja wypadła wspaniale. Szczegóły podaliśmy w dziale ogólnym „Kurjera".

— **Zebranie sekcji koleżanek.** W dniu 12 bm. odbyło się drugie zkolei zebranie sekcji koleżanek M. W. Referat wygłosił kol. F. Pawlak, wiceprezes Młodzieży Wszechpolskiej. Po referacie odbyła się ciekawa dyskusja. Zaznaczyć należy, że pracą koleżanek rozwija się pomyślnie

Z estrady

IV koncert symfoniczny w Teatrze Wielkim. Solistka: France Ellegaard (fortepian); dyrygent profesor Feliks Nowowiejski. Prapremjera „Koncertu orkiestrowego" T. Szeligowskiego.

Powtórne zaproszenie na koncert symfoniczny p. France Ellegaard, młodej pianistki duńskiej — przyjęte zostało przez publiczność z szczerem zadowoleniem Nader licznie zgromadzony świat miłośników muzyki ponownie przeżył niemało pięknych wrażeń. Młodziutka artystka, szeroką skalą swych zalet pianistycznych, obecnie jeszcze pogłębiła przez silne zżycie się z instrumentem, który nie przedstawia dla niej technicznych trudności. Zalety te oceniliśmy w szlachetnej interpretacji i wykonaniu koncertu g-moll Saint-Saëns'a oraz w trzech bisach, do których zmusiła artystkę publiczność gorącemi oklaskami.

Część orkiestralna zawierała utwory współczesnych kompozytorów polskich: „Symfonję III" S. Poradowskiego oraz pierwsze wykonanie „Koncertu na orkiestrę" Tadeusza Szeligowskiego. „Symfonja III" wykonana była już w Poznaniu — spotkała się i tym razem z serdecznem przyjęciem całej publiczności. Dr. Szeligowskiego znamy już w Poznaniu z utworu p. t. „Kaziuki". Przedstawił się nam jako kompozytor, idący po linji współczesnego kierunku atonalnego i operującego szeroką skalą barw orkiestrowych.

U współczesnych kompozytorów widzimy niemałą inklinację do stylizowania dawnych form muzycznych (dość wspomnieć Ravel'a suity). I nasi nie pozostają wtyle, jak świadczy np. słyszany już w Poznaniu „Koncert na śpiew" p. Kasserna oraz dr Szeligowskiego „Koncert na orkiestrę". Nawiązuje to dzieło do formy klasycznego „Concerto grosso", w którym pełnej orkiestrze przeciwstawione są poszczególne instrumenty koncertujące. W stylizacji tego „Concerto" słyszeliśmy bardzo ciekawe zestawienia instrumentów — śmiałe współbrzmienia bitonalne i atonalne obok archaicznego dyszkanta 2- i 3-głosowego (fagoty i rożek ang.). Cała orkiestra staje się tutaj instrumentem koncertującym, grając melodję wyposażoną niejako głosami miksturowemi, utworzonemi z poszczególnych grup instrumentowych. Całemu utworowi przyświeca zdecydowana formalna struktura oraz rytmiczny pierwiastek o jędrnej plastyce — niestety przez dyrygenta zbyt mało podkreślony. „Koncert" niezawodnie zdobędzie sobie inne estrady, jako wartościowy i ciekawy nabytek współczesnej polskiej twórczości kompozytorskiej.

Program zakończono świetnie wykonaną i interpretowaną przez prof. Nowowiejskiego uwertura Otto Nicolai'a „Wesołe kumoszki z Windsorn", sprowadzając mniej postępowych melomanów do ulubionej przez nich dziedziny muzyki.

MGR. M. S.
(w zastępstwie).

34 Loterja Państwowa

Nieurzędowa i bez gwarancji).

CIĄGNIENIE TRZECIE

(Dokończenie tabeli z dnia wczorajszego).

Stała wygrana dzienna **25.000 zł** na nr. 67562.

20.000 zł na nr. 90325.

10.000 zł na nr. 37884.

5.000 zł na nr. 102499.

Po **2.000 zł** na nr. nr.: 83206 161558.

Po **1.000 zł** na nr. nr.: 92289 164240 177215.

Po **500 zł** na nr. nr.: 47853 52852 85799 97783 125587 130020 161336.

Po **400 zł** na nr. nr.: 29829 31465 90675 187493.

Po **250 zł** na nr. nr.: 12872 15403 20974 34714 39938 51910 787 96808 98666 100709 114415 124172 126714 138353 139714 148280 149643 150648 159218.

Po **200 zł** na nr. nr.: 5190 10338 13101 13308 13754 30718 31137 47885 54061 57911 71513 80932 87004 88414 92539 96693 103932 110955 113941 136595 144903 153064 156810 158329 159041 171955 173199 178631 182205 188851.

Po 150 zł na numery:

435 849 2085 4157 261 353 5389 6408 7124 9205 10041 13254 513 15255 732 908 16214 770 17907 18853 19660 85 744 23737 24472 25619 835 27399 29387 97 30777 894 31159 32549 90 33218 627 35712.

38245 39629 40570 612 865 41966 43579 44466 45156 235 347 49513 50494 811 51100 264 319 771 52006 53 600 53359 471 751 54700 935 79 56208 57126 58467 59281 521 775 838 60612 61837 62073 601 63101 65285 66174 305 755 67205 434 68434 71803 72249 74365 644 75520 650.

77334 79747 890 80706 27 85 977 82097 83075 413 88 84718 85481 86533 627 837 959 87082 545 88445 797 89833 90639 91664 92060 959 93263 94517 95791 96794 97256 323 761 100698 101826 96 102088 994 103853 105025 420 106163 839 108123 375 109591 961 110226 111008 298 112205 113110.

115940 117938 119724 120009 121876 122554 125648 126061 559 128062 278 129673 130808 131256 133642 134000 769 135141 347 136345 484 138356 139209 140675 764 141032 576 142248 310 143470 144195 915 145022 146586 728 151288 554.

153658 733 154181 474 757 155063 156423 924 157035 226 405 158148 353 832 159765 160026 163370 165579 166589 845 168177 333 489 918 170386 615 171780 172282 173033 111 210 390 641 177420 179035 182215 183261 493 535 185193 186108 764 188429 189350 664 841 191979 194657.

Po 50 zł na numery:

73 2010 482 3338 627 957 4392 5785 6010 112 7075 420 885 984 3905 9946 620 979 11437 706 919 12855 986 13169 360 14113 81 288 16458 17850 19352 809 922 20399 451 21424 23006 320 436 25477 26616 27436 28064 609 909 29099 661 30789 31049 770 32137 464 955 33485 566 740 34262 386 420 572 35400 573 782 36233 60 531 714 870 37724.

38283 546 715 39503 41351 699 957 42227 389 459 706 46141 372 48043 471 49404 503 651 50673 51646 52140 675 828 54537 667 801 55025 350 929 56333 57029 379 59060 176 498 567 801 60438 63499 65034 524 783 68336 59 69000 49 114 519 71729 74084 75005 347 683.

76391 747 77341 611 78605 91 79319 80060 140 81205 21 541 82210 648 748 84800 83 950 85316 669 86446 980 87156 88150 740 851 89575 90182 999 91369 532 659 923 92611 93677 94353 815 930 95956 97077 884 98287 692 99190 597 102044 819 9 103161 104770 105546 647 106128 490 729 107566 601 732 995 108111 63 109630 40 46 929 110280 111362 777 112487 544 70 113095 370 853.

114656 115219 118047 63 683 803 91 119220 487 534 120004 398 523 916 41 121970 122294 123310 124150 84 310 500 125920 126033 127962 128658 129016 371 672 131563 823 132138 884 133635 135496 136148 773 137145 138030 697 140245 141253 613 142519 707 143129 388 871 144218 380 86 145317 146730 147626 828 148436 877 151107 311 798 892.

153318 75 157259 158044 159054 160090 895 161761 162313 779 163184 275 164152 165509 166466 666 771 84 167270 682 755 169320 44 170478 627 171947 172441 173204 26 343 977 174303 500 11 175521 176169 665 177590 178201 180209 729 181494 183007 395 758 185033 186424 187630 812 188473 824 934 190235 191289 664 802 192899 931 193310 471 194082 141.

W czwartym dniu ciągnienia 2-ej klasy wygrane padły na numery następujące:

Po 100.000 zł na n-ry: 84272 122914.

Po 10.000 zł na n-ry: 86106 110259.

Po 5.000 zł na n-ry 54677 138358 152084.

Po 2.000 zł na n-ry 113867 136094 170052.

Po 1.000 zł na n-ry: 57899 95278 107595.

Po 50 zł na n-ry 3574 18919 31552 47531 71108 72880 98976 106850 146206 152539 193139.

Po 400 zł na n-ry 22453 48619 75692 86515 92402 119754 132257 151149.

Po 250 zł na n-ry 17511 30286 33249 40166 41892 44398 64893 65731 67769 71485 103478 126722 127969 139390 140736 155763 157213 160344 163967 177585 182296.

Po 200 zł na n-ry 5534 13427 13658 15275 20514 22331 24141 31163 31477 37231 46659 48944 54802 61351 61800 63524 68171 70525 72670 90431 93045 98130 103914 111396 124735 124842 124861 125340 130751 131472 137548 146720 147989 158185 160606 170459 179459 180702 183185 185039.

Po 150 zł na n-ry

349 1094 158 531 726 2297 3047 311 4177 647 79 5202 461 768 876 923 6699 746 7427 684 860 8097 218 386 625 912 9105 909 10504 735 59 11760 850 12973 91 96 14629 49 15689 762 16201 614 97 730 879 908 9 18481 19484 719 896 20163 547 624 21239 313 30 62 757 22097 688 23048 126 389 855 25576 664 25249 62 26415 27132 911 28351 67 487 29062 522 52 723 30602 79 95 841 908 70 31439 683 32074 179 328 521 33054 72 91 804 58 34033 117 271 406 690 35052 689 767 36019 37264 697 855.

38043 157 864 39164 895 40147 310 41761 89 91 897 42045 698 716 993 43046 77 283 538 44489 509 45062 295 319 438 962 46924 47021 39 421 906 48486 698 870 49232 417 63 571 50415 701 51192 52099 608 53087 439 764 54132 354 658 728 55068 201 759 56213 542 618 734 57048 564 695 58381 59617 869 60205 307 432 717 61334 41 457 86 62009 628 34 63 792 956 59 63198 64949 65416 761 902 66028 83 837 67294 345 480 799 68204 519 69139 673 71696 982 72300 920 97 73030 275 314 540 874 47074 346 75099 671 915.

76506 77105 28 99 227 78042 79138 337 404 64 601 48 728 80239 383 81201 332 597 851 82581 83598 720 84300 85072 489 536 86006 87126 573 89023 91188 612 93179 406 73 94225 696 767 95147 82 244 554 75 989 97012 95 522 88 98365 986 99149 203 404 619 72 79 966 100319 701087 265 484 718 102212 698 797 103218 34 358 748 104123 293 105468 106671 107502 30 108152 606 109004 818 110235 386 112158 483 787 979 113178 375 964.

114752 95 115455 772 98 846 116013 838 979 117613 960 118110 235 727 30 119888 120289 97 332 807 32 87 983 121108 536 122371 495 744 124485 125012 184299 625 70 126008 127808 1 3324 462 129293 735 131457 627 759 835 132021 551 133254 386 480 609 898 134016 425 135244 856 736183 900 137787 138586 751 805 739943 140198 782 851 923 141131 52 142305 685 987 143515 144121 716 145621 838 146704 31 147744 148028 882 149007 886 150065 79 253 71 91 889 98 151232 592.

152202 153586 937 154906 89 156162 833 157401 920 158202 159266 421 954 160084 161758 163412 164298 165923 167339 593 168032 947 165541 170861 917 171218 65 76 537 43 760 172406 973 173649 85 998 174454 175765 176037 563 177419 690 178369 443 92 867 179145 443

Ogólnie wiadomo, że WIELE WYGRANYCH
Tg 2085 **padą w kol. DZIERŻANOWSKIEGO, Gniezno, Chrobrego 2.**

180265 181964 182128 34 323 667 183045 122 350 56 700 184436 924 89 185031 550 186104 18 31 229 842 187220 188382 646 189016 304 686 190381 191291 740 997 192274 762 193083 656 796 194415 841.

Po 50 zł na N-ry:

351 727 936 77 1320 2129 720 954 4039 600 869 5263 306 414 632 740 67 964 6006 162 523 637 7442 517 649 922 42 8001 26 75 82 91 298 602 88 9472 10207 48 54 83 476 11158 94 218 64 218 64 699 12232 84 13818 14077 517 873 918 15079 107 55 378 523 719 16258 335 646 707 78 807 59 17019 27 362 704 18440 880 19001 107 838 20023 143 338 437 657 21078 103 514 775 22021 44 436 773 79 965 24967 25686 832 903 13 26216 73 99 714 84 807 19 27232 432 543 635 28084 169 781 29475 77 618 940 97 30268 306 462 31463 769 32457 892 33358 497 706 952 34060 240 756 879 35511 37 39 36451 508 643 916 41 37166.

38063 655 871 39001 112 15 34 459 695 40098 41040 541 739 42117 232 377 419 20 601 10 942 43032 126 37 253 62 570 683 885 44156 474 45423 620 66 799 46269 593 770 47324 439 87 645 55 874 48024 47 430 621 49457 740 50255 602 846 51111 88 774 808 952 52559 640 58 54138 260 488 550 716 830 55371 490 920 56498 543 58 66 57571 740 867 58667 949 59106 44 544 55 60446 942 61172 613 92 920 68 62075 117 302 728 961 63404 704 40 835 61 64079 458 737 997 65000 564 728 842 66423 67096 303 565 909 58 68314 28 477 853 64 96 949 69341 528 678 70573 646 901 71461 76 620 72616 32 795 950 73240 726 835 79 99 907 74528 75034 74 77 129 256 663 765.

76269 365 487 757 77515 613 892 971 78219 412 79015 103 238 41 57 58 598 719 72 80185 503 81106 89 364 492 82003 680 920 83039 207 910 84315 648 943 85660 790 840 98 86498 678 820 87165 280 409 645 749 951 88211 487 610 66 961 89237 564 90477 91944 92153 93051 172 586 88 759 94169 349 667 95096 683 802 96016 214 369 680 97263 514 744 98191 226 865 99528 619 871 982 87 100077 829 101604 923 102455 736 851 103680 991 104141 426 708 105006 281 410 614 782 106221 61 332 579 605 820 22 959 107227 382 560 689 964 108072 307 46 718 109109 497 653 70 993 110024 190 111175 112296 407 113510 613.

114025 222 554 115086 340 816 22 116166 731 980 117501 738 999 188037 119211 69 347 731 120149 997 121071 152 122257 497 566 123000 249 587 658 901 124269 579 607 76 125258 358 566 702 536 59 69 909 66 126615 842 60 127157 67 301 687 809 25 960 128053 212 43 336 651 93 972 129105 66 130081 846 81 131315 889 132043 224 562 133270 77 306 825 135230 136009 249 962 137198 138479 503 67 631 906 139139 387 328 565 85 88 794 826 999 144200 90 641 838 141420 71 615 142056 261 320 797 838 58 143191 326 934 144278 553 57 802 978 145066 220 92 513 146105 66 270 485 909 147209 529 148332 400 15 820 149658 740 150220 351 791 864 933 151300

152358 853 936 153046 101 02 371 86 92 422 620 83 909 154055 330 92 434 834 996 155553 156044 77 165 319 35 82 403 800 21 157074 515 801 24 158006 510 762 159187 832 906 160052 258 544 736 161219 301 401 670 94 162217 406 967 163564 610 886 164628 762 998 165472 645 98 883 166111 298 342 167370 707 800 936 168048 378 415 644 834 169453 515 608 800 170549 782 171156 689 172239 791 846 66 173079 522 174022 683 917 175043 95 209 842 915 65 176068 226 940 177434 623 34 804 178051 170 205 304 405 675 179002 308 22 47 180005 167 295 777 181476 182106 241 365 86 550 183245 504 646 711 184037 160 376 549 185120 222 714 823 187021 90 179 273 307 188046 161 295 97 310 45 492 954 189029 700 190543 652 986 191106 43 472 80 895 192338 559 193112 541 194005.

CIĄGNIENIE DRUGIE

Po 150 zł na n-ry:

71 315 998 1436 574 738 2784 3191 450 4431 193110 520 194563 729.

6061 7279 894 8322 12268 627 15823 16153 18419 20100 980 21126 244 910 24176 280 837 26178 658 27005 28879 29392 519 30145 312 31549 32309 33634 34107 35089 183.

38314 725 891 39628 40100 499 42637 702 43467 635 45047 126 403 46115 663 73 48531 943 49068 144 50114 241 517 51417 55048 537 56766 57239 58136 719 832 59077 60324 826 61473 957 62566 847 64271 674 65821 66611 67667 70963 71224 369 459 72110 74401 578.

76539 77147 965 78443 79201 80 80509 81722 82230 84210 85423 977 86758 87555 88185 476 928 89515 38 845 90041 570 93444 736 950 94446 95090 485 593 963 96270 539 72 783 839 97095 170 642 100911 101601 102893 103412 105983 107555 109679 111062 112606 113138

114220 696 115343 116149 912 118771 120462 122483 870 123312 909 125671 126462 547 127067 799 908 128843 129575 902 130883 131517 132092 133884 134881 135134 136593 137163 586 138715 139723 140212 142841 143728 144055 925 146019 21 147859 977 148226 149319 462 150767 151691.

152541 153032 155155 156006 191 158111 159610 160340 442 638 162267 433 163056 164521 837 165435 166868 167266 515 751 168301 449 665 67 937 171820 172283 174331 176709 898 935 177725 179296 179296 454 982 180654 733 181878 182246 490 721 183021 187636 188633 189312 548 696 190769 862 192503 193586 754 194063 232.

Po 50 zł na n-ry:

2098 319 75 96 4293 5684 869 6452 502 7725 34 8777 9175 466 593 10722 11439 14726 803 15742 16407 961 17297 19045 108 20388 486 21445 870 992 22083 150 741 23529 72 24214 375 810 27732 29510 985 30062 33770 34443 35383 799 36492 665 37017 138.

38054 145 568 906 39085 263 552 40599 631 42115 610 43387 482 881 45510 45 46237 407 47106 48298 232 442 49649 786 50322 757 51287 556 87 52704 54489 883 56039 266 524 57572 58434 59015 170 60164 96 229 577 61047 325 640 62035 625 729 63429 64731 65862 979 66319 503 680 67602 747 68104 69606 881 946 70054 843 76 71146 72413 782 885 73385 74106 849 75010 72 471 558 612.

76111 447 627 77262 78423 898 79699 778 938 82022 211 543 83457 736 903 84174 742 945 85163 430 87593 944 88361 89608 90159 94900 35 95987 96470 796 97255 492 534 98248 941 100037 376 97 101053 102103 104226 105062 779 106585 915 41 107787 108179 351 650 67 110334 841 53 111157 306 783 112065 872 940 113054 353.

Co mówi o zniszczeniu pomnika Słowackiego jego twórca

Wieść o zniszczeniu pomnika Juljusza Słowackiego w Poznaniu, która obiegła lotem błyskawicy miasto, wywołując zrozumiałe oburzenie w społeczeństwie, nie przestaje być w dalszym ciągu przedmiotem komentarzy. I nic dziwnego. Nad tem nie można tak łatwo przejść do porządku dziennego. To, co się stało z pomnikiem Słowackiego, może stać się niezadługo z innemi, jeśli nie będzie odpowiedniej reakcji przeciw tym elementom, które w porze wieczornej hulają w niektórych dzielnicach naszego miasta. Wobec niesłabnącego zainteresowania sprawą pomnika Słowackiego, zwróciliśmy się do p. dyr. Władysława Marcinkowskiego, twórcy tego pomnika, z prośbą o informacje.

— Jak pan dyrektor przyjął wieść o zniszczeniu pomnika?

— Z wielkiem oburzeniem. Następnego dnia po przeczytaniu wiadomości w „Kurjerze" o tym niesłychanym wandaliźmie, udałem się do parku Marcinkowskiego, aby obejrzeć na miejscu ślady zniszczenia. Jak można z nich sądzić, nieznany dotychczas wandal musiał dokonać tego ostrem narzędziem, uderzając w oblicze wieszcza kilkakrotnie. Ślady uderzeń widać na policzku, brwi (kilku miejscach), wąsach i nosie, który został najbardziej uszkodzony. Tu muszę panu dodać — mówi p. dyr Marcinkowski, że gdy oglądałem uszkodzenia, zauważyłem jakiegoś pana, przyglądającego się pomnikowi. Z przygodnej z nim rozmowy dowiedziałem się, że zamieszkuje on w pobliżu parku i słyszał wieczorem o godz. 23 (kiedy dokonano zniszczenia) kilka bardzo silnych uderzeń, dochodzących z terenu parkowego.

— Więc pan dyrektor przypuszcza, że popiersie uszkodzono ostrem żelazem?

— Tak. Obszedłem nawet pomnik, aby się przekonać, czy nie znajdę przypadkiem gdzieś w pobliżu żelaza. Uwagę moją zwróciły przytem pręty żelazne, jakiemi otoczone są trawniki. Być może, że złoczyńca posługiwał się takiem narzędziem, na co wskazują podłużne ślady uderzenia.

— Czy możliwe, aby to dzieci zrobiły?

— Śmiem w to mocno wątpić. Kamieniem takich śladów podłużnych nie da się zrobić, ponadto ta praca niszczycielska wymagała pewnego czasu, no i dosyć wysokiego człowieka, aby mógł dosięgnąć oblicza poety.

— Czy dałoby się zrestaurować pomnik?

— A jakże. Ale będzie to widoczne. Nowy nos można osadzić na dwóch trzpieniach bronzowych, wąsy zaś może się uda zmodyfikować, a jeśli nie — trzeba je będzie tak pozostawić, podobnież jak brew

— Kto fundował pomnik?

— Jest to fundacja p. Ratajskiego. Pomnik jest zmniejszoną kopją rzeźby, umieszczonej w parku w Miłosławiu u pp. Kościelskich, kopja zaś popiersia w parku Marcinkowskiego znajduje się w muzeum wojskowem w Poznaniu.

— Czy zwracał się ktoś do pana dyrektora w sprawie uszkodzonego pomnika?

— Dotychczas nikt.

Oto przebieg rozmowy. Jak z niego wynika, wydaje się wprost wykluczone, aby dzieci mogły dokonać zniszczenia. Uczynili to niewątpliwie sprawcy, których dotąd nie udało się wykryć. Policja prowadzi w dalszym ciągu energiczne dochodzenia. Miejmy więc nadzieję, że złoczyńcy zostaną schwytani i nie ujdą karzącej ręki.

SPORT

O poznańskiej ciężkiej atletyce

Jesień jest właściwie dla wszystkich dziedzin sportu okresem przełomowym. Jedne po pracowicie spędzonym sezonie letnim szykują się do snu zimowego, inne szykują się do pracy po „śnie nocy letnich". Wychodzą więc na ring pięściarze, na plansze szermierze, przygotowują swe kije hokeiści lodowi a narty narciarze.

Zupełnie inaczej jest z ciężkoatletami, ci bowiem przerwy nie mają. Przez całe lato odbywali spotkania o drużynowe mistrzostwo okręgu, a obecnie przygotowują się do indywidualnych mistrzostw.

Istniejący na terenie Poznania związek okręgowy zrzesza sześć klubów, w tem zaledwie dwa prowincjonalne: Są to według starszeństwa „Zbyszko", „Sztekker", „HCP", „Sokół"-Inowrocław, „Sokół"-Poznań oraz „Stow. Sportowe Swarzędz". Poza temi klubami zrzeszonemi w związku istnieją na terenie Wielkopolski jeszcze dwa kluby. Zakładanie nowych idzie bardzo powoli, przypuszczać jednak należy, że już w najbliższym czasie powstanie nowy klub w Ostrowie, a następnie w Kościanie i Chodzieży.

Okręg poznański należy w Polsce do silniejszych ośrodków, odnosząc corocznie w mistrzostwach Polski poważniejsze sukcesy. Tegoroczne mistrzostwa odbyte w marcu w Katowicach, wypadły słabiej. „Sokoli" inowrocławscy Matuszewski Fl. i Plewiński zajęli dwa drugie miejsca w dźwiganiu ciężarów, a Łukaszewicz (Szt) zdobył drugie w zapasach. Ostatnio, zawodnik wagi koguciej Weiss (H. C. P.) ustalił nowy rekord Polski w dźwiganiu ciężarów w pięcioboju, uzyskując 322.5 kg.

Siły klubów są dość nierównomierne, zwłaszcza w zapasach. Dotychczas o pierwszeństwo walczyły „Sztekker" i „H. C. P.", które naprzemian zdobywały mistrzostwo drużynowe. Obecnie bardzo poważnie podciągnął się „Sokół" poznański, który w obecnej chwili jest najlepszym zespołem. W dźwiganiu ciężarów pierwszeństwo posiada „Sokół"-Inowrocław, szczególnie dzięki doskonałym braciom Matuszewskim oraz Plewińskiemu.

Pierwszą imprezą ubiegłego sezonu były mistrzostwa indywidualne w dźwiganiu ciężarów i w zapasach. Ponieważ jednak nie stanęło kilku najlepszych zawodników, przed mistrzostwami Polski urządzono zawody eliminacyjne. Obesłanie mistrzostw Polski w Katowicach, to jedyny występ zamiejscowy. W ciągu sezonu nie sprowadzono również do Poznania żadnego zespołu zamiejscowego ani pojedyńczych zawodników.

Poza kilku spotkaniami międzyklubowemi odbyły się mistrzostwa drużynowe okręgu które rozgrywano w ciągu lata. Brało w nich udział pięć klubów, jednak w czasie rozgrywek wycofał się „Sztekker", oddając resztę spotkań walkowerem. W punktacji dzięki otrzymanemu walkowerowi od „Sztekkera", na pierwsze miejsce wysunął się „H. C. P", który zdobył z „Sokołem" równą ilość 14 punktów, lecz uzyskał lepszy stosunek walk. Dalsze miejsca zajęli: 3. „S. S. Swarzędz" 8 p., 4. „Zbyszko" 2 p., 5. „Sztekker" — wycofał się. (za)

Baczność narciarze!

Celem zorganizowania się w samodzielnym klubie narciarskim uprasza się zainteresowanych o podanie pisemnie lub telefonicznie swych adresów p. adwokatowi Starkowskiemu w Poznaniu, ul. św. Marcin 63, tel. 31-95, który w najbliższych dniach zwoła zebranie organizacyjne Poznańskiego Klubu Narciarskiego.

*

Do kolegjum sędziowskiego przy skokach narciarskich na olimpjadzie zaproszony został kpt. sportowy P. Z. N. p. St. Faecher.

Gry sportowe

Sekcja gier sportowych K. S. Warta organizuje w hali okręgowego ośrodka w. f. bezpłatny kurs gier sportowych (koszykówka, siatkówka) dla panów. Kurs rozpocznie się dnia 29 bm. i odbywać się będzie w środy i piątki od godz. 19,15 do godziny 21. Ponieważ ilość uczestników jest ograniczona, należy śpieszne zgłoszenia złożyć w sekretarjacie Warty przy Alejach Marcinkowskiego 26. (kom.)

Piłka nożna

O mistrzostwo kl. B. Czarni Poznań — Polonja Główna 4:1 (2:1), H. C. P. II — Korona II 7:2 (3:2), Szamotulski Kl. Sp. — Unja Poznań 6:1 (2:1), Admira — Posnania 2:2 (0:2). Po ukończonych zawodach wtargnęła publiczność na boisko i jeden z rozwydrzonych fanatyków uderzył bramkarza K. S. Posnania p. Frąckowiaka pięścią w podbródek tak silnie, że ten zemdlał i silnie krwawił.

Spotkania towarzyskie. Pentation — San 0:2 (0:0), Warta II — Pogoń Środa 3:1 (1:0), Legja Środa — Sparta Poznań 2:0 (1:0), K. P. W. Ostrów — Ostrovia Ostrów 4:1 (4:0), Polonja Leszno — Sokół Leszno 4:2 (1:2).

Trzecia porażka kombinowanego zespołu zawodowców czeskich Slavia—Sparta, występującego w Angli jako nieoficjalna reprezentacja Czechosłowacji. Drużyna, która pokonana została przez angielskie drużyny ligowe Manchester City i Stoke City, uległa ostatnio w stosunku 1:4 do ligowego zespołu angielskiego Sheffield Wednesday.

Końcowa tabela rozgrywek o puhar junjorów fundacji p. Franciszka Rotnickiego przedstawia się następująco:

1. Warta 32 p. (19, 119:30);
2. H. C. P. 32 p. (19, 52:24);
3. Legja 27 p. (19, 92:33);
4. K. P. W. 26 p. (19, 76:31);
5. Korona 23 p (19, 63:35);
6. San 20 p. (19, 41:38);
7. Polonja Główna 15 p. (19, 60:55);
8. Admira 8 p. (19, 29:88);
9. Orkan Fabianowo 8 p. (19, 19:94);
10. Unja Poznań 4 p. (19, 15:97);
11. Pentation 3 p. (10, 12:55).

Pentation wycofał drużynę junjorów z walnych rozgrywek po ukończeniu pierwszej kolejki.

Z powodu uzyskania równej ilości punktów przez K. S. Warta i HCP. zarządza się trzecie spotkanie pomiędzy powyższemi drużynami na neutralnem boisku. Miejsce oraz bliższy termin tego spotkania podany będzie później.

Peterek otrzymał propozycję przeniesienia się do Francji. Menager jednego z czołowych zawodowych klubów francuskich w czasie swego pobytu w Polsce zwrócił uwagę na Peterka, środkowego napastnika Ruchu, którego wspomniany menager widział w grze na jednym z meczów. Wyniki swych obserwacyj zreferował menager zarządowi swego klubu i ostatnio Peterek otrzymał nęcącą propozycję od drużyny francuskiej, która zaproponowała Peterkowi 2500 fr. miesięcznej gaży i, niezależnie od tego, 250 fr. za każdy wygrany mecz.

Pięściarstwo

Na trenera okręgu warszawskiego zaangażowany został p. Stamm.

A. Z. S. wileński wycofał się z drużynowych rozgrywek Polski o czem wileński O. Z. B. zawiadomił warszawską Skodę, która miała się w niedzielę spotkać z akademikami w Wilnie.

Skoda w najbliższym czasie zmienia swą nazwę na K. S. „Okęcie".

Wydział spraw sędziowskich P. Z. B. ustalił następujący skład komisyj sędziowskich na niedzielne zawody o drużynowe mistrzostwo Polski: Warta—Wawel w Poznaniu sędziuje w ringu p. Lewicki (Pomorze), na punkty pp. Świdnicki (Warszawa) i Fuchs (Łódź). I. K. B. — Sokół w Świętochłowicach sędziować będzie w ringu p. Czernik (Łódź), na punkty pp. Winiarski (Kraków) i Wójcik (Lwów). Z ramienia wydz. sport. P. Z. B. na powyższe zawody wyjeżdża przewodniczący p. B. Cynka. Mecz K. S. Z. O. — Lechja w Ostrowcu Kieleckim sędziować będzie w ringu p. Kupfer (Kraków), na punkty pp. Lachmann (Łódź) i Wiener (Katowice).

Wawel Kraków — Warta. W zawodach o mistrzostwo drużynowe Polski, które odbędą się w niedzielę o godz. 19 w hali reprezentacyjnej Targów Poznańskich, walczą od wagi muszej do ciężkiej następujące pary:

Szczurek — Sobkowiak, Nowicki — „Wirski", Wnęk — Rogalski, Chrostek — Sipiński, Jodłowski — Kruszyna, Kolonko —Florysiak, Morawa — Szymura, Stankiewicz — Piłat. Najciekawiej zapowiada się walka między reprezentantem Polski w zawodach Polska—Niemcy Chrostkiem, a mistrzem Polski Sipińskim. Również i walki w wadze muszej między Szczurkiem i Sobkowiakiem jak i między Morawą a Szymurą zapowiadają się interesująco. (kom.)

Tenis

Berliński Rot-Weiss i Międzynarodowy Klub Tennisowy Francji zdecydowały rozegrać w dniach 6—8 grudnia mecz międzyklubowy. Oba zespoły wystąpią w najsilniejszych składach, a mianowicie: klub berliński — Cramm, Henkel, Goeppert, do gry podwójnej Cramm—Lund. Klub francuski — Borotra, Boussus, Bernard i Destremeau.

Wywiad na próbie

(Próba rozmowy z reżyserem J. Warneckim)

Snują się w korytarzach Teatru Polskiego białe sylwetki. Pielęgniarki w białych kornetach i szpitalnych fartuchach, lekarze w białych pantoflach i białych kitlach. Wydaje się, że w powietrzu powiewa szpitalny zapach jodoformu i eteru.

Scena również lśni białością. Białe stoły, obite białą ceratą fotele, białe szafy — jakieś lśniące, metalowe, białe chirurgiczne narzędzia w szafach. Biel, olśniewająca białość dokoła.

Za chwilę rozpocznie się próba „Ludzi w bieli", sztuki o ludziach, którzy pracują w białych ubraniach, wśród białych ścian.

Na scenie jeszcze się coś montuje; instaluje się jakieś głośniki, jakieś wymyślne lampy, czy reflektory. Wśród robotników uwija się, niby oficer między żołnierzami, p. Z. Szpingier, dekorator teatralny, twórca owego olśniewającego bielą szpitalnego wnętrza.

— Czy ta lampa jest tam konieczna, panie Zygmuncie? — pada z widowni pytanie.

Za chwilę ruchliwa postać, przemykając się między fotelami widowni, biegnie ku scenie. Rozpoczyna ożywioną dyskusję z p. Szpingierem na temat jakiejś lampy.

W pełnem świetle rampy rozpoznajemy łatwo p. Janusza Warneckiego, który przyjechał z Warszawy do naszego teatru, aby reżyserować i wystąpić tu w „Ludziach w bieli". Artysta to przecież dobrze w Poznaniu znany. Przez dwa lata występował w Teatrze Polskim i w Teatrze Nowym, zostawiając wspomnienie wielu świetnych ról komedjowych i wielu kapitalnie wyreżyserowanych sztuk. Później wyjechał do Warszawy i występuje stale w teatrach stołecznych z paromiesięczną przerwą na Paryż, gdzie brał udział w dubbingu filmów „Paramountu".

Schwytać reżysera i wydusić z niego wywiad w czasie generalnej próby, a w dodatku od reżysera tak energicznego i ruchliwego, jak Warnecki, który wszędzie musi być i wszystkiego sam dojrzeć — to prawdziwa sztuka. Na takie wywiady redakcja powinna wysyłać sportowców, rekordzistów na krótkie dystansy.

Mignął mi się na scenie, ale, gdy tam dobrnąłem, usłyszałem jego głos, w którejś z garderób — doradzał komuś szczegóły charakteryzacji. Potem wyskoczył na widownię rzucić okiem na scenę i właśnie zamierzał pobiec do rekwizytorni, gdy go dopadłem w przejściu.

— Wywiad?! Bardzo chętnie. Służę panu. Może sobie usiądziemy tutaj w loży.

Usiadłem. Ale on nie, bo się wychylił z loży i krzyknął na całą salę:

— Proszę państwa, za pięć minut zaczynamy próbę.

A potem znów do mnie.

— Mogę panu powiedzieć, że sztuka jest bardzo ciekawa. Porusza oryginalne, mało dotąd omawiane problemy. Pokazuje pracę lekarza od strony kulis. Ma interesujący konflikt, bardzo ciekawą akcję.

— I znów do p. Szpingiera, który mignął się na widowni. — Panie Zygmuncie, czy te książeczki są podmalowane?

— Treść sztuki znam z filmu, który był w Poznaniu wyświetlany — wtrącam.

— No, sztuka jest ciekawsza!

— W takim razie „jeszcze ciekawsza", bo film — przynajmniej mnie — bardzo się podobał.

— Hallo! — woła mój wywiadowca. — Zawołajcie tam Mańczaka. — Przepraszam pana! — ciągnie rozmowę ze mną. — Zespół aktorski sprawia się znakomicie. Muszę im powiedzieć ten komplement! Pracują zawzięcie. W przeciągu ośmiu dni wszyscy wykonawcy tak opanowali role, że sztuka pójdzie bez suflera. To jest naprawdę wyczyn.

— Hallo! Proszę zdjąć narazie te głośniki! — i, zwracając się do mnie. — Co panu jeszcze powiedzieć? Ja gram rolę dr. Fergusona. Jak, nie do mnie należy ocena. Dalsze ważniejsze role mają: Hańcza — prof. Hochberga, Galińska — Barbary, pielęgniarki, w której ja się zakochałem i J. Zakrzyńska — Laury, mojej narzeczonej. Wystarczą panu te informacje do wywiadu? Świetnie! Dziękuję! Dowidzenia! Reżyser skończył interwiew — atkor idzie się przebrać! — I już go nie było.

Zaczęła się próba. (t. kr.)

Ona: Co tam włożyłeś do kieszeni?

On: Podróżną butelkę Koniaku Saumon Jubilat!

Kantorowicza Koniak Saumon Jubilat — także w płaskich podróżnych butelkach.

Pg 6 605-46,16

Dziś premjera w Teatrze Polskim

Gościnny występ Warneckiego

Dziś w środę premjera głośnej sztuki, która obiegła wszystkie sceny świata „Ludzie w bieli". Dyrekcja teatru, aby dać tej doskonałej sztuce pełny artystyczny wyraz, zaprosiła na występy gościnne znakomitego artystę i reżysera scen warszawskich, który już w Warszawie „Ludzi w bieli" wystawił i kreował jedną z ról głównych. Zainteresowanie premjerą jest nadzwyczajne. Obsadę stanowią czołowe siły naszego zespołu. Nadzwyczaj bogatą wystawę dał Z. Szpingier.

Wieczór ku uczczeniu Paderewskiego odbędzie się staraniem Związku Muzyków-Pedagogów w piątek 22 bm. o godz. 8.15 w auli Państw. Konserwatorjum Muzycznego przy ul. Wrocławskiej. Udział biorą prof. Padlewska, Rogalińska, Broekere. Goście mile widziani.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

W środę dnia 20 bm. „Róża Stambułu". W czwartek dnia 21 bm. premjera nowej inscenizacji komicznej opery Mozarta „Uprowadzenie z Seraju" w następującej obsadzie: Halina Dudicz (Konstancja), Marja Kaupe (Blonda), Michał Sumicki (Belmonta), Radzisław Peter (Pedrillo), Roman Wraga (Osmin), i Roman Cirin (Basza). Kierownictwo muzyczne dyr. dr. Zygmunt Latoszewski, inscenizacja Karola Urbanowicza, nowe dekoracje Zygmunta Szpingiera.

W piątek dnia 22 bm. „Róża Stambułu" Falla.

Z Teatru Nowego

Dzisiaj w środę i dalsze dni tygodnia do soboty włącznie, odbędą się ostatnie gościnne występy znakomitych artystów scen warszawskich Władysława Grabowskiego i Zbigniewa Ziembińskiego — w ostatniej nowości repertuaru teatru, świetnej współczesnej komedji „Powrót mamy" Marji Jasnorzewskiej-Pawlikowskiej.

W przygotowaniu zespołu teatru, pod reyserskim kierunkiem dyr. Korenego arcydzieło klasycznej komedji Szekspira „Poskromienie złośnicy".

Dnia 18 listopada 1935 r., zasnął w Bogu, ś. p.

Kazimierz Owczarczak

długoletni sekretarz Tow. Kupców w Kościanie.

W przedwcześnie Zmarłym straciliśmy gorliwego, szczerze oddanego Towarzysza i Kolegę. Cześć Jego pamięci.

Pg 18062

Zarząd Tow. Kupców w Kościanie.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 21. bm. o godz. 15,15 z domu żałoby w Kościanie, przy ul. Marszałka Piłsudskiego.

Dnia 19 listopada 1935 r. o godz. 2,45, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., w 72 roku życia, nasza ukochana siostra i ciocia, ś. p.

Stanisława Cichowicz

z Daków Mokrych pow. Nowy Tomyśl.

Pogrzeb odbędzie się w Grodzisku w czwartek, dnia 21. bm. o godz. 15 z kościoła św. Ducha.

ng 18 065

W ciężkim smutku pogrążona

rodzina.

Grodzisk, Leszno, Poznań, Puszczykowo.

Największy wybór
Tapety
Linoleum
Ceraty
Chodniki
Dywany
Dywaniki
poleca tanio

Zb. Waligórski

Poznań, Pocztowa 31
Telefon 12-20
Bydgoszcz, Gdańska 12
Asygnaty „Kredyt"

†

Dnia 18. bm. zmarł nagle, namaszczony Olejami św., ś. p.

Kazimierz Owczarczak

Ś. p. Zmarły był od 15. I. 1915 kierownikiem naszej firmy, a po zawarciu pokoju dłuższy okres czasu współwłaścicielem. Jego prawowity i szczery charakter zjednały Mu szacunek i przywiązanie współkolegów. Pamięć o Nim żyć będzie między nami na zawsze.

Za f-ę Plonsk

ng 18 063 **(—) Labatzki. (—) Wenski.**

Po powrocie

prof. Dr. Stasińskiego

obow. godz. przyjęć w lecznicy ocznej

Aleje Marcinkowskiego 17

10 — 12,30 Pg 6610-47,28 **16 — 18,30**

Dr. Grabska Marja

specjalista w chorobach kobiecych i położnictwie

osiedliła się z dniem **18. XI. 1935 roku przy ulicy**

27 Grudnia 18. I. ptr. (Dom Teatru Polskiego)

Godziny przyjęć: 11 — 12 i 4 — 5. Telefon nr. 10-53

zg 12 213

CZY WIESZ dlaczego **cukierki MARECKIEGO** są popularne?

ng 16 935

Ofiary na rzecz ubogich w czasie od 16 września do 16 listopada 1935 r. złożyli:

Ks. Ch. w oblig. Pożyczki Narodowej 500,— zł, F-a „Zgoda" 100,— zł, pp. Wieczorkowie, zamiast podziękowań za otrzymane życzenia z ok. 25-lecia małżeństwa 100,— zł, p. wicewojewoda Walicki 50,— zł, Ks. kan. Dr. Adamski 33,— zł, pp. dyr. Auowie, zamiast wieńca na trumnę ś. p. Prezesa Samulskiego 20,— zł, p. P. 20,— zł, Ks. prob. Chocieszyński, Niestrzanowo 20,— zł, Ks. Kanclerz Jedwabski 10,— zł, p. Schmidt (Kraszewskiego 4) 10,—, Związek Drobnych Kupców Chrześcijańskich zamiast wieńca na trumnę ś. p. Prezesa Izby Przemysł. Handlowej S. Samulskiego 10,— zł, p. Ebelewicz 8,— zł, p. Borucka (G. Wilda 56) 5,— zł, N. N. 5,— zł, p. Kontrowiczowa, z ok. otwarcia nowej ochronki 5,— zł, W. J. 5,— zł, p. Mel. Wieczorkiewicz 1,— zł. — Na Dom św Elżbiety: p. Morawska 10,— zł, p. Dziewulski, Tarnowo Podgórne — 10 ctr. kartofli. Zw. Zach. Polsk. Przemysłu Cukrown. 100 kg. cukru, Zw. Zach. Polsk. Przem. Cukrown. 200,— zł na ochronkę P. W. K. — Zbiórkę bułek dla biednych dzieci zadeklarowała młodzież Gimn. im. Paderewskiego.

Wszystkim wymienionym ofiarodawcom oraz tym, którzy uwidocznieni byli w dziale składek Administracji naszego pisma, że złożyli ofiary dla biednych zamiast wieńca ku uczczeniu ś. p. Prezesa Samulskiego składa serdeczne „Bóg zapłać" zg 431

Poznański Okręg „Caritas". Podgórna 10 a.

(P. K. O. 213 005).

---

ng 17 940

IMPERATOR

OSTATNI WYRAZ TECHNIKI RADJOWEJ

ok. 100 stacyj na 3 zakresach • regulowana selektywność • odbiór przez całą dobę • piękne koncertowe brzmienie

NATAWIS

3 typy: Z na prąd zmienny. U na prąd stały i zmienny. B na akumulator i baterję.

Do nabycia w pierwszorzędnych firmach radjowych.

ng 18 057

Ciepłe trykoty damskie, męskie, dziecięce!

Ciepłe pończochy, ciepłe skarpety, ciepłe rękawiczki.

Wszelkie towary, nawet najtańsze, są w pierwszym (I) gatunku. W żadnym wypadku nie prowadzę drugich (II) gatunków lub towarów wybrakowanych.

STEFAN KAŁAMAJSKI

6510-478

Pierwszorzędny

technik dentystyczny

specjalista na prima lane prace złote potrzebny od 1-go grudnia. Wyczerpujące oferty wraz z fotografją oraz podaniem żądanego wynagrodzenia przy wolnem utrzymaniu przyjmuje administracja Kurjer Poznańskiego pod zg **12 230**

Najmodniejsze wełny

na suknie, płaszcze i komplety oraz na ubrania i palta męskie

Pg 5 325-7.69

W. Groszkiewicz, Stary Rynek 59

Dywany, Chodniki, Firany, Płótna, Inlety, Kołdry watowane, puchowe, Podpinki. — Asygnaty Tow. „Kredyt".

Cegłę — Klinkery — Sufitówkę

(Gutschego) całą i połówki

Pustaki - Dachówkę (karpiówkę) **— Gąsiory**

Dreny od 1 1/2 cala do 6 cali pierwszorzędnej jakości w zapasie przeszło 3 000 000 sztuk

polecają: dg 4890

Parowe Cegielnie „AGRAD"

Sp. Akc.

Augustowo — Gradowice

poczta i stacja kolejowa Ruchocice Wlkp. pow. Kościan. Telefon - Rakoniewice Nr. 5.

---

ng 16 190

Organizacja

Polskich Składów Zjednoczonych

Poznań, Stary Rynek 87/88

oświadcza na tej drodze wobec niemożliwości szybkiej listownej odpowiedzi na liczne zgłoszenia, że **poszczególne składy w gmachu P. S. Z. otwierają kupcy samodzielnie** z własnym kapitałem i świadectwem przemysłowem.

Jest to rzadka okazja dla stworzenia samodzielnej placówki w najruchliwszem centrum Poznania nawet przy mniejszym kapitale zakładowym ze względu na bardzo niskie koszty handlowe. Pg 6613-47,31

Na poszczególne branże dotąd niezajęte przyjmujemy w dalszym ciągu zgłoszenia.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i. w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOMY-PARCELE

Dom

piętrowy z przedsiębiorstwem dobrze prosperującym istniejącym od lat 30 sprzedam zaraz. — P. Żuraw, Grodzisk. zdg 68 260

Kamienicę

nową dochód 10 500 sprzedam 80 tysięcy, wpłaty 60 000. Gruszczyński, Pocztowa 30. zdg 68 381

Kupię

kamienicę 80.000.— wpłaty — Gruszczyński, Pocztowa 30. zdg 68 593

Kamienicę

piętrową, składem, pobliżu Poznania, nadająca prowadzenia każdej branży sprzeda. Zgłoszenia Św. Marcin 22, m. 23. od 6 wieczorem. zdg 68 496

Sołacz

Wołyńska — Winiarska, tramwaj 11, parcele wysoko położone. Wiadomość Szanieckiej 1 mieszkanie 19, telefon 74-15. zdg 68 493

Sprzedam

lub zamienię na Poznań kamienicę dochodową przy Starym Rynku i Gdańskiej z placem budowlanem w Bydgoszczy. Zgł. Centrala Farb. Bydgoszcz. zdg 68 485

Willa

23 ubikacje komfort, garaż ogród, ubikacja przemysłowa, 6 pokoi, wolne, centralne ogrzewanie w pobliżu Matejki sprzedam 60.000 wpłaty lub zamienię na mniejszą z dopłatą. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 580

Dom

2 piętrowy, 2 składy, 20 pokoi przy głównej ulicy, miasto powiatowe sprzedam tanio. Do dyspozycji skład z mieszkaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 628

Willa

nowa centrum trzymieszkaniowa komfort 55 000. Kossmann, Fredry 6. zdg 68 701

Najtańsze parcele budowlane przy Osiedlu Warszawskiem

bardzo korzystnie położone. Światło. wodociągi. Malecki, Droga Dębińska 11. Telefon 11-90. Pg 5781/2-28.9

Kamienicę

bezpodatkową Poznaniu 3 000 dochodu za 27 000 sprzeda „Informator", Skarbowa 1 tel. 46-46. zdg 68 687

Kupię

dom, wpłata 10.000 do 12.000 gotówki, ewentualnie z przejęciem hipotek od właściciela. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański p 2 672

Dom

nowy składem Poznaniu bez długu 12 000 spiesznie sprzeda. Ratajczak, Świętosławska 12 (Jezuicka). zdg 68 699

Parcele

przy Marsz. Focha (Łazarz) — sprzedam. Knytel, Marsz. Focha 55. zdg 68 776

Kamienicę

trzypiętrową amortyzację sprzeda Administracja Domów, Poznań, Wrocławska 22. zdg 68 766

Dom

I piętrowy nie podlegający ochronie lokatorów sprzedam. Poznań, Obornicka 122. zd 68 598

2. PIENIĄDZ

Kto

jest w możności pożyczyć lub wystarać się o 5—6 tysięcy za pewnym zastawem wyższem oprocentowaniem. Ewentualnie pp. pośrednicy. Tylko poważne i realne zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 578

Przedstawiciela

na Poznań i prowincję z prawem inkasa w towarach krótkich poszukuje od 1. 12. 35 z kaucją. — Oferty Kurjer Poznański zdg 68 566

4. OSOBISTE

Dobre — smaczne — tanie

Co? — Webera

śniadanie

Nowa 4. ng 17 040

Żądajcie

Gaja

ekstrakt bulionowy. ng 17 028

Oszczędzasz

kupując — kapelusze damskie

„Jadwiga",

Podgórna 10a Pg 5821-43.8

Ostrzegam

przed osobnikiem, który pożycza pieniądze powołując się na mnie. Fr. Martin, dentysta. zdg 68 527

Imponujący wybór

wszelkich gatunków

Obuwia

znajdą wszyscy w firmie

Fr. Rogoziński, Poznań, Stary Rynek 64.

Kalosze

Śniegowce

Deszczówki

w wielkim wyborze.

Pg 58/67-49 38/39

Collegium Minus

wtorek 7, nie mogłem, czekam czwartek 7 St. K. zdg 68 660

6. OŻENKI

Holandja

Wdowiec lat 48, górnik 5 000 gotówki, dzieci 15, 14, 10, 6 lat poszukuje z braku znajomości wdowy 35—45 lat celem ożenku. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 629

Najodpowiedniejsze

znajomości matrymonjalne ułatwia dyskretnie solidnie „Wanda". Rom. Szymańskiego 4 — 5. zdg 68 675

7. SPRZEDAŻE

Skład

cukierków, centrum sprzedam zaraz. Adres Kurjer Pozn. zdg 68 648

Ford

półtora tonnowy, zarejestrowany na sprzedaż. Informacje Kurjer Poznański zdg 68 647

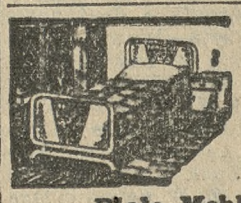

Nowoczesne

Łóżka

metalowe. Tapczany. Leżanki. Materace sprężynowe

Białe Meble

Sprzęt Domowy

Asygnaty Kredyt św. Marcin 9/10. ng 17 049

Maszyny do pisania

małe i duże, nowe i używane największy wybór, najniższe ceny, gwarancja Skóra i S-ka Aleje Marcinkowskiego 28. ng 16 165

Kolonjalkę

z mieszkaniem 1.500. Adres Kurjer Poznański zdg 68 640

Dom

restauracją, rzeźnictwem, 7 lokatorów, na wsi przy stacji kolejowej, wpłaty 10—12.000, sprzedam. Zgłoszenia agentura Kurjera Poznańskiego. Leszno. ng 18 060

Dwie parcele

w Nowej Niwce koło Puszczykówka, każda pół morgi, w całości tanio sprzedam. Wojciechowski, Mosina, Tylna 1. d 4897

Regały

składowe sprzedam tanio. Marsz. Focha 30. m. 6. zdg 68 564

Sprzedam

skład krótkich towarów przy M. Focha 182 m. 2. zdg 68 526

Komisową sprzedaż mebli używanych

uskutecznia szybko tanio, sumiennie tylko Poznański Dom Komisowy. Dominikańska 3. Pg 6235-44.68

Futra

spody pod futra, wydry, lisy. — skóry wszelkiego rodzaju na obsady, reparacje futer.

Józef Dawid

Poznań, Nowa 11. przy Starym Rynku. Pg 6 277-43.52

Futro

płaszcz męski. Szymańskiego 9 — 9. zdg 68 750

Maszynę

parową, leżącą 45 K. M. bez kotła Firmy Cegielski okazyjnie sprzedam. P. Żuraw, Grodzisk. zdg 68 261

Samochód

osobowy marki Ford, tanio sprzedam, z koncesją jako zarobkowy. Zostać może na miejscu. Zarobek pewny. Zgłoszenia do Kurjera Pozn zdg 68 264

Fortepian

czarny spowodu wyjazdu sprzedam tanio. Jarochowskiego 55, m. 4. zdr 68 540

Abażury

celonowe najkorzystniej wykonuje pracownia

„Celon"

Ratajczaka 18. ng 17 052

Asygnaty Kredyt

przyjmuje — meble tanio sprzedaje — na raty oddaje tylko Poznański Dom Komisowy. Dominikańska 3. Pg 6234-44.67

Skrzynię

pościelową. Piekary 8. m. 9. zdg 68 719

Kiosk

w Luboniu ul. Poznańska sprzedam. zdg 68 706

Futra

skóry z zaufaniem kupisz gdzie? To wiadomo wszystkim, którzy u mnie kupili, że uczciwie i najtaniej kupuje się tylko u Dobrowolskiego, Marcina 1. zdg 66 974

Guziki, klamry, klipsy

w wielkim wyborze

Andrzejewski

Szkolna 13. dg 4 048

Płaszcze ostatnie modele!

Ceny dostępne dla wszystkich, bo wprost z Fabryki konfekcji damskiej

Wildowa - Syn

Wodna 1

Asygnaty kredytowe! ng 14 379

Pianolę

200 rolek nut za 300 zł sprzeda. B. Sommerfald, 27 Grudnia 15. ng 17 920

Fortepian

Foerstera nowy sprzeda tanio na dogodnych warunkach B. Sommerfel 27 Grudnia 15. ng 17 921

Dom komfortowy

w centrum Bydgoszczy z dużym ogrodem dochód roczny 16 500.— spowodu podziału spadku na sprzedaż. Wpłata gotówka: 100 tysięcy. Bydgoszcz. Gdańska 45. m. 1. ng 17 930

Wózki

dziecięce lalek tanio. Wyprzedaż lalek, zalawek. Trąbczyńska, Pierackiego 1. podwórze. Kredytuje zdg 63 647

Zakład

fryzjerski mieszkaniem sprzedam 800 zł. Adres Kurjer Poznański wdg 68 541

FUTRA
Gotowe i na Miarę
poszycia i modernizacje
pod fachowem kierownictwem
EDMUND RYCHTER
POZNAŃ – FR. RATAJCZAKA 2
WROCŁAWSKA 15 — WROCŁAWSKA 14
OSTRÓW (Wlkp.)

ng 11

Futra
karakułowe, sealowe, źrebce i różnego rodzaju wielki wybór od 200 zł oraz lisy, blamy, wydry, skóry każdego gatunku sprzedaje bardzo tanio. Łajewski, Pierackiego 20, tel. 13-54. Pg 6 506-46,87

Maszynę biurową
Poznań, Polna 34 — 4. zd 68 460

Dywan
Smyrneński 2×2½. Piekary 5—6. zdg 68 597

Koła
Michelin do ciężarówki. Telefon 14-49. zdg 68 574

Skład
kolonjalny - delikatesów sprzedam Adres Kurjer Poznański zdg 68 177

Skład
kolonjalno - delikatesowy, pełnym biegu, dużo towaru 2 pokoje ruchliwa ulica. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 68 499

Kolonjalka
towar, magiel., mieszkanie, dzierżawa 35 zł, sprzedam korzystnie. Adres Kurjer Poznański zdg 68 497

Piec
gazowy kąpielowy sprzedam. — Wielkie Garbary 29 — 9. zd 68 487

Kompl.
warsztat ślusarski 1 tokarnia 1.5 tocz. wiertarka, aparat autogeniczny, moto. elektr 2 K. M. 220 Volt i różne narzędzia wszystko w dobrym stanie sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 557

Wilka
psa sprzedam. Grobla 6 — 11. zdg 68 543

Samochód
„Delahaye" sześcioosobowy dobrze utrzymany tanio sprzedam. Zgłoszenia Ogrodowa 17. zdg 68 618

Gramofony
płyty najkorzystniej. Fonoradjo, Al. Piłsudskiego 7. d 4 881

Pianino
pierwszorzędne, zagraniczne. — Szymańskiego 4 — 5. zdg 68 705

Przedsiębiorstwo
dobrze prosperujące z powodu starości tanio sprzedam. Zielke, Górna Wilda 54. zdg 68 752

Futro
męskie tanio wskaże Kurjer Poznański zdg 68 746

Jadłodajnię
prosperująca centrum sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 742

Kolonjalkę
mieszkaniem, świetnie prosperująca. Adres Kurjer Poznański zdg 68 741

Maszynę
krawiecką tanio. Słowackiego 29 — 10. zdg 68 739

Wielka wyprzedaż mebli używanych
po bardzo niskich cenach
sypialnie, jadalnie, gabinety, salonik mahoniowy.
Zamieniam meble używane na nowe. Przyjmuje asygnaty „Kredyt". Poznański Dom Komisowy
Dominikańska 3.
Pg 6 609-47,27

Bogato
artystycznie rzeźbiony stylowy gabinet (włoski renesans) na sprzedaż. Wachowicz, rzeźbiarz, Bydgoszcz, Pomorska 15. ng 18 066

Skład
spożywczy dobrze zaprowadzony śródmieściu 2 800,—. Zgłoszenia Wrocławska 22 m. 4. zdg 68 764

Szpic
rasowy czujny foxterier szczurołowca okazyjnie Wodzak, Łazienna 2. zdg 68 756

Cukiernię
okazyjnie (śródmieście) sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 657

Skład
kolonjalny, centrum sprzedam zaraz. Adres Kurjer Poznański zdg 68 721

Maszyna
damska, szycia, nowa wpuszczana, okrągłe czółenko pierwszorzędna, tanio. Kraszewskiego 8. Ładownia Akumulatorów. zdg 68 712

Fiat
520 otwarty bardzo dobry okazyjnie sprzedam. Krasińskiego 8, m. 6. zdg 68 762

Meble
najtaniej polecą
Baranowski
Poznań, Podgórna 13. Pg 6224/5

Całkowita wyprzedaż
pończoch trykotów, rękawiczek, bielizny, swetrów, włóczek, pullowerów, bluzek, koszul męskich, krawatów, getrów, kołnierzyków innej drobnej galanterji z powodu
likwidacji
przedsiębiorstwa
Marjan Dobrowolski
Poznań, Pocztowa dg 4434/5

Młyn parowy i tartak
40 mórg roli, dobra okolica korzystnie sprzedam lub wydzierżawię.
T. Jarczewski
Poznań, Bukowska 15. zdg 68 691

Drogerja
w Poznaniu zaprowadzona tanio na sprzedaż, za gotówkę 6 tys. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 673

Dom
z piekarnią miasto powiatowe, piekarnia zaraz do objęcia — sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 664

Platformę
lekką dobrym stanie tanio. Poznańska 18. zdg 68 604

Pianolę
nutami sprzedam 100 zł. Rynek Śródecki 3 m. 3. zdg 68 602

Singera
damską, mało używana, korzystnie. Łąkowa 9 — 6. zdg 68 601

10. MAJĄTKI

Majątków ziemskich
kupno — sprzedaż — dzierżawy — zamiany — fachowo przeprowadza
T. Jarczewski
Poznań, Bukowska 15. zdg 68 690

11. KUPNA

Złoto
Srebro, Brylanty kupuje, sprzedaje „Occasion", Aleje Marcinkowskiego 23. zdg 67 373

Srebro
złoto, brylanty kupuje
Kruk
27 Grudnia 6. dg 4 774

Garderobę
używaną męską — rozmaitości kupuje. „ZSK.", Żydowska 9. zdg 50 882

Tyglówkę
kupię rozmiar, cenę. Kurjer Poznański zdg 67 424

Złoto
Srebro, Brylanty kupuje, sprzedaje, przyjmuje w komis — „Occasion", Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23. zdg 67 376

Dywan
perski duży i mały kupię. Oferty Kurjer Pozn zdg 67 983

Beczki, śledziówki, puszki
od karbidu kupuje Edmund Czerniewicz, Poznań, Al. Wielkopolska 5, tel. 10 15. zdg 68 502

Kupię
gospodarstwo przy Poznaniu od 80—200 mórg. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 68 519

Sztucer
dwulufowy kupię, zamienię dubeltówkę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 525

Pianino
kupię w dobrym stanie. Oferty z ceną i firmą Kurjer Poznański zdg 68 542

Kupię
skład kolonjalno spożywczy Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 616

Kasę National
dobrym stanie kupię Oferty Kurjer Poznański zdg 68 695/96

Piecyk
mały elektryczny kupię. Adres Kurjer Poznański zdg 68 720

Bibljoteki
całe, poszczególne książki wartościowe. Antykwariat. Woźna 19. zdg 68 753

Maszynę
Singera kupię Oferty Kurjer Poznański zdg 68 738

Elektrolux
korzystnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 722

12. DO WYNAJĘCIA

„Informator"
poleca mieszkania. Skarbowa 1, (podwórze, parter). zdg 66 443

3 pokojowe
komfort, parter, Palacza wolne zaraz 75 — zł. Wiadomość: Jasiński, Spokojna 20 22 m. 5. ng 4 892

2 pokoje kuchnia
willi przystanek tramwajowy — czynsz zgóry wolne. Gospodarz, Mazowiecka 6. zdg 67 112

Trzypokojowe
Strzelecka 6. zdg 68 595

Trzypokojowe
łazienka Pawlęty, Luboń, fabryka drożdży. zdg 68 504

3 pokoje
łazienka, Generała Umińskiego 19 stróż. Koniecznie kaucja. zdg 68 554

Pięciopokojowe
komfortowe, centralne I. Chełmońskiego 4. zdg 68 561

Ciepła
suterena meblami 420.— zgóry. Strzelecka 3 — 10. zdg 68 568

Pokój
kuchnia Górczyn rok zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 524

Pokój
rok zgóry jednej osobie od gospodarza. Adres Kurjer Pozn. zdg 68 621

Czteropokojowe
centrum.
Pięciopokojowe
Słowackiego.
„Jur"
Piekary 26. zdg 68 671

2, 3, 4, 5
komfort wolne. „Be-Em-Es" — Grudnia 19. zdg 68 759

Wydzierżawię
5 pokojowe mieszkanie komfortowe, Romana Szymańskiego 10. zdg 68 761

13. SZUKA MIESZK.

2 — 3
pokoi, kuchnia, łazienka, gaz, elektryczność centr. ogrzewanie, szuka wprost od gospodarza — stały płatnik, pewny, emeryt bezdzietny Oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 65 780

Trzypokojowego
przynależnością ami od gospodarza do II piętra bliżej śródmieścia. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 68 505

Próżnego
pokoju wprost gospodarza czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 521

Portjerstwa
poszukuje młode małżeństwo. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 523

Dwupokojowego
kuchnia pół roku zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 697

Poszukuję
pokoju kuchnia, dzierżawa miesięczna, stała posada. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 749

Dwupokojowego
frontowego do drugiego piętra poszukuje urzędnik. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 763

15. POKOJE UMEBL.

„Informator"
poleca pokoje. Skarbowa 1 (podwórze parter). zdg 66 444

Pokoik
solidnemu zaraz lub 1. 12. Fr. Ratajczaka 11a m. 69. zdg 68 161

Elegancki
z dobrem utrzymaniem, wygodami. Ogrodowa 18, m. 4. zdg 68 592

Ratajczaka
19 — 10, ładny także dwuosobowy, utrzymaniem zdg 68 594

Działyńskich
2 m. 7, elegancki, słoneczny, frontowy, utrzymaniem wynajmę. zdg 68 584

Pani
plac Działowy 10, m. 10. zdg 68 320

Tanio
z utrzymaniem. Działyńskich 7, m. 9. zdg 68 510

Elegancki
dwuosobowy, obiadami. Ratajczaka 9—10. zdg 68 513

Dwóch
panów utrzymaniem tanio. Poznań Stary Rynek 43 — 3. zdg 68 518

Kulturalnym
stanowisku. Nowomiejski 6a — 23 zdg 68 562

Jedno-
dwuosobowy, dobrem utrzymaniem. Ratajczaka 15, m. 3. zdg 68 567

Niekrępujący
dwuosobowy łazienka. Piotra Wawrzyniaka 37, m. 22, parter, front. zdg 68 569

Pokój
elektryczność, łazienka. Wały Jagiełły 20 m. 1. zdg 68 475

Pokój
osobne wejście, elektryczność. W. Garbary 48 — 10. zdg 68 531

Kochanowskiego
5 — 9. zdg 68 546

Komfortowy
Słowackiego. Telefon 66-35. zdg 68 538

Klatka schodowa
komfort inteligentnemu 1 grudzień Wroniecka 6/8 m. 12. zdg 68 620

Kwiatowa
9 — 14. zdg 68 622

Jedno-
dwuosobowy słoneczny Dominikańska 7 — 8. zdg 68 685

Pokój
oficerowi względnie panu na stanowisku. Bukowska 17 — 12. zdg 68 683

Frontowy
czysty, jasny, zaraz. Górna Wilda 32 — 5. zdg 68 680

Śródmieście
elegancki utrzymaniem — bez. Wały Jana 11 — 2. zdg 68 681

Pokój
umeblowany solidnemu panu do wynajęcia od 1 grudnia. Aleje Marcinkowskiego 1 m. 8 (dom narożnikowy). zdg 68 780

Pocztowa
20—3 dwuosobowy, jednoosobowy. p 2669

Słoneczny
panom. Plac Sapieżyński 5—7. zdg 68 643

Próżny
pani panu. Półwiejska 5 — 5. zdg 68 630

Pokój
frontowy. Kraszewskiego 13, m. 7. zdg 68 707

Frontowy
jedno dwuosobowy. Focha 47 a — 3. zdg 68 748

Inteligentnemu
utrzymaniem 80,— Długa 19, m. 5 zdg 68 724

Przyjezdnym
Nowy Rynek 5 — 3. zdg 68 745

16. SZUKA POKOJU

Niekrępującego
komfortowego, tylko śródmieściu zaraz utrzymaniem lub bez. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 68 509

Dwuosobowego
niekrępującego światłem, opałem, łazienką (panowie) po 25 zł. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 589

Małżeństwo
bezdzietne używaniem kuchni. — Oferty Kurjer Poznański zdg 68 571

Szukam
pokoju niekrępującego najchętniej z klatki schodowej w śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 535

Klatki
lub zupełnie niekrępującego z ogrzewaniem okolica Wilda. Cena. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 539

Klatki
umeblowanego lub niekrępującego ewentualnie próżny. Oferty cena Kurjer Pozn. zdg 68 551

Pokoju
zaraz student., warunek gwarantowany, spokój nauki. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 608

Niekrępującego
taniego szuga urzędnik, cena. — Oferty Kurjer Poznański zdg 68 645

Śródmieściu
dwuosobowy lub dwóch łącznych komfort, centralne, łazienka. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 751

Pokoju
osobnem wejściem zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 747

Próżnego
starsze małżeństwo. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 729

Pani
inteligentna pokoju próżnego, nie wysoko, okolica Marcina. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 728

17. LOKALE

Ubikacja
sklepowa 20 m kw. warsztat składnica wolna śródmieście. — Adres Kurjer Pozn. zdg 68 480

Lokalu
okolica Stary Rynek, nadającego na restaurację poszukuje od gospodarza. Wskaże Kurjer Pozn. zdg 68 572

Skład
narożnikowy w nowym domie. — Gospodarz. Tel. 66-05. Promienista 60. zdg 68 553

Poszukuję
odpowiedniej ubikacji na założenie jadłodajni w ruchliwem miejscu, względnie odkupię. Zgłoszenia Orędownik Poznań zd 67 973

18. DZIERŻAWY

Willę
tanio wydzierżawię. Telefon 69-91 Wilczewski zdg 68 515

Dzierżawy
1700 mórg gorzelnia, objęcie 75000 1.300,— 40.000 — 700.— 25.0000,— 500,— 10 000 — 175.— 5.000,— Jaśkiewicz Poznań, Aleje Marcinkowskiego 27 — 13. zdg 68 636

21. LICYTACJE

Lokal licytacji
Stary Rynek 46/47 sprzedaje 8—18 wszelkie urządzenia domowo-pokojowe. Pg 6 509-47.9

22. ZGUBY

Obrączkę
zgubiono w Słońcu 18. 11. Proszę oddać za dobrem wynagrodzeniem. Spokojna 1 m. 4. zdg 68 536

Foxterier
biały, czarne trzy laty. Zwrot za wynagrodzeniem Poznań. Centrala Okuć, Poznań, Wrocławska 10. zdg 68 734

23. ROZMAITE

Paniom
zainteresowanym udzielam wszelkich porad pomocy. Akuszerka Kowalewska. Łąkowa 14. zdg 67 266

Swędzenie
oraz wyrzuty skórne usuwa Krem Lain-Age (z kogutkiem). — Nieszkodliwy kosmetyk usuwający wady naskórka. ng 14 635

Maszyny do pisania „Continental"
triumf techniki. Przedstawicielstwo
Przygodzki, Hampel i S-ka
Poznań, Sew. Mielżyńskiego 21, telefon 21-24. ng 17 941

Pończochy - skarpetki
dobre tanio tylko w firmie
„Haftoplis"
Stary Rynek 6. (Wiankowa). Pg 6 156-43.01

Gorsety Biustonosze
poleca
Pracownia Gorsetów „Wanda"
Leontyna Sychowska. Ratajczaka 27 pater. zdg 68 606

Przepisywanie
maszyną najtaniej Wrocławska 22. zdg 68 765

programy radjowe

WARSZAWA

Czwartek, 21 listopada.

6.30 aud. poranne; **6.50** muzyka z płyt; **7.20** dziennik; **11.57** sygnał czasu; **12.03** dziennik.; **12.15** poranek dla młodzieży szkół powszechnych w wyk. ork. P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego. K. Czekotowski (śpiew). J. Kamiński (skrz.). W programie: Sibelius, Schubert, Schumann, Rimskij-Korsaków i Mendelssohn; **13.00** rec. śpiew. St. Roy w progr. pieśni hiszpańskie; **15.15** o eksporcie i giełdą; **15.30** muzyka taneczna w wyk. zespołu F. Witkowskiego; **16.00** opowiadanie dla dzieci „Nos"; **16.15** muzyka lekka z płyt; **16.45** „Cała Polska śpiewa" koncert chóru wileńskiego. W programie pieśni ludowe białoruskie; **17.00** „Jak wieś żywi miasto — mleko"; **17.15** muzyka lekka w wyk. m. ork. P. R.; **17.50** „O reportażach Janty Połczyńskiego"; **18.00** rec. fortep. M. Trombini-Kazuro. W programie muzyka polska; **18.30** „Film, plastyka, architektura; **18.40** „Jak spędzić święto?" **18.45** muzyka lekka z płyt; **19.00** kącik dla młodzieży wiejskiej; **19.10** program; **19.20** płyty; **19.35** sport; **19.50** pogadanka; **20.00** „Polskie Radjo w roku 1900"; **20.45** dziennik; **20.55** pog. „Samoobrona przeciwgazowo - lotnicza"; **21.00** Kameralny Teatr Wyobraźni: słuchowisko „Tukaj" g/g ballady A. Mickiewicza i A. E. Odyńca; **21.35** „Nasze pieśni" w wyk. H. Lipowskiej; **22.00** koncert symfoniczny ork. P. R. pod dyr. M. Mierzejewskiego. L. Kmitowa (skrz.) i M. Szaleski (altówka). W programie: Schubert: balet z op. Rozamunda, Mozart: simfonia concertante. Dankowski symfonja; **23.05** muzyka taneczna (płyty).

POZNAŃ

Czwartek, 21 listopada.

Poznań — 6.30 aud. por. z Warsz.; **7.50** program; **11.57** z Warsz.; **13.00** pieśni hiszpańskie śpiewa St. Roy; **13.30** muzyka lekka z płyt; **15.15** z Warsz.; **15.20** giełda; **15.30** z Warsz.; **16.15** drobne utwory w wyk. Rachmaninowa i Kreislera (płyty); **16.45** z Warsz.; **18.30** pog. „dyskusje radjowe w szkole; **18.40** jak spędzić święto; **18.45** klub mand. „Echo"; **19.00** „po sezonie sportowym feljeton; **19.10** program; **19.35** sport; **19.40** z Warsz.; **23.05** muzyka z płyt.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na czwartek:

16.00 Koenigswusterhausen. — Muzyka lekka.

17.00 Bukareszt. Muzyka salonowa. **Kolonja.** Dawna muzyka taneczna. **17.15 Praga.** Recital skrzypcowy. **17.30 Budapeszt.** — Koncert orkiestrowy.

18.00 Leningrad. Koncert z Filharmonji. **18.20 Moskwa (Kom.).** Pieśni narodów Zachodu.

19.00 Koenigswusterhausen. — Muzyka lekka. **Wrocław.** Muzyka lekka. **19.15 Praga.** Muzyka operetkowa. **19.25 M. Ostrawa.** Muzyka lekka. **19.30 Brno.** „Borys Godunow" — opera Mussorskiego. **Strasburg.** Koncert radjoork. **Budapeszt.** Muzyka cygańska.

20.00 Moskwa (Kom.). „Tosca" — opera Pucciniego. **Beromuenster.** Koncert symf. z udz. Salvatora Salvati (ten.). **20.15 Bukareszt.** Koncert symfoniczny. **Koenigswuserhausen.** — Niemiecka muz. kameralna. **20.30 Poste Parisien.** Orkiestra kubańska. **20.50 Medjolan.** Koncert orkiestrowy. **Rzym.** „Książe Igor" — opera Borodina.

21.00 Bruksela franc. Koncert Wagnerowski. **21.15 Anglja (Reg. Progr.).** Koncert sym. z Queens-Hallu. **Frankfurt.** Niemiecka muzyka kameralna. **Hamburg.** Koncert wieczorny. **21.30 Paris P. T. T.** Humor w utworach Mozarta. **21.35 Strasburg.** „Rigoletto" — opera Verdiego. **21.45 Radio-Paris.** Koncert ork. pod dyr. Inghelbrechta.

22.00 Sztockholm. Koncert radjoorkiestry. **22.10 Kopenhaga.** Koncert symf. z udz. wiolonczelisty G. Piatigorskiego. **Wiedeń.** — Muzyka popularna. **22.15 Medjolan.** Muzyka taneczna. **22.25 Budapeszt.** Muzyka jazzowa. **22.30 Koenigswusterhausen.** — „Nocna muzyczka". **Luksemburg.** Koncert symfoniczny. **Kolonja.** „Wesoły dźwięk płynie w wieczornej godzinie" **22.50 Kopenhaga.** Muzyka taneczna.

23.00 Monachjum. Koncert nocny. **Hamburg.** „Don Pasquale" — op. Donizettiego. **Budapeszt.** Muzyka jazzowa. **23.25 — Anglja (Reg. Progr.).** Muzyka taneczna. **23.45 Radio Paris.** Muzyka taneczna.

24.00 Wiedeń. Muzyka taneczna. **Frankfurt.** Koncert nocny.

Najnowsze żemperki, berety, szale!
Codziennie napływ ostatnich nowości! Pg 6454
STEFAN KAŁAMAJSKI

Najsłynniejszy
Jasnowidz W mouth. Mistrz Międzynarodowego Instytutu Wiedzy Tajemnej Uznany jako wszechświatowy fenomen — daje w transie jasne odpowiedzi we wszelkich zawikłanych kwestjach. Widzi na odległość, odnajduje zaginione osoby. Przepowiada nieomylnie przeszłość, przyszłość, opracowuje horoskopy, analizy grafologiczne. Zestawia w transie szczęśliwe pewne wygranej N-ra losów, podaje gdzie takowe można nabyć. Podać datę urodzenia, stan. — załączyć znaczki 1.— zł. Kraków, Piłsudskiego 21. ng 18 055

Dropsy
Cukierki
Eukalyptusowe, Mentolowe w torebkach i luzem oraz Słodowe, Anyżowe, Miodowe Ślazowe Ziołowe, Maltyńskie Miętówki, Mieszanki Irysy groszowe z fabryki
Roma — Poznań
to szczyt dobroci! Żądać wszędzie. Pg 6485-40.21/22

Znana wróżbiarka Adarelli
przepowiada cyfr, kart, ręki tłumaczy sny. Przyjmuje 10 rana do 9 wieczór tylko Poznaniu. — Podgórna 13 mieszkanie 10 front. zdg 68 666

Kuśnierka
przerabia, naprawia futra tanio. Skarbowa 15 — 7. zdg 68 744

Wróżę
Kantaka 5 — 8. zdg 67 660

24. NAUKA

Szkoła tańców
Kledecka-Miklajczak, św. Józefa 6. Komplet początkujących, także gimnazjalny rozpoczynamy. Pg 6 608-57.93

„Iskra"
— baterje —
— anody —
Pg 5819/20-43.3/4

Akademik
udziela lekcyj języka niemieckiego Lek udziela dokładnie i starannie, gramatycznie. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 593

Absolwent
uniw. udzieli lekcyj w zakr. 8 kl. gimnazjum w Poznaniu za utrzymanie lub wynagrodzenie. zdg 68 492

Kursy
stenografji, pisania maszyna. Poznań, Kantaka 1. zdg 66 891/2

Kto
przygotuje do matury spiesznie z poszczególnych przedmiotów. Typ humanistyczny. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 635

Urzędnik gospodarczy
lat 29, z ukończoną szkołą rolniczą, wydziałową, z 10-letnią praktyką gospodarczą w ostatniej posadzie 5 lat, poszukuje posady na deputat od 1. 1. 36 lub później. — Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 68 27.

Bufetowa
przystojna inteligentna, uczciwa, dzielna, kilkoletnia praktyka, referencje szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 196

Kucharka
z pierwszorzędnemi świadectwami szuka posady do lepszego domu od 1. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 583

Gospodyni
samodzielna, dobremi długoletniemi świadectwami polecenia mi, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 454

Zdolna
buchalterka bilansistka, pierwszorzędne referencje poważnych firm znajomość różnych systemów szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański Poznań, św. Marcin 70 zdg 64 592

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 522

Wiejska
gosposia poszukuje posady od 1. 12. br. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 68 532

Fryzjerka
dobra siła szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 549

Gospodyni - kucharka
poszukuje stałej posady na majątku lub probostwie w średnim wieku, sumienna, skromna, rzetelna, znająca się na wszelkiem domowem gospodarstwie i pracy, wyjazd obojętny. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 550

Panienka
uczciwa poszukuje posady pomocy przy bufecie lub drugiej pokojówki. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 614

Dziewczyna
z prowincji do wszelkich prac z gotowaniem poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 613

Paramint odkaża krtań i jamę ustną
ng 16 901/2

Służąca
gotowanie, pranie, prosi posadę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 774

Służąca
uczciwa z gotowaniem szuka posady do wszystkiego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 693

Posługaczka
szuka przedpołudniem lub cały dzień. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 709

Dziewczyna
gotowaniem dobrze polecona, szuka posługi cały dzień. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 708

Fryzjer
Kramarska 25. zdg 68 600

Pomocnik krawiecki
potrzebny zaraz na stałą pracę. Czaja Jan, Koszęcin Górny Śląsk zdg 68 627

Wojażer
zaprowadzony kolonjalkach potrzebny. Zgłoszenia kolonjalka Łąkowa 17. zdg 68 772

Ekspedjentka
lub uczennica do składu rzeźnickiego potrzebna. Kordylewski, Piotra Wawrzyniaka 15. zdg 68 760

Fryzjerka
potrzebna Mostowa 14a. zdg 68 651

Fryzjer
potrzebny. Wały Jagiełły 3. zdg 68 732

Panienki
do lokalu potrzebne. Woźna 1. — m. 2 zdg 68 730

Fryzjer
pomocnik na stałe Prusa 2. zdg 68 711

Służąca
młodsza potrzebna. Mostowa 4a, m. 4. zdg 68 607

Służąca
młodsza silna do wszelkich prac domowych potrzebna. Marsz. Focha 47 m. 4. zdg 68 587

Podróżujący
branży galanteryjnej może otrzymać dodatkowe zastępstwo tejże branży. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 68 646

Robotnika
samotnego, całem utrzymaniem kaucja 200 zł pensja 25 zł mies. Chwaliszewo 48, m. 21. zdg 68 632

Radjoamatora
znającego naprawę radjoaparatów, wymagane wiadomości teoretyczne Oferty Kurjer Poznański zdg 68 631

Ekspedjentka
oraz wypomóżka z branży rzeźnickiej. Zgłoszenia 6—8. Zygmunt Niklasiewicz, św. Marcin 11. zdg 68 716

Panienka
do pracy biurowej z zabezpieczeniem. Ul. św. Czesława 12, m. 3. zdg 68 737

Poważne przedsiębiorstwo
szuka pożyczki 2—3 tysięcy wzamian stała posada biurowa i prowizja dochodów. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 667

27. WOLNE MIEJSCA

Ekspedjentka
z branży obuwniczej potrzebna Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 310

Panna
do kolonjalki z kaucją potrzebna. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 68 440

Kucharka
gospodyni z wykwintnem gotowaniem znajomością hodowli drobiu potrzebna zaraz. Świadectwa nadsyłać Teresa Górska, Kamienica, p. Gostyczyn, k. Tucholi, Pomorze. zdg 68 262

Szofer - ślusarz
od zaraz potrzebny znający się na naprawie rowerów i wózków. Zgłoszenia Uzarski, Krobia — sklep rowerów. zdg 68 265

Ekspedjenta-dekoratora i ekspedjentkę
z branży artykułów męskich poszukuje. Leon Kuczyński, Toruń. Pg 6 593-64.155

Monter
radjotechnik dzielny fachowiec może się zgłosić na stałą posadę. Zgłoszenia wraz z odpisami świadectw „Emka". Zakłady Radjotechniczne, Poznań, ul. Wrocławska 30. ng 18 051

Posługa
praniem. Strusia 11 — 5. zdg 68 591

Bufetowa
oraz do obsługi z kaucją do jadłodajni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 67 959

Apteka
w Pobiedziskach przyjmie od 1. 12. nieegz ewentl. inwalidę woj. lub początk. magistra zdg 65 514

Zarządzająca
do prowadzenia pensjonatu sezonie zimowym Kaucja 1 500.— Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 586

Fryzjerskiego
ucznia przyjmie. Ulica Dąbrowskiego 24 zdg 68 559

Dziewczyna
przed południem potrzebna. — Adres Kurjer Pozn. zdg 68 537

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. W. Konieczny, Gostyń. zdg 68 548

Służąca
czysta wszystkiego 1. 12. Górna Wilda 13 — 8. zdg 68 649

Wykończarka
kuśnierska Pietrzak, Piekary 22/3 zdg 68 619

28. ROZRYWKA

Kinoteatr „Gwiazda"
Al. Marcinkowskiego „Malowana zasłona". Greta Garbo — Herbert Marschall — George Brent. zdg 68 617

„Twardy Łeb"
będzie bawić i dowcipkować bez pornografji, partyjnictwa, nienawiści, służalstwa — nieprześladując, ani naśladując. Będzie pisać o wszystkiem i dla wszystkich z humorem, humorkiem, humoreczkiem. Pg 6 607-46.136

Szirle Temple
jako „Mały Pułkownik" ostatnie dni. Kino „Gong". p 2673

Najlepszą propagandą
to reklama w gazecie!
Tysiące czytelników dowiaduje się z niej o Twem istnieniu!
„Kurjer Poznański"

25. MUZYKA

3,— zł
otrzyma, pracując skutecznie uczniów, uczennice na niższe kursy gry fortepianowej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 498

Fortepian
do ćwiczeń. Kantaka 5 m. 18. zdg 68 477

Kwartet
poszukiwany. Podać instrumenty, warunki utrzymaniem bez mieszkania. Straburzyński, Rawicz, Rynek 8. zdg 68 625

26. SZUKA POSADY

Pomocnik
gorzelniczy poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 368

Dziewczyna
uczciwa, czysta z gotowaniem poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 733

Panienka
szuka posady od zaraz lub 1. 12. do piekarni lub kolonjalki. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 754

Przedstawicielstwa
poszukuje Branża obojętna. — Oferty Kurjer Poznański zdg 68 653

Książkowa
korespondencja polsko - niemiecka pisaniem maszyna, dłuższa praktyka biurowa poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 67 228

Krawczyni
na elegancką garderobę szuka posady w dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 222

Bilansista
rutynowany poszukuje pracy. — Prowadzi księgowość godzinowo już za 20 zł miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 64 812

Kelner
trzeźwy, lat 32, kaucja poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 579

Posługaczka
poszukuje posług. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 575

Posługi
z praniem poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 576

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem, własna pościel szuka posady od 1. 12. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 486

Posługi
poszukuje inteligentna panna z gotowaniem lub bez, długoletnie świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 484

Krawcowa
szuka zajęcia, krawca, konfekcji kraw. lub jakiegokolwiek szycia. Zna również robótki. Skromne wymaganie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 479

Dziewczyna
starsza dobrze gotuje, poszukuje posady do 1—2 osób za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 478

Mistrz
ślus. maszynowy z długoletnią praktyką, obeznany z kalkulacją absolwent szkół budowy maszyn poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 68 556

Prania
posługi poszukuje silna dziewczyna — innej pracy — tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 558

Dentystka
techniczka samodzielna operatywie, technice szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 626

Sierota
chętna poszukuje posługi zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 684

Młoda
inteligentna panna pierwszorzędne referencje poszukuje posady zarządu domem lub do dzieci. — Znam krój, szycie, haft, szydełkowanie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 682

Dziewczynę
uczciwą, czystą, z praniem i gotowaniem mogę polecić. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 679

Pierwszorzędna
manikurzystka, fryzjerka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 678

Dziewczyna
poszukuje posady lub posługi od zaraz lub 1. 12. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 672

Ogrodnik
żonaty wiek średni wybitny fachowiec długoletnia praktyka — szuka posady. Zgłoszenia: Ogrodnik, Poste-Restante — Opalenica. zdg 68 668

Dziewczyna
czysta, uczciwa, poszukuje posady do wszystkiego, dobre traktowanie od 1. 12. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 68 665

Polecam
gospodynie, kucharki, pokojowe, wychowawczynie. Lewandowska, Aleje Marcinkowskiego 16. zdg 68 692

Dziewczynka
z porządnej rodziny szuka posady do dzieci lub do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 644

ŚNIEG TATRZAŃSKI
KREM i PUDER
najskuteczniejszy środek do racjonalnej pielęgnacji twarzy.
FALKIEWICZ—POZNAŃ
FABRYKA PERFUM i KOSMETYKÓW ZAŁ. 1911 w PARYŻU
Pg 6492-45.109

Dziewczyna
starsza poszukuje posady lub posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 740

Bufetowa
restauracji kaucją bez posady, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 773

Uczciwa
dziewczyna szuka posady dzieci lub wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 758

Praczka
zawodowa, uczciwa dobrze polecona od państwa poszukuje prania. 2,50 dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 658

Francuzka
młoda, wesoła poszukuje posady na wyjazd w charakterze guwernantki dame de compagnie. Referencje. Oferty do Kurjera Poznańskiego dg 4898

Emerytowana
nauczycielka lat 35 szuka jakiejkolwiek posady. Niskie wynagrodzenia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 560

Potrzebne
2 dziewczyny do kuchni, które już pracowały w kawiarni. Zgłoszenia z świad. między godz. 12—13. Aleje Marcinkowskiego 25, skład zd 68 563

Panienka
szkołą wydziałową i praktyka szuka posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 565

Dziewczyna
skromna, uczciwa do wszystkiego poszukuje posady, posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 573

Biuralistka
maszyna, książkowość, branży informacyjno-handlowej z kilkuletnią praktyką. Oferty Kurjer Poznański zdg 67 163

Służąca
czysta, pracowita, szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 605

Bufetowa
młodsza szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 68 661

Dziewczyna
z gotowaniem poszukuje posady od 1. 12. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 638

Bezrobotny
młody, szkoła wydziałowa poszukuje zajęcia w składzie lub posyłek. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 68 652

Służąca
z porządnej rodziny znająca dobrze wszelkie prace w zakresie gospodarstwa domowego, szycie, przyjmie pracę na stałe lub zastępstwo od 1. 12. Oferty Kurjer Pozn. zdg 68 718

Torebki damskie - Parasole - Walizy - Teki
WIKTOR CZYSZ, Poznań, Szkolna 11.
Specjalność: Foki — Krokodyle.
Pg 6 248-42.74

TEATRY

TEATR POLSKI: Środa, 20. 11: „Ludzie w bieli", premjera — gościnny występ Janusza Warneckiego.
Czwartek, 21. 11. „Ludzie w bieli", gościnny występ Janusza Warneckiego.
TEATR WIELKI (Opera): Środa, 20. 11. „Róża Stambułu".
Czwartek, 21. 11. „Uprowadzenie z Seraju" wznowienie.
Piątek, 22. 11. „Róża Stambułu".
TEATR NOWY: Środa, 20. 11. „Powrót mamy".
Czwartek, 21. 11. „Powrót mamy".

KINA

Poznań, środa, 20. 11.
ALKAZAR: „Żona w złotej klatce".
APOLLO: Chińskie morze.
CORSO: Postrach Meksyku.
GONG: „Mały Pułkownik".
GWIAZDA: „Malowana Zasłona".
METROPOLIS: „Marzące usta".
OŚWIATOWE T. C. L.: — „Wiosenna Parada".
RENAISSANCE: „Niebieskie Ptaki" oraz „Flip i Flap".
SŁOŃCE: „Anna Karenina"
SFINKS: „Ostatnia Serenada".
ŚWIT: „Jak w siódmem niebie".
TĘCZA-Łazarz: „Czerwony Sułtan.
TĘCZA-Wilda: „Nie chcę wiedzieć, kim jesteś".
WILSONA: „Zuzu".

Humor zagraniczny

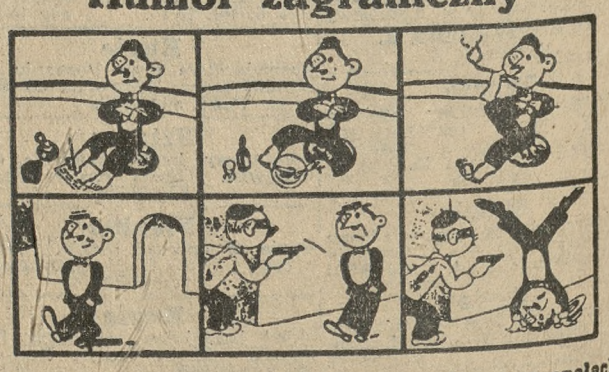

Człowiek, który wszystko wykonywa rękoma w opałach. — Ręce do góry!
(Cronica — Buenos Aires). S. F.

Co futro — to **Edmund Rychter** — co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter,** Poznań, Ostrów Wielkop

Przedpłata na miesiąc grudzień 1935 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr., na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówk.): słowo nagłówk. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matryc., wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr 200 149